

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

Promotor:

Consorci
Gavarres

Diputació de Girona

JUNY 2023

Redactor:

DECABA

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

Dades fiscals de l'empresa

Despatx Capellà Ballbé S.L.

Platja 38, 17258 L'Estartit

NIF B55013122

Índex de continguts

0.	PREÀMBUL.....	2
1.	INTRODUCCIÓ	3
2.	METODOLOGIA I OBJECTIUS	5
3.	RESUM HISTÒRIC DE LES ACTUACIONS DE DESENVOLUPAMENT LOCAL I ECONÒMIC.....	10
4.	DIAGNOSI SOCIOTERRITORIAL I ECONÒMICA DELS MUNICIPIS DE LES GAVARRES	14
5.	PROBLEMÀTIQUES I REALITATS IDENTIFICADES EN LA DIAGNOSI.....	41
6.	ORGANIGRAMA I RECURSOS DISPONIBLES	43
7.	IDENTIFICACIÓ DELS ACTORS TERRITORIALS	48
8.	ANÀLISI DAFO DE L'ENP DE LES GAVARRES	78
9.	IDENTIFICACIÓ DELS RECURSOS POTENCIALS DEL TERRITORI.....	81
10.	LINIES ESTRATÈGIQUES	83
	Projecte 1. Difusió del producte local de les Gavarres	87
	Projecte 2. Enfortiment de la xarxa d'agents agroalimentaris.....	91
	Projecte 3. Redacció de la Carta del Paisatge de les Gavarres.	95
	Projecte 4. Re-valorització del sector primari	99
	Projecte 5. Indústria surera.....	102
	Projecte 6. Foment del talent i l'emprenedoria	106
	Projecte 7. Reforç en la formació i capaciació del teixit empresarial	110
	Projecte 8. Xarxa de camins	113
	Projecte 9. Oferta i activitats turístiques.....	117
	Projecte 10. Pla de comunicació integral: pagesia, ramaderia, producte local i paisatge.....	120
	Projecte 11. Model de governança i espais de diàleg	123
	RESUM DE LES ACTUACIONS.....	126
	CRONOGRAMA	129
11.	ANNEX I	132

0. PREÀMBUL

L'ENP del Massís de les Gavarres és un espai natural que es caracteritza pel fet de ser una massa forestal amb grans valors naturals, on hi conviuen activitats econòmiques tradicionals del territori, que n'han configurat el seu paisatge al llarg del temps. Les Gavarres se les podria considerar de fet, un espai rural en un massís muntanyós on per tant, els valors naturals i les activitats socioeconòmiques del medi rural coexisteixen. Podríem dir que, a diferència d'altres espais naturals del país, les Gavarres es caracteritzen per haver estat tradicionalment habitades i per la presència d'un gran nombre d'activitats socioeconòmiques vinculades al territori.

Davant d'aquesta realitat, es fa necessari trobar un model de gestió de l'espai que treballi per la preservació dels valors naturals, al mateix temps que permeti als seus habitants poder desenvolupar la seva vida plenament i en harmonia en el territori. Cal doncs, que el desenvolupament socioeconòmic, en equilibri amb la preservació de l'ecosistema, estigui en el centre de l'estratègia de gestió del Massís de les Gavarres.

Amb aquest objectiu, des del Consorci de les Gavarres es va decidir impulsar la redacció del present Pla específic de Desenvolupament Local, desenvolupant i concretant les línies marcades en el Pla Estratègic de l'entitat. Un Pla de Desenvolupament Local que haurà d'aconseguir mantenir i generar activitat econòmica vinculada en el territori, que permeti alhora fixar població a les Gavarres.

Aquesta visió de la gestió del espai natural, centrada en el desenvolupament local, està inspirada en la xarxa de Parcs Naturals Regionals francesos que, des de fa anys, ha dissenyat un model de protecció dels espais naturals que contribueix i impulsa el desenvolupament local, a través d'un projecte col·lectiu. Tal com succeeix a les Gavarres, els PNR francesos són espais naturals habitats.

Així doncs, els PNR Francesos cerquen incrementar la riquesa del territori desenvolupant-ne la seva economia i reforçant la solidaritat entre els seus habitants, sense esgotar els recursos naturals i sense contribuir a l'escalfament global. Per assolir aquest objectiu els PNR ho duen a terme a través de quatre motors: afavorir la cooperació, mostrar l'atractivitat del territori, acollir projectes de noves activitats i recolzar la innovació. Tots aquests quatre elements han inspirat la redacció del present Pla de Desenvolupament Local, definint així un model de concertació publico-privada que haurà de contribuir al desenvolupament econòmic, social i cultural i, en definitiva, a millorar la qualitat de vida dels habitants de les Gavarres.

1. INTRODUCCIÓ

El Consorci de les Gavarres es va crear l'any 1998, integrat pels municipis que tenen part o la totalitat del terme municipal dins l'ENP de les Gavarres, amb els següents objectius:

- La protecció, restauració i millora del patrimoni natural i cultural de les Gavarres.
- El desenvolupament local que millori les condicions de vida de la població vinculada a la massís, basat entre d'altres en l'aprofitament sostenible dels recursos naturals.
- L'ordenació dels usos de lleure.
- El foment de l'educació ambiental i la recerca científica.

Amb aquests objectius com a eix central de la seva tasca, el Consorci de les Gavarres està treballant des de fa temps en el desenvolupament d'iniciatives de promoció i dinamització del territori conjuntament amb els municipis i entitats que formen part d'aquest espai natural, però sense tenir una planificació a mig-llarg termini clarament definida. Així doncs, l'objectiu d'aquest document és definir l'estratègia de desenvolupament local amb la redacció d'un pla que ajudi a dinamitzar el territori, crear noves oportunitats d'ocupació posant en valor les activitats agroforestals, el patrimoni i el producte local, l'artesanía, i les activitats recreatives en el medi natural.

En paraules del Servei d'Ocupació de Catalunya, la planificació estratègica aplicada al territori és aquella que tracta d'establir un conjunt d'objectius d'una organització territorial a llarg termini i definir les actuacions que permetran assolir els objectius esmentats tenint en compte el comportament probable de l'entorn exterior en el qual competeix el territori.

La planificació estratègica adopta per tant, una visió global, integrada i prospectiva de la dinàmica i dels problemes del territori on s'intervé i esdevé una eina coherent amb els objectius de les polítiques de desenvolupament local.

Si s'admet que la gestió local del desenvolupament implica una perspectiva integral, cal dissenyar una estratègia que coordini i integri, en una dinàmica coherent, tots els elements, totes les actuacions sobre el territori i les dirigeixi cap a un mateix objectiu global.

Actualment, des del Consorci de les Gavarres s'ha identificat la necessitat de diversificar la base socioeconòmica del territori per tal d'assegurar la creació de llocs de treball en el present i en el futur. La pèrdua de llocs de treball en el sector primari, que havia estat la base socioeconòmica de la població de les Gavarres, obliga a pensar en noves fórmules de creixement econòmic que impulsin al sector primari, alhora que es potenciïn altres sectors econòmics també presents en el territori. Per altra banda, la progressiva pèrdua de població que pateix les Gavarres – amb les conseqüències que això suposa per la gestió territorial-, porta a la necessitat de trobar mecanismes d'atracció de talent i foment de l'emprenedoria que facilitin un repoblament de les Gavarres.

Amb l'objectiu de fer de les Gavarres un territori dinàmic, generador d'ocupació i amb un mercat laboral actiu, des del Consorci de les Gavarres s'ha vist idoni treballar per a la consecució d'un Pla de Desenvolupament Local que defineixi i estructurari els objectius per als propers anys per a impulsar l'economia local i la creació de llocs de treball.

Cal fer esment que el Consorci de les Gavarres va redactar el Pla Estratègic 2021 – 2025 que estructura els àmbits de treball del Consorci en l'ús públic, la natura, la cultura i el desenvolupament local. El present Pla de Desenvolupament local és una ampliació del Pla Estratègic 2021 – 2025, a fi i efecte de definir una estratègia més detallada en l'àmbit de desenvolupament local.

2. METODOLOGIA I OBJECTIUS

2.1 Objectius

Definir l'estratègia conjunta i les accions a desplegar en els propers anys, en l'àmbit del desenvolupament econòmic, amb la implicació dels diferents agents del territori.

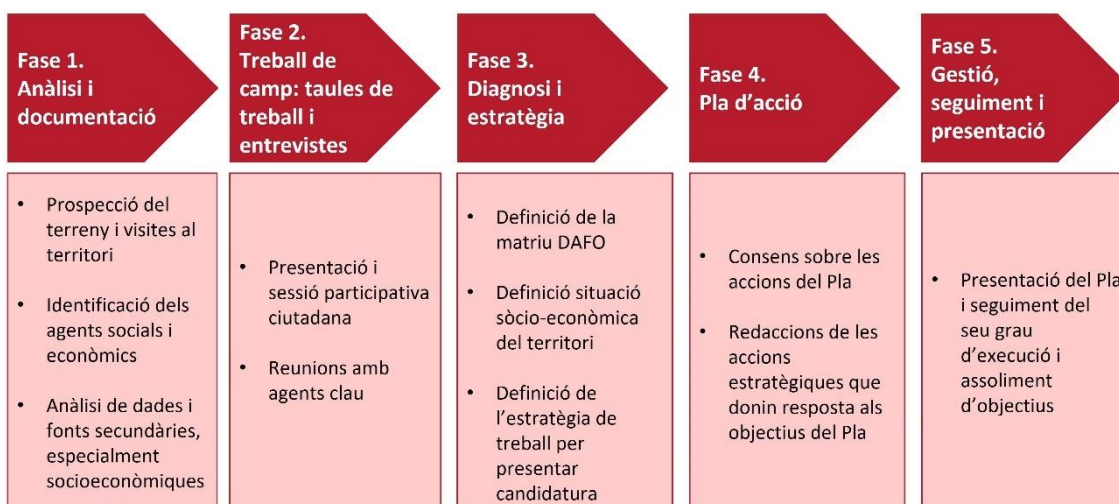
2.1.1. Objectius específics

Els objectius específics a assolir són:

- Implicar els agents socials, tant públics com privats, en un procés de concertació i treball en xarxa.
- Estructurar i definir una estratègia de desenvolupament local que es concreti amb un full de ruta pel futur desenvolupament de l'Espai d'Interès Natural (ENP) de les Gavarres i els seus municipis.
- Enfortir la governança i alinear els valors de l'ENP amb les empreses del territori.
- Treballar per implementar i sensibilitzar sobre els criteris de sostenibilitat tant al teixit empresarial com als visitants.
- Promoure i atraure projectes estratègics.
- Donar suport a la creació d'iniciatives i productes singulars que reforcin el posicionament del Massís de les Gavarres.
- Generar ocupació i llocs de treball.

2.2 Metodologia

Per portar a terme el desenvolupament de les sis línies marcades anteriorment i redactar el Pla per tal que s'adapti a la convocatòria, s'ha seguit una metodologia que es divideix en diferents fases.

Fase 1. Anàlisi, documentació i prospecció de terreny

La fase d'anàlisi, documentació i prospecció del terreny ha tingut com a objectiu determinar la situació actual des del punt de vista del teixit empresarial, l'ocupació i l'òptica territorial, fent especial èmfasi en el turisme.

Acció 1.1. Prospecció del terreny i visites al territori

Visites al territori per conèixer de primera mà els recursos existents, així com els agents socials i econòmics més implicats en el desenvolupament socio-econòmic.

Aquesta primera acció és important per tal de realitzar una avaluació dels recursos del territori i del grau de desenvolupament local.

Acció 1.2. Identificació dels agents socials i econòmics

Aquesta acció s'ha dut a terme conjuntament entre els tècnics del Consorci i l'equip consultor. L'objectiu ha estat el d'identificar els agents clau per participar en els grups de treball previstos per la definició del Pla (professionals públics i privats, associacions, etc.).

Acció 3. Anàlisi de dades i fonts secundàries

Tal i com indica la guia del Servei d'Ocupació de Catalunya, s'ha realitzat una revisió dels estudis realitzats en el municipi, per tal d'identificar tots els projectes que s'han dut i s'estan duent a terme i poder realitzar el resum històric que inclogui les actuacions executades al territori en els darrers anys.

Per altra banda, s'ha dut a terme una diagnosi socioeconòmica basada en fonts secundàries que ha permès identificar unes primeres problemàtiques i realitats del territori del ENP de les Gavarres.

Fase 2. Treball de camp: taules de treball i entrevistes

La creació d'un clima de cooperació i col·laboració entre els possibles actors del desenvolupament al territori, tant públics com privats, és essencial en el moment de consensuar el diagnòstic de l'economia local, que permeti identificar les oportunitats i les amenaces de l'entorn i establir les fortaleses i les debilitats internes a fi d'acordar l'objectiu central de l'estratègia de desenvolupament, determinar les línies estratègiques i formular els corresponents objectius de línia que permetin aconseguir-los.

Acció 2.1. Taules de treball amb el sector

Les taules de treball han estat el punt de partida per traçar una Visió de Futur i una Estratègia d'Acció compartida amb els agents del territori.

Així doncs, s'han dut a terme dues sessions de treball amb la metodologia "focus grup" realitzant taules de treball amb agents claus i actors de la cadena de valor del territori per realitzar investigació qualitativa.

Les dues taules de treball han tingut uns objectius molt concrets per tal de fer participants els agents en l'elaboració del Pla.

1. Taula de treball de diagnosi

Una primera sessió amb tècnics municipals, representants d'empreses del territori per assegurar la seva participació en la preparació d'un DAFO i en la definició de les línies estratègiques específiques.

2. Taula de treball de concreció d'accions

Una segona sessió, per validar les primeres línies de l'estratègia i del pla d'acció. En aquest taller s'ha demanat als participants que aportin propostes concretes d'acció i es debatin conjuntament, amb l'assessorament expert de DECABA.

Acció 2.2. Reunions amb agents clau

Sessions de treball individualitzades amb agents claus que s'han identificat conjuntament amb el Consorci de les Gavarres. S'han realitzat un total d'11 entrevistes, la majoria presencials, tant amb representants del sector privat com del sector públic.

Acció 2.3. Enquesta on-line

S'ha dissenyat una enquesta on-line dirigida a la població local i una altra dirigida a les empreses. L'objectiu ha estat el d'obtenir informació qualitativa i recollir els punts de vista de tots els agents que conformen la cadena de valor del territori.

Fase 3. Diagnosi i estratègia

Acció 3.1. Definició de la matriu DAFO i dels recursos potencials del territori.

Amb tota la informació recollida, s'ha procedit a completar una matriu DAFO per conèixer amb precisió les Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats i poder entrar en la fase d'objectius i estratègia. També s'han identificat els recursos potencials del territori que han de servir de base per a la definició del Pla d'acció.

Acció 3.3. Definició de l'estratègia de treball

Una vegada diagnosticats els trets característics així com les problemàtiques a què s'enfronta el territori, s'ha establert l'objectiu central de l'estratègia de desenvolupament i s'han determinat les línies estratègiques que han de permetre aconseguir-lo. Per tant, s'ha treballat en l'elaboració i definició de la diagnosi estratègica dels elements clau a nivell d'especialització, atractivitat i competitivitat de la destinació.

Fase 4. Pla d'acció

Acció 4.1. Consens sobre la proposta d'accions a incloure en el pla

Participació dels agents i actors implicats en el Pla en el procés de planificació estratègica que garanteixi una corresponsabilitat per part de tots els implicats, tant públics com privats.

Acció 4.2. Definició i redacció detallada de les accions estratègiques que donin resposta als objectius i eixos definits.

El Pla d'Acció és un document que concreta les activitats que es duran a terme agrupades en programes i projectes. Es tracta doncs d'una descripció pràctica dels projectes que es duran a terme a curt i mig termini en el marc de l'estratègia de desenvolupament.

Per tant, tots els programes i projectes que s'inclouen en el Pla d'Acció estan relacionats amb l'estratègia territorial, identificant els actors que els han de portar a terme i acompanyats d'un calendari o cronograma d'execució, d'una avaluació del seu cost d'implementació i de les fonts de finançament previstes.

Cada projecte inclòs en el Pla d'Acció conté, com a mínim, els continguts següents:

- a) Objectiu específic: situació que s'espera aconseguir i mantenir-se com a conseqüència del projecte. Aquests han de ser realistes i estar definits de manera concreta i verificable.
- b) Activitats: accions concretes i específiques que es fan per executar un projecte i produir uns resultats i han de ser coherents amb l'objectiu específic.
- c) Resultats: conseqüència de l'execució de les activitats del projecte. Aquests hauran de ser precisos, mesurables i coherents i, en alguns casos, són assimilables a productes.
- d) Identificació dels actors responsables de l'execució del projecte.
- e) Identificació dels destinataris del projecte.
- f) Pressupost: cost estimat per al desenvolupament i execució de les activitats que conformen el projecte.
- g) Identificació de les fonts de finançament previstes.
- h) Recursos humans, tecnològics i de serveis necessaris per a dur a terme les activitats.
- i) Indicadors de seguiment: mesures (directes o indirectes) para esbrinar fins a quin grau es van assolint els resultats.
- j) Cronograma d'execució: representació en forma de seqüència temporal de les fases d'execució del projecte i les activitats previstes.

Els Plans o programes operatius estableixen a més:

- a) Els mètodes per a l'avaluació dels mateixos. La metodologia de l'avaluació seguirà els criteris d'adequació del projecte, eficàcia, eficiència, equitat i impacte en termes econòmics i d'ocupació, sostenibilitat, igualtat de gènere i igualtat d'oportunitats d'accés al mercat laboral dels col·lectius amb dificultats d'inserció.
- b) El període previst per a l'execució del Pla o Programa operatiu.

Fase 5. Gestió, seguiment i presentació

Acció 5.1. Creació del Comitè Tècnic de seguiment del Pla

La primera ha estat la creació del Comitè tècnic de seguiment del pla, format per tècnics del Consorci, els tècnics de les administracions locals i supramunicipals de les Gavarres i l'empresa consultora.

Acció 5.2. Anàlisi del procés i dels resultats.

S'ha dissenyat un sistema de control, seguiment del procés d'elaboració del propi pla, amb les reunions establertes i amb el seguiment dels indicadors de procés, com poden ser:

- Número de reunions del comitè de seguiment.
- Número d'entrevistes individualitzades realitzades.
- Número de tallers participatius i nombre de participants.
- Número d'accions definides en el pla.
- Número d'assistents a la presentació pública

Acció 5.3. Presentació final del projecte.

Un cop finalitzat el projecte aquest es presentarà, coordinadament amb el Comitè de seguiment del pla, a tots els agents implicats.

També es redactarà un resum executiu en format *power point* que servirà tant per a les presentacions com a document de síntesi del projecte.

Acció 5.4. Presentació d'objectius assolits

Durant la tardor del 2024 es durà a terme una presentació dels objectius assolits, adreçada a tots els participants en la redacció del present Pla.

2.3. Entitats i actors

Un dels elements fonamentals en la planificació estratègica és que aquesta es dugui a terme en concertació amb el territori. Per aquest motiu, s'han celebrat dues taules de treball obertes a tots els agents del territori. Aquestes taules de treball ens han permès identificar aquells actors socioterritorials amb un major grau d'implicació vers les problemàtiques de les Gavarres, al mateix temps que conèixer la seva percepció sobre l'ENP i el seu desenvolupament local. Per altra banda, des del Consorci de les Gavarres també s'han dut a terme reunions internes amb agents públics i privats, a fi i efecte de dissenyar un pla amb el major consens territorial possible. En el punt 6 del present document es detalla el desenvolupament i resultats de les dues taules de treball així com les reunions internes organitzades.

3. RESUM HISTÒRIC DE LES ACTUACIONS DE DESENVOLUPAMENT LOCAL I ECONÒMIC

A fi i efecte d'identificar totes aquelles actuacions de desenvolupament econòmic, creació d'ocupació, formació i emprenedoria desenvolupades en els darrers anys per part del Consorci de les Gavarres, s'ha procedit a l'anàlisi bibliogràfic de la documentació generada per diverses administracions i entitats. En total s'han analitzat 11 documents. Malgrat que el Consorci de les Gavarres desenvolupa tasques diverses generadores d'ocupació, a través de la documentació no hem pogut identificar actuacions concretes en aquesta línia. El resum dels documents analitzats es pot consultar en l'Annex I del present document.

Les actuacions generadores d'ocupació del Consorci de les Gavarres es classifiquen en 5 programes d'actuació:

- Programa de desenvolupament local
- Programa de cultura
- Programa de natura
- Programa d'ús públic i social
- Programa d'educació, divulgació i sensibilització

Dins el programa de desenvolupament local, en els darrers tres anys el Consorci de les Gavarres ha dut a terme actuacions que han generat ocupació de manera indirecta. Les actuacions de desenvolupament local empreses pel Consorci, són el resultat dels dos objectius estratègics establerts en aquest àmbit en el Pla Estratègic 2021 – 2025, que són:

- Generar activitats i experiències al voltant dels valors del massís.
- Crear ocupació i xarxa amb altres entitats.

Així doncs, en primer lloc, el Consorci ha promogut l'organització d'experiències que impliquen tant al sector surer, com els artesans de la terrissa o els viticultors de les Gavarres, així com als guies que desenvolupen l'activitat. Una d'aquestes activitats és l'experiència surera "De l'arbre al tap i del tap a la taula" que involucra els peladors de suro, els productors de productes agroalimentaris del territori i als viticultors de la DO Empordà. L'altre activitat, "Artesania de la terra", té per objectiu donar a conèixer el món de la terrissa, generant visites al territori que en molts casos mengen en els restaurants de les Gavarres. El Consorci també ha creat l'activitat "A veïmar", amb la verema com a fil conductor i que ha generat activitat econòmica en dos cellers del territori. La darrera activitat dissenyada pel Consorci ha estat l'itinerari "Castells entre el Ter i les Gavarres" per promoure els valors del massís i que ha generat ocupació a través de la contractació de guies de patrimoni.

D'altra banda, l'any 2018 el Consorci va dur a terme una prova pilot d'un festival de land-art al massís de les Gavarres que ha tingut èxit i s'ha consolidat al llarg dels anys. Aquest esdeveniment atrau un públic visitant que, en molts casos, pernocta i menja en els establiments d'allotjament i restauració de les Gavarres.

En els darrers anys i, responent a l'objectiu de crear ocupació i xarxa amb altres entitats, el Consorci també ha fomentat la col·laboració entre activitats econòmiques emergents i el territori. Ho ha fet facilitant convenis per a la cessió de l'ús de terrenys forestals a ramaders joves, aportant l'aval del Consorci a l'interès de potenciar aquesta activitat econòmica i promovent proactivament el contacte entre les parts; dinamitzant la gestió forestal activa amb agents locals entre la propietat forestal, recuperant espais oberts on s'hi podran incorporar noves activitats econòmiques i amb ajudes puntuals directes per facilitar la implantació d'aquestes activitats. Una de les activitats econòmiques on el Consorci dona un especial suport és en la promoció de la ramaderia extensiva, pels beneficis que aquesta té en la prevenció dels Grans Incendis Forestals. Per aquest motiu i, mitjançant l'adquisició de cledes, s'afavoreix la instal·lació d'un ramat de cabres a la carena de Puig d'Arques – Coll de la Ganga (zona prioritària per a la prevenció de Grans Incendis Forestals). El suport a la ramaderia extensiva també es fa a través de la celebració de reunions entre entitats del sector adherides a la Xarxa de Conservació de la Natura amb tres Direccions Generals de la Generalitat de Catalunya. Totes les actuacions del programa de natura requereixen del treball d'especialistes en àmbits com la biologia, la cartografia, el medi ambient, la gestió de riscos ambientals, gestió de fauna entre d'altres. Per altra banda, la part important de les actuacions d'aquest àmbit tenen per objectiu la pervivència d'activitats econòmiques com la ramaderia extensiva, contribuint a la preservació de les activitats primàries en el massís.

Amb l'objectiu de promoure els productors i productes locals, el Consorci ha creat un espai dins els seu web anomenat Gavarres Km 0, per tal de donar-los a conèixer entre la població local i visitant. Aquesta actuació de promoció ja ha tingut els seus primers resultats positius, amb un augment de la demanda dels productes locals entre la població del territori i un increment del trànsit web dels productors constatat per ells mateixos.

Una altra acció de desenvolupament local impulsada pel Consorci és la participació al projecte Surocat, que té per objectiu la creació d'un certificat de professionalitat de pela de suro i la professionalització del sector, generant ocupació de qualitat. La participació del Consorci en aquest projecte s'ha traduït en la cessió de finques pròpies on realitzar la formació, realitzant-ne difusió entre el sector i aportant l'expertesa dels tècnics de l'entitat.

Pel que fa al programa de cultura del Consorci aquest cerca recuperar, mantenir i donar a conèixer el patrimoni cultural i arquitectònic de les Gavarres. En aquest sentit, s'han dut a terme prospeccions i intervencions arqueològiques en diversos sectors de les Gavarres. A tall d'exemple l'any 2021 es va dur a terme la restauració de la Barraca d'en Botifarra, element catalogat al Pla Especial de Protecció del Patrimoni de Celrà, així com la digitalització de la planta del poblat ibèric de Puig del Castell. Per altra banda, per a la posada en valor del patrimoni cultural, s'ha elaborat un Inventari general de patrimoni cultural i un d'específic per al patrimoni immaterial. Aquestes tasques han requerit del treball d'arqueòlegs i altres especialistes dins l'àmbit del patrimoni cultural. Alhora, disposar d'un patrimoni preservat facilita la creació de noves activitats vinculades al turisme cultural, podent generar activitat econòmica i ocupació entre les empreses d'activitat o guies.

Dins el programa de natura, les actuacions del Consorci en els darrers tres anys també han anat dirigides en la línia d'identificar, recuperar i posar en valor el patrimoni natural. En aquest sentit, la brigada del Consorci dur a terme el manteniment d'un gran nombre de punts d'interès patrimonial al massís, fent-ne possible la conservació i la divulgació, en l'àmbit de l'ENP on la majoria de municipis tenen difícil intervenir amb mitjans propis. Per altra banda, una de les actuacions més rellevants és el seguiment d'hàbitats i espècies, que ha implicat entre d'altres aspectes comptar amb l'execució d'un exhaustiu treball de camp i cartogràfic i l'adequació de les bases de dades de patrimoni natural en format SIG. El Consorci també encarrega anualment a les colles de caçadors les tasques de seguiment de població de senglar i les batudes. Un altre aspecte important del programa de natura és la gestió dels incendis forestals. Des de l'any 2019 es duu a terme una desbrossada mecanitzada d'un conjunt d'espais agrícoles situats a l'interior de la massa forestal i, des de l'any 2020 s'ha contractat un servei extern per a l'establiment d'una prioritització dels punts estratègics de gestió per a la prevenció d'incendis. També en els darrers tres anys s'han continuat duent a terme les actuacions de manteniment d'espais oberts que ja s'havien engegat amb anterioritat.

El programa de manteniment i ús públic i social de l'espai concentra totes aquelles actuacions de gestió diària que fan que l'ENP es trobi en un bon estat de conservació i en fer que sigui segur el seu ús. Dins d'aquest programa es duen a terme actuacions com el manteniment d'accessos, la restauració i gestió de finques com les de Can Vilallonga, la de Montigalar o la de Can Puig de Fitor. A tall d'exemple, l'any 2022 es van renovar 5 taules de pícnic a la finca de Can Vilallonga. També es va dur a terme la regulació d'accessos al Castell de Sant Miquel de Campdorà, mitjançant una prova pilot d'intervenció amb parets de pedra seca i tanques de fusta per conduir els visitants pels vials seleccionats. Un altra actuació rellevant és la revisió i actualització de la senyalització de l'espai. Concretament, l'any 2022 es van renovar 10 plafons informatius de patrimoni natural i cultural, 25 senyals indicatius dels límits del ENP i la renovació de la senyalització d'itineraris al terme de Cassà de la Selva. Cadascuna d'aquestes actuacions han requerit o bé dels serveis de la brigada o de la contractació de professionals externs. A més la seva contribució en la millora de l'espai, fa que tant les activitats lúdiques i/o econòmiques es puguin desenvolupar òptimament i es doni peu a nova empremadoria.

El darrer àmbit generador d'ocupació és el de l'educació, la divulgació i la sensibilització. El Consorci té una llarga trajectòria de dinamització d'un servei educatiu de divulgació dels valors naturals i culturals de l'espai, dirigit a la població escolar, per el qual passen de l'ordre de 2000 participants anualment i que es gestionen mitjançant una licitació, generant ocupació en empreses del territori. Paral·lelament es realitzen unes 14 activitats anuals en caps de setmana dirigides al públic familiar per donar a conèixer el patrimoni de l'espai natural. A més, en els darrers tres anys, el Consorci ha encarregat la redacció d'unitats didàctiques que han requerit tant dels serveis de redacció, de disseny, impressió i maquetació. Per altra banda, l'execució del programa formatiu s'externalitza a una empresa d'activitats que és l'encarregada de desenvolupar-lo. També ha publicat el llibre "Les Gavarres. Aprendre de l'arquitectura anònima" que recull i descriu materials, tècniques i solucions de la tradició arquitectònica local, participant així del foment dels oficis tradicionals del massís. Per últim, es va obrir una convocatòria d'ajut econòmic "Gavarres voluntàries", per tal de donar suport a accions de conservació

i millora del patrimoni de les Gavarres dutes a terme per entitats ambientalistes. A part de dues entitats ambientalistes que van treballar en projectes de conservació, el Centre Excursionista de Cassà va treballar per obrir un nou “Camí de l’Aigua”, un corriol que circula pel costat de la riera de Can Vilallonga i que ofereix una nova possibilitat de lleure al municipi. (2022).

4. DIAGNOSI SOCIOTERRITORIAL I ECONÒMICA DELS MUNICIPIS DE LES GAVARRES

4.1 El territori de les Gavarres

Les Gavarres és un massís muntanyós situat a la província de Girona, entre les comarques del Baix Empordà i el Gironès. La seva superfície és de 28.672 ha, repartides entre 20 municipis diferents, que en major o menor proporció, almenys una part del seu terme municipal es troba inclòs dins l'espai de les Gavarres. Els 20 municipis que en formen part són: Calonge, Cassà de la Selva, Castell-Platja d'Aro, Celrà, Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Forallac, Girona, Juià, la Bisbal d'Empordà, Llagostera, Llambilles, Madremanya, Mont-ras, Palafrugell, Palamós, Quart, Santa Cristina d'Aro, Sant Martí Vell, Torrent i Vall-llobrega (Figura 1).

Geogràficament, les Gavarres delimiten al nord amb la Plana del Baix Empordà, al nord-est amb la Serralada Transversal, a l'oest amb la comarca de la Selva i al sud amb la Vall d'Aro, una petita depressió on el riu Ridaura separa les Gavarres del massís de l'Ardenya.

Des de l'any 1992 el massís de les Gavarres és un Espai Natural Protegit (ENP), inclòs dins el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN). A l'any 1998 es crea el Consorci de les Gavarres, format pels 20 diversos municipis que formen part de l'espai natural protegit, els consells comarcals del Baix Empordà i del Gironès, la Diputació de Girona i el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya, l'Associació de gestors Forestals de les Gavarres i el Consorci Forestal de Catalunya. Des del 2018 el Consorci està adscrit a la Diputació de Girona, de qui en depèn administrativament. A banda d'això, el Consorci de les Gavarres compta amb un Consell de Cooperació, on s'integren entitats cíviques, culturals, naturalistes i esportives vinculades a l'espai de les Gavarres.

Els principals objectius del Consorci, des de la seva fundació al 1998 són: (i) la protecció, restauració i millora del patrimoni natural i cultural de les Gavarres, (ii) el desenvolupament local que permeti la millora de les condicions de vida de la població vinculada al massís, (iii) l'ordenació dels usos de lleure i (iv) el foment de l'educació ambiental i la recerca científica.

Des del 2006 l'espai està també integrat dins la Xarxa Natura 2000, establint-ne un marc legal que garanteix la protecció del patrimoni natural i la seva salvaguarda.

Pel que fa al paisatge, està ocupat en la seva pràctica totalitat per masses forestals, tot i que hi ha la presència puntual d'alguna masia aïllada. El bosc característic és el típicament mediterrani d'alzinar, tot i que els incendis, l'explotació forestal i el despoblament d'aquests espais, juntament amb el progressiu abandonament de les activitats agrícoles i ramaderes han afavorit que els pinars avancin en extensió. Des de mitjans de segle XX, coincidint amb el despoblament i abandonament de les activitats del sector primari a l'espai hi ha augmentat l'activitat relacionada amb el turisme, especialment rural. De fet, es compta amb una important xarxa de senders i petits camins aptes per al senderisme i les bicicletes.

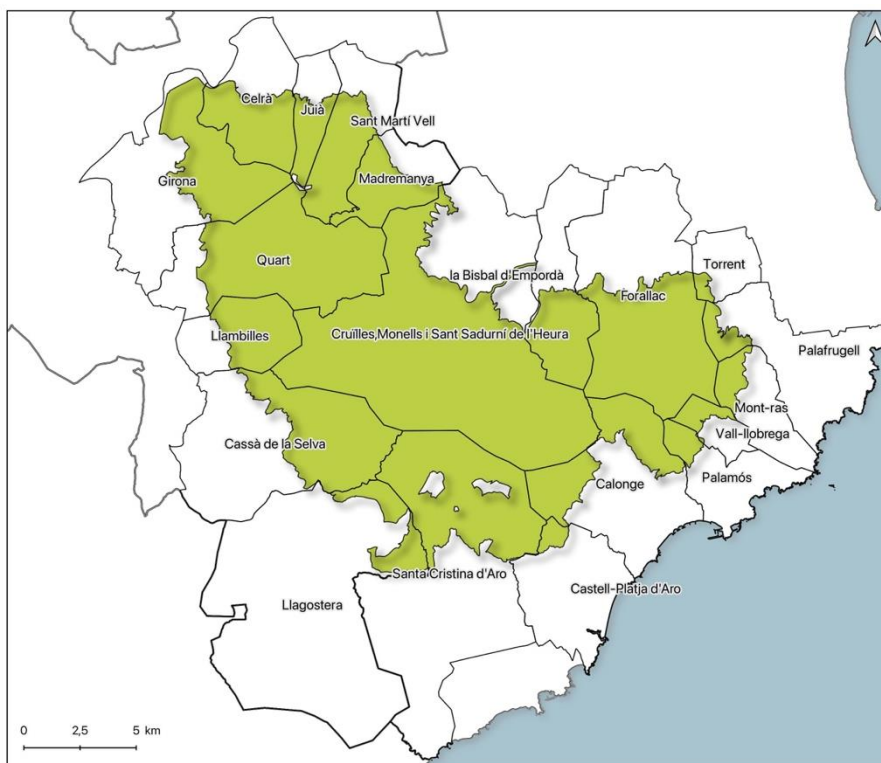

Figura 1: Localització de l'espai de les Gavarres i dels municipis que en formen part. Font: elaboració pròpia

Les realitats dels municipis que integren les Gavarres són molt diverses, amb municipis d'interior i de litoral, alhora que s'hi troba la ciutat de Girona, el municipi més poblat i capital de la província, amb poc més de 102.000 habitants. Altrament hi ha 6 municipis amb menys de 1.000 habitants, 7 entre 1.000 i 10.000 i 6 d'entre 10.000 i 25.000 habitants. Per tant, tot i estar integrats dins un mateix conjunt es tracta de municipis que presenten unes realitats i unes dinàmiques diverses tant des del punt de vista poblacional com econòmic i de teixit productiu. Al llarg d'aquesta diagnosi es presentaran les dades de població, d'economia i de mercat de treball de forma conjunta per al total dels 20 municipis que formen les Gavarres, tot i que es farà també esment a la diversitat present entre els municipis.

A banda de Girona, que és el municipi amb major importància de les Gavarres, els següents municipis per ordre d'importància demogràfica i econòmica són municipis litorals: Palafrugell, Palamós, Castell-Platja d'Aro i Calonge. Aquests municipis han patit uns importants canvis i transformacions a partir dels anys 60 del segle passat degut a la importància creixent de l'activitat turística i els serveis, que han propiciat també, unes importants transformacions i canvis en el paisatge. Per altra banda, es troben els municipis amb menor nombre de població com Madremanya, Torrent o Sant Martí Vell, amb unes dinàmiques poblacionals i d'activitat econòmica diferents, i més basades, en alguns casos, en l'activitat primària.

En relació a la superfície de cada un dels municipis dels de l'ENP cal dir que és força diversa (Taula 1). Hi ha municipis que només compten amb una petita part del seu terme municipal inclòs dins les Gavarres, com és el cas de Castell-Platja d'Aro (6,3% del total

del municipi), Llagostera (7,4%) o Palafrugell (10,2%). Per contra, hi ha municipis on gran part del seu territori es troba inclòs dins de l'ENP, com és Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, amb el 77,1% de la superfície municipal inclosa a l'ENP o Quart amb el 82,6%.

Per altra banda, l'aportació que fa cada un dels municipis a la totalitat de l'espai de les Gavarres és també molt divers, ja que el municipi de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura representa més del 25% del total de l'espai, mentre que d'altres municipis com Mont-ras, Castell-Platja d'Aro, Torrent o Vall-llobrega no arriben a l'1%.

Municipi	Superfície (ha)	Superfície ENP (ha)	% superfície del municipi dins l'ENP	% ENP
Calonge i Sant Antoni	3.359,09	1.388,43	41,3	4,83
Cassà de la Selva	4.542,45	1.990,14	43,8	6,93
Castell-Platja d'Aro	2.170,44	137,36	6,3	0,48
Celrà	1.972,13	1.131,56	57,4	3,94
Cruïlles, Monells i St. Sadurní de l'Heura	9.968,64	7.690,75	77,1	26,78
Forallac	5.022,63	2.802,20	55,8	9,76
Girona	3.890,06	1.667,85	42,9	5,81
Juià	830,86	455,05	54,8	1,58
Bisbal d'Empordà, la	2.074,40	1.037,59	50,0	3,61
Llagostera	7.707,88	572,29	7,4	1,99
Llambilles	1.489,09	1.011,69	67,9	3,52
Madremanya	1.359,97	859,58	63,2	2,99
Mont-ras	1.237,25	282,50	22,8	0,98
Palagrugell	2.692,41	274,80	10,2	0,96
Palamós	1.399,18	227,92	16,3	0,79
Quart	3.808,33	3.146,11	82,6	10,96
Santa Cristina d'Aro	6.779,52	2.665,49	39,3	9,28
St. Martí Vell	1.763,55	1.069,28	60,6	3,72
Torrent	799,36	82,23	10,3	0,29
Vall-llobrega	549,76	224,80	40,9	0,78
TOTAL	63.417,00	28.717,62	45,3	100

Taula 1: Superfície dels municipis que formen part de l'ENP de les Gavarres. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat i ICGC, 2022

4.2 Anàlisi demogràfica

Les Gavarres estan formades per 20 municipis, que tot i que amb proporcions variables, s'integren dins l'espai de les Gavarres. Al 2022 la població dels municipis que integren les Gavarres era de 221.000 habitants, dels quals, pràcticament la meitat (102.000) pertanyen al municipi de Girona (Taula 2).

A continuació es presenta una taula amb les principals característiques de la població dels municipis de les Gavarres (Taula 2) que s'explicaran i analitzaran amb més detall als apartats següents, fent especial èmfasi a l'estructura i l'evolució de la població.

Municipi	0-15 anys	16-64 anys	65 anys i més	% total pobl Gavarres	Índex de recanvi edat activa	índex envelliment	índex sobreenvelliment
Calonge i Sant Antoni	1700	7578	2434	5,3	150,1	143,2	13,0
Cassà de la Selva	1901	7003	1776	4,83	109,2	93,4	21,0
Castell-Platja d'Aro	1681	7726	2350	5,32	134,8	139,8	12,5
Celrà	1180	3719	604	2,49	87,1	51,2	13,7
Cruïlles, Monells i St. Sadurn de l'Heura	194	869	275	0,61	173,0	141,8	12,7
Forallac	264	1105	396	0,8	178,8	150,0	10,1
Girona	16966	68678	17022	46,45	93,4	100,3	17,1
Juià	57	216	61	0,15	46,7	107,0	18,0
la Bisbal d'Empordà	2060	7154	1949	5,05	99,2	94,6	16,8
Llagostera	1625	5882	1517	4,08	108,4	93,4	18,9
Llambilles	114	483	134	0,33	86,8	117,5	20,9
Madremanya	57	186	59	0,14	135,7	103,5	20,3
Mont-ras	199	1093	384	0,76	214,3	193,0	12,8
Palafugell	4076	14984	4336	10,58	118,0	106,4	17,1
Palamós	2504	11784	3857	8,21	128,0	154,0	16,1
Quart	860	2462	584	1,77	85,6	67,9	11,3
Santa Cristina d'Aro	916	3676	993	2,53	103,5	108,4	11,9
St. Martí Vell	35	180	46	0,12	106,3	131,4	17,4
Torrent	24	104	38	0,08	175,0	158,3	13,2
Vall-llobrega	149	647	130	0,42	62,6	87,2	9,2
Total	36562	145529	38945	100	105,8	106,5	16,3

Taula 2: Principals característiques de la població dels municipis de les Gavarres. Font: Elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.2.1 Evolució de la població

Fent una breu evolució de la població (Figura 2), pot veure's com ha hagut una tendència cap a l'augment de població als últims 15 anys, des dels 195.000 habitants al 2007 fins als poc més de 220.000 habitants al 2022 (Idescat, 2022). L'evolució interanual de la població ha sigut positiva any rere any, amb només dos anys de disminució: el 2014 i el 2021. Des del 2007 fins a l'actualitat la població dels municipis de les Gavarres ha augmentat un 13%. Tot i això, no en tots els municipis durant aquest període s'ha seguit una mateixa tendència. Destaquen municipis com Quart o Celrà, que entre els anys 2007 i 2022 han augmentat la seva població el 49,2 i el 39,2% respectivament, essent els dos municipis on s'han produït els augments més importants, el que ve condicionat per la seva proximitat al municipi de Girona. Per altra banda, només dos municipis, Mont-

ras i Torrent han patit una disminució del nombre d'habitants durant aquest període: Mont-ras ha perdut el 9,8% de la població i Torrent el 13,1%, de fet es tracta de dos dels municipis que presenten un índex d'envelliment més elevat. Finalment, alguns municipis presenten el manteniment del nombre de població, com és el cas de Forallac, Cruïlles i Sant Sadurní de l'Heura o Palamós, amb augments inferiors al 5%.

La tendència de l'augment de la població és molt similar al que es dona pel conjunt de les comarques del Baix Empordà i el Gironès; i també per a la província de Girona i de Catalunya (Figura 3). En tots els àmbits territorials es produeix una lleugera disminució de la població al 2014; tot i que al 2021 tot i produir-se una baixada de la població a les Gavarres, el Gironès i Catalunya en general, aquesta disminució no es fa palesa a l'àmbit comarcal del Baix Empordà o pel conjunt de la província de Girona, amb un augment respecte l'any anterior del voltant del 1%.

Pel que fa a l'aportació de població de cada un dels municipis, el repartiment és molt desigual. Girona representa el 46% del total de població de les Gavarres; i a l'altre extrem, Torrent representa només el 0,08%. De fet, a banda de Girona, el segon municipi per importància és Palafrugell amb el 10,58% de la població de la zona; mentre que la resta de municipis aporten cada un d'ells menys del 10% del total.

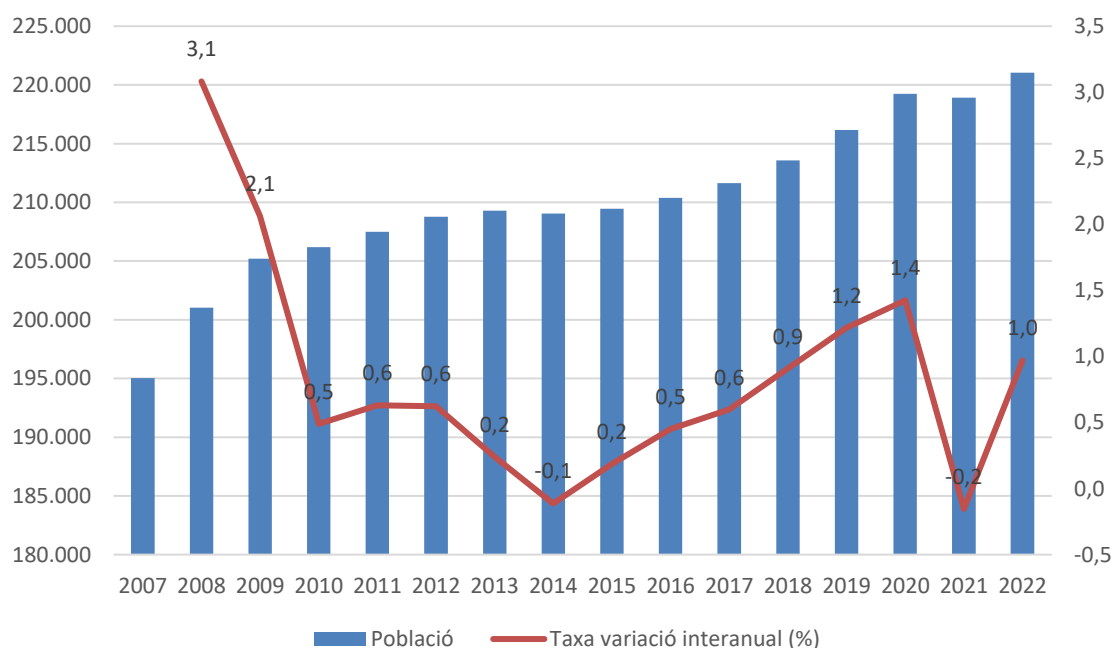

Figura 2: Evolució de la població de les Gavarres. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

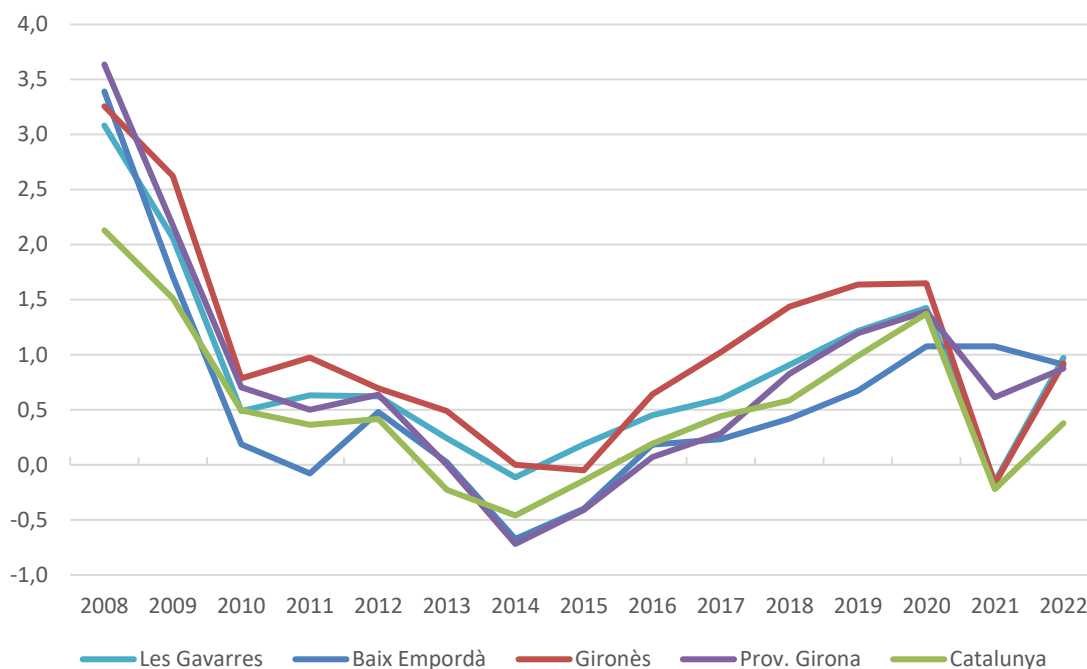

Figura 3: Variació interanual de la població (%), 2007-2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

4.2.2 Estructura de la població

Fixant l'atenció en la composició per edats de la població, tal com es mostra a la Figura 4 es tracta d'una piràmide de població regressiva amb una disminució del nombre d'efectius a la base, el que no afavoreix que es produeixi un reemplaçament generacional. El grup més nombrós és el format per les persones amb edats compreses entre els 40 i els 49 anys. Cal esmentar també la importància del grup d'edat dels més grans que en el cas de les dones pràcticament és igual que els menors de 4 anys. Aquesta estructura de població no és molt diversa de la realitat del conjunt de Catalunya i de Girona o d'altres realitats properes on es tendeix cap a l'envelliment de la població, condicionat per un augment de l'esperança de vida i una disminució de la natalitat.

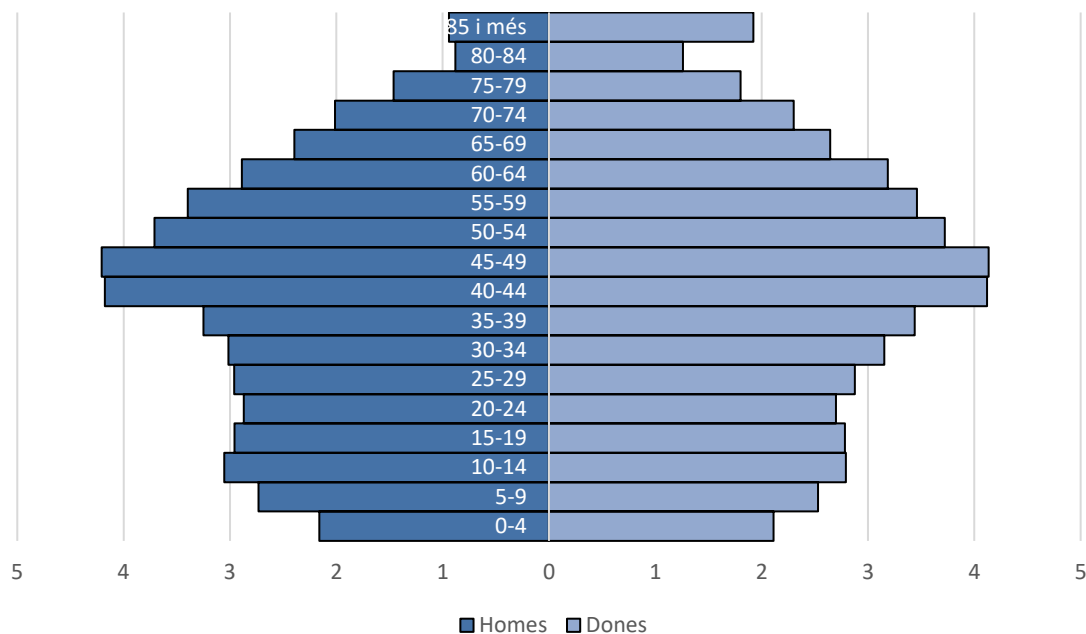

Figura 4: Piràmide la població de les Gavarres. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

En el conjunt dels municipis de les Gavarres, la mitjana d'edat de la població és de 42,1 anys, tot i que amb realitats diverses en funció del municipi. Municipis com Celrà o Quart tenen una mitjana d'edat inferior a 40 anys, tractant-se dels municipis amb una mitjana d'edat més baixa; mentre que Forallac, Cruïlles, Monells i Sant Sadurn de l'Heura, Mont-ras i Torrent tenen la mitjana superior als 45 anys, essent les més altes per al conjunt de municipis analitzats.

Un altre indicador a analitzar és l'índex d'envelliment, que mostra la proporció de majors de 65 anys respecte als menors de 15 anys. Per al conjunt de la població dels municipis de les Gavarres l'índex d'envelliment és 106,52 (el que representa que hi ha més majors de 65 anys que joves menors de 15 anys), tot i que també hi ha diferències entre el conjunt municipal (Figura 5). El municipi més envellit és Mont-ras (193,0), seguit per Torrent (158,53) i Forallac (150,0). Contràriament, cinc municipis presenten a dia d'avui més població menor de 15 anys que majors de 65: Celrà (51,2), la Bisbal d'Empordà (94,6), Llagostera (93,4), Quart (67,9) i Vall-llobrega (87,2). Pel que fa a la taxa de sobre envelliment (Figura 6) (majors de 85 anys respecte a majors de 65 anys) les xifres actuals es situen entre el 9 i el 21 en tots els municipis, essent Vall-llobrega el municipi amb un índex més baix (9,23) i Cassà de la Selva el més alt (21).

Aquestes dades deixen palès que en la major part dels municipis (índex d'envelliment superior a 100) hi ha la necessitat d'atracció de nova població jove que pugui dinamitzar el relleu generacional; un augment de població que seria encara més necessari en aquells municipis de menys de 5.000 habitants on generalment hi ha una població més envellida.

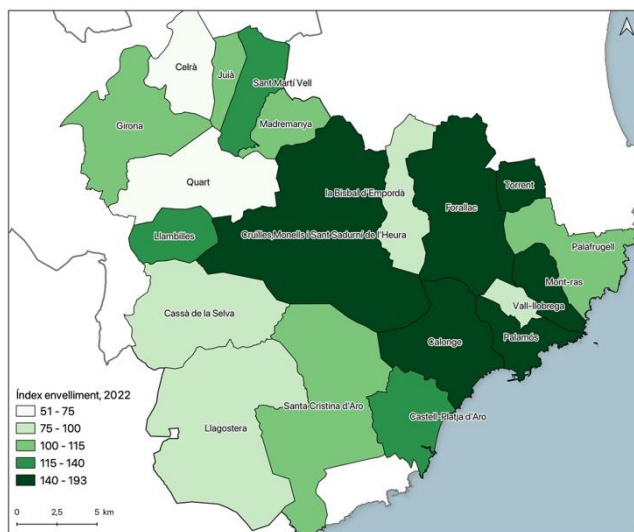

Figura 5: Índex d'envelliment dels municipis de les Gavarres, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

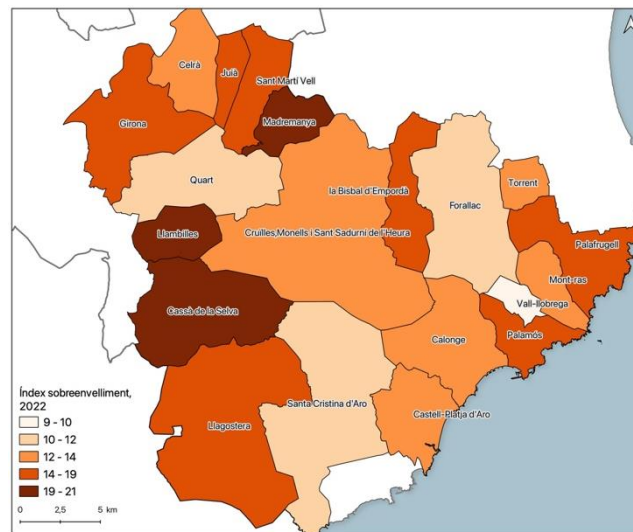

Figura 6: Índex de sobreenvelliment dels municipis de les Gavarres, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

Per altra banda, l'índex de recanvi de la població en edat activa (Figura 7) mostra la proporció de població entre 60 i 64 anys respecte la d'entre 15 i 19 anys. Aquest índex indica la proporció de persones que deixaran l'ocupació en els propers anys respecte aquelles que s'incorporaran al mercat laboral. De mitjana per als municipis de les Gavarres aquest índex és actualment proper a 105, el que indica que per a cada 100 persones d'entre 15 i 19 anys n'hi ha 105 d'entre 60 i 65 anys. Aquesta dada mostra, un cop més la necessitat d'atraure població jove que pugui fer el relleu a aquelles persones que per edat deixaran el seu lloc de treball. La situació, però, és de nou molt diversa al llarg dels municipis de les Gavarres. En 7 dels municipis hi ha taxes inferiors a 100, el que indica que hi ha suficient gent jove per a cobrir els llocs de treball de les persones que als propers anys deixaran la vida activa: Juià, Vall-llobrega, Quart, Llambilles, Celrà, Girona i la Bisbal d'Empordà. En bona part destaquen, doncs, municipis de l'àrea d'influència de Girona, el principal centre d'atracció econòmica del conjunt municipal, a banda de la també capital del Baix Empordà. A l'altre extrem, Calonge i Sant Antoni, Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Torrent, Forallac i Mont-ras tenen un índex de reemplaçament de població en edat activa superior als 150 punts, per la qual cosa

s'evidencia la necessitat d'atracció de gent jove que garanteixin el manteniment de l'activitat econòmica de la zona.

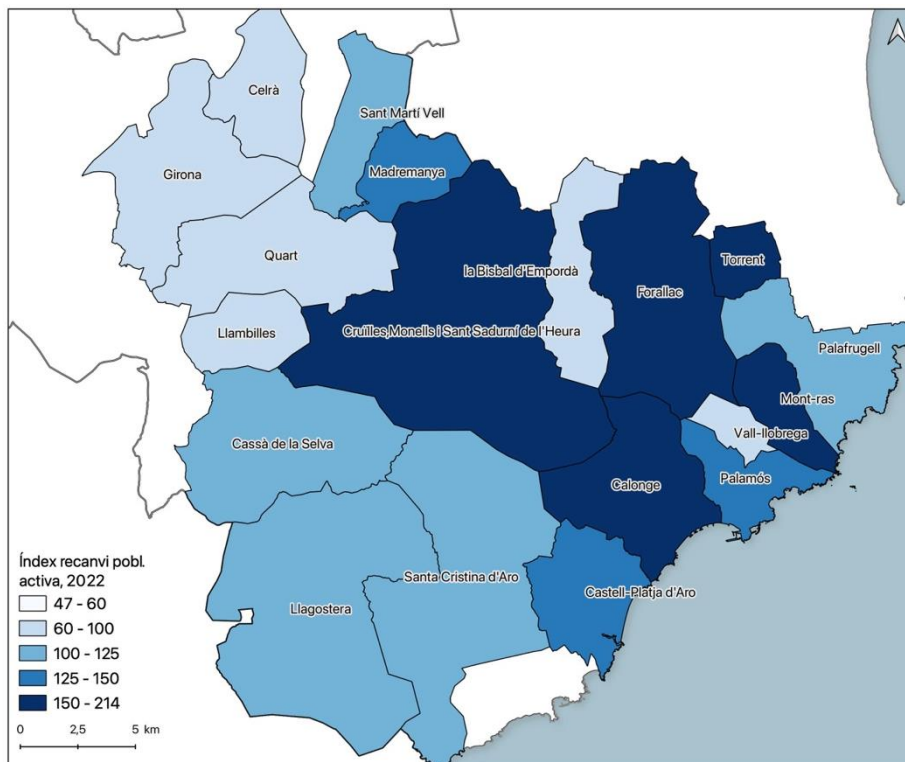

Figura 7: índex de recanvi de la població activa dels municipis de les Gavarres, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.2.3 Població inclosa dins l'ENP de les Gavarres

Fent una aproximació a la població que actualment viu a dins de l'interior de l'espai ENP de les Gavarres a partir de la geolocalització de les entitats de població dels diversos municipis i seleccionant aquelles que es troben específicament a dins de l'espai de les Gavarres, tal com es mostra a la Figura 8 actualment hi viuen aproximadament 981 persones, 41 persones més que al 2001 (Consorti de les Gavarres, 2001). Només alguns municipis presenten entitats de població o disseminats dins de l'espai pròpiament de les Gavarres. D'aquests 981 habitants quasi bé el 70% es troben en 4 entitats de població de més de 100 persones en els municipis de Girona, Cassà de la Selva i Calonge. La resta, agrupacions de menys de 50 persones, disseminats o cases aïllades es troben repartits per la resta de l'espai.

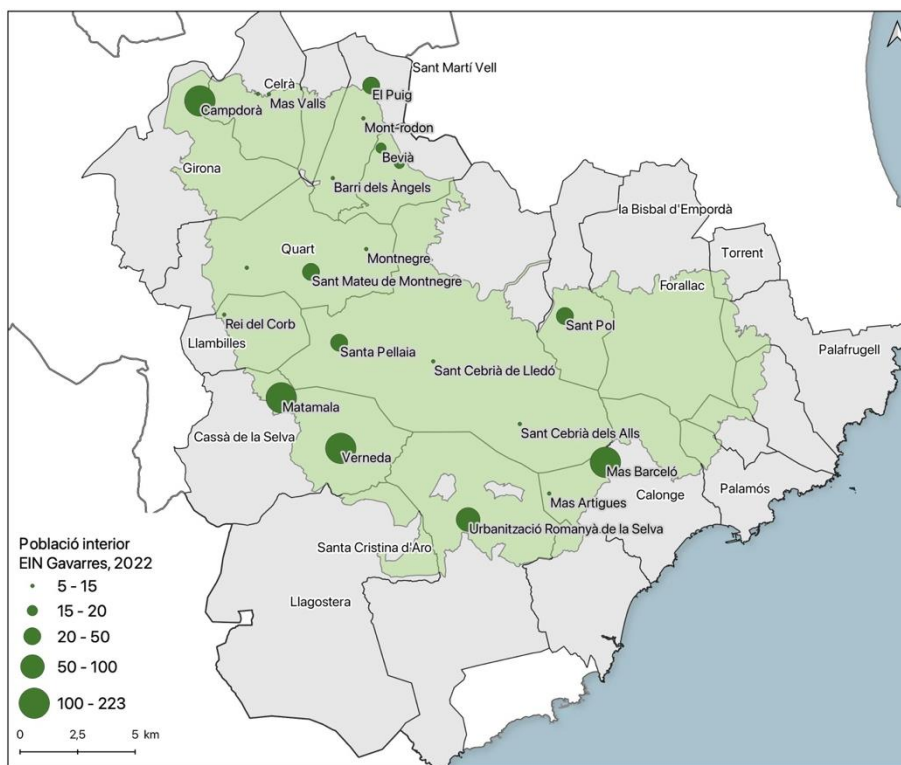

Figura 8: Entitats de població dins de l'espai ENP de les Gavarres, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del nomenclàtor de l'Institut d'Estadística Nacional (INE)

4.3 Economia, mercat de treball i sectors productius

L'activitat econòmica i el mercat de treball esdevenen dos elements clau a analitzar per a fer aquesta diagnosi. Tant l'activitat econòmica que es desenvolupa en els diversos municipis com les característiques principals del mercat de treball són peces fonamentals per analitzar detalladament quina és la situació a dia d'avui i poder-ne fer una prognosi de futur. A continuació, es presenten dades relatives a l'afiliació per sectors econòmics, la població ocupada i aturada, al nombre d'empreses i llocs de treball, alhora que una evolució de diversos indicadors per sectors econòmics que ens permetran veure quines són les principals dinàmiques i tendències que ha hagut als diversos municipis de les Gavarres als darrers anys.

4.3.1 Afiliats per activitat econòmica

Una primera dada important és la distribució de la població afiliada al Règim General de la Seguretat social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) per grans sectors econòmics. Pel que fa a l'ocupació per sectors, més del 80% de l'activitat econòmica de les Gavarres es basa al sector serveis. La indústria i la construcció representen menys del 10% i l'agricultura menys del 1%, tot i que hi ha diferències entre municipis (Figura 9). Aquesta proporció no és gaire diferent al llarg de l'any, essent sempre el sector serveis el gran protagonista de l'activitat econòmica del conjunt de municipis, encara que aquest sector en sigui el més estacional.

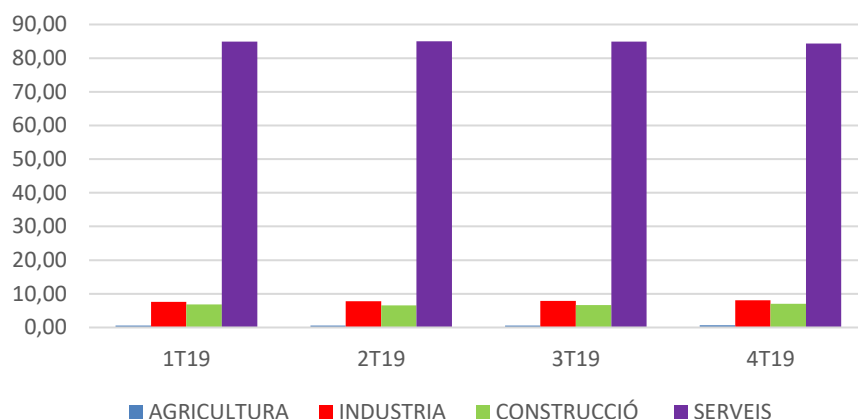

Figura 9: Afiliats al RGSS i RETA per grans sectors econòmics als municipis de les Gavarres, 2019. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

Pel que fa a l'afiliació al RGSS i RETA per municipis (Figura 10), hi ha una certa diversitat, si bé en la major part dels municipis el sector serveis representa la major proporció d'afiliats i l'agricultura és sempre el sector minoritari, cal prestar atenció a algunes diferències. Alguns municipis com Madremanya, Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura i Sant Martí Vell presenten entre un 5 i un 10% de la població ocupada en aquest sector. Unes dades molt superiors a la mitjana catalana, que se situa al voltant del 3%. Pel que fa a la indústria cal fer especial esment al municipi de Juià, on més del 50% de la seva població ocupada ho fa en aquest sector, o Celrà que també presenta un alt percentatge. La importància de la indústria càrnica en aquests municipis en són l'explicació. També cal remarcar la importància relativa que té per a la zona la indústria del suro, com és el cas de Cassà de la Selva. Per contra, en municipis com Girona, principal municipi del conjunt estudiat, és un important focus d'atracció del sector serveis, el que ve condicionat per ser el principal centre administratiu, de negocis i econòmic de la província. Altres municipis litorals, com és el cas de Palamós, o Calonge, presenten també un alt percentatge d'afiliats en el sector serveis, el que ve determinat per una clara vocació turística d'aquests municipis. En aquests últims, es pot intuir, també, una major estacionalitat de l'ocupació, molt més alta en els mesos d'estiu, com a conseqüència d'un model econòmic basat en el turisme, especialment de sol i la platja.

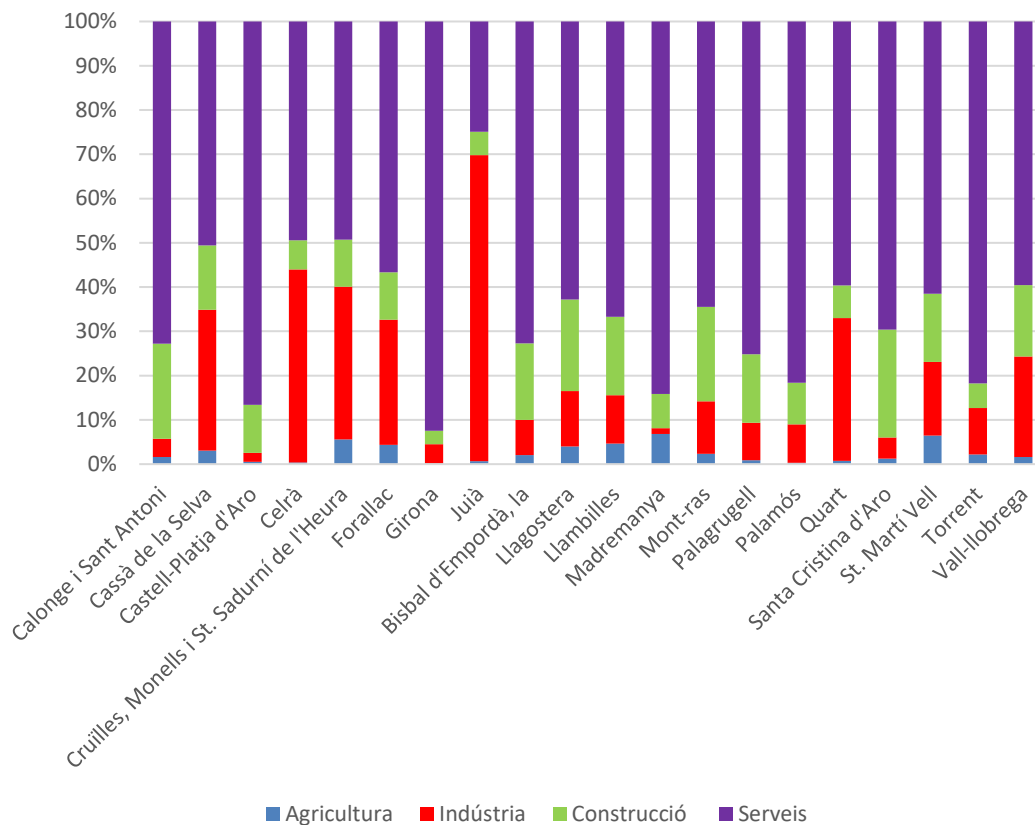

Figura 10: Afiliats al RGSS i RETA per grans sectors econòmics i municipi, 2019. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.3.2 Evolució de l'ocupació

A banda de nombre d'afiliats per a cada un dels sectors econòmics, cal veure també quina és l'evolució de l'ocupació al llarg dels darrers anys per al conjunt dels municipis, però també cal fer inferència en algunes particularitats concretes. Pel que fa a les dades totals de l'ocupació, es veu una forta estacionalitat, amb un augment important al segon trimestre de cada any, que es correspon amb la temporada de l'estiu i l'augment de la població ocupada (Figura 11) . Tot i això, aquest augment és superior en alguns municipis i inferior en d'altres el que fa que per exemple al 2021 la taxa de contractació temporal és superior al 85% el que mostra l'estacionalitat de l'ocupació i la necessitat de creació de llocs de treball estables i sostinguts al llarg del temps. S'evidencia també el trencament que va suposar a partir del segon trimestre de 2020 la pandèmia provocada pel COVID-19 i la recuperació de l'activitat a partir del primer trimestre de 2021. També cal esmentar que tot i l'estacionalitat de l'ocupació la tendència és a l'alça any rere any.

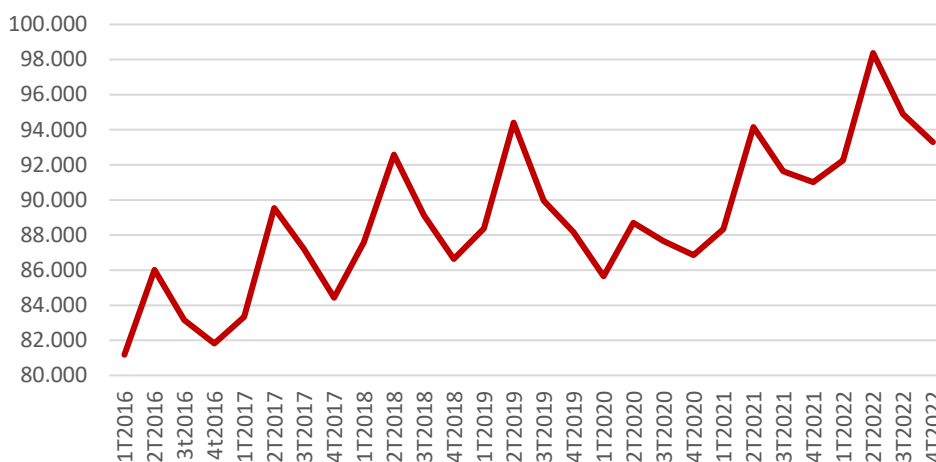

Figura 11: Evolució de la població ocupada per trimestres als municipis de les Gavarres, 1r trimestre de 2016-4t trimestre de 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.3.3 Evolució dels llocs de treball

A banda de l'evolució de l'ocupació general per al conjunt de sectors econòmics, sembla interessant també posar el focus en els llocs de treball, és a dir, a quina és l'oferta de llocs de feina que hi ha en els municipis i la seva distribució per sectors. En general, per al conjunt de l'activitat econòmica, es veu clarament que és un mercat laboral estacional el que ve determinat per la dependència del sector serveis. A més, al 2020, degut a la crisi provocada per la pandèmia de la COVID-19, es van perdre més de 20.000 llocs de treball, situant-se el quart trimestre del 2020 en xifres similars al 2015. No obstant, sí que cal dir que a partir d'aquest pic de mínims hi ha una recuperació constant dels llocs de treball i al segon trimestre de 2022 les xifres eren molt properes, encara que inferiors, a les del primer trimestre de 2020, just abans de la pandèmia. Es pot esperar, doncs, una normalització dels llocs de treball en valors similars als pre-covid, i seguint la tendència dels anys anteriors, fins i tot, caldria esperar-ne un augment continuat.

Pel que fa a l'evolució dels llocs de treball per sectors, cal dir que el sector serveis és el que presenta un augment en termes absoluts si ens fixem amb les dades anuals, tot i que es tracta, també, de l'activitat que presenta una major estacionalitat. Pel que fa a la construcció, després de la davallada de llocs de treball com a conseqüència de la crisi econòmica que va començar a l'any 2008, i mostrant una disminució progressiva dels llocs de treball fins a l'any 2013, a partir d'aquest moment hi ha un augment de l'activitat que es manté encara a dia d'avui, tractant-se a més de l'activitat menys estacional després de la indústria, que tot i la davallada al 2016 es veu una relativa recuperació de l'activitat, el que ve determinat per la importància de la indústria de la zona que augmenta especialment a partir de l'any 2019.

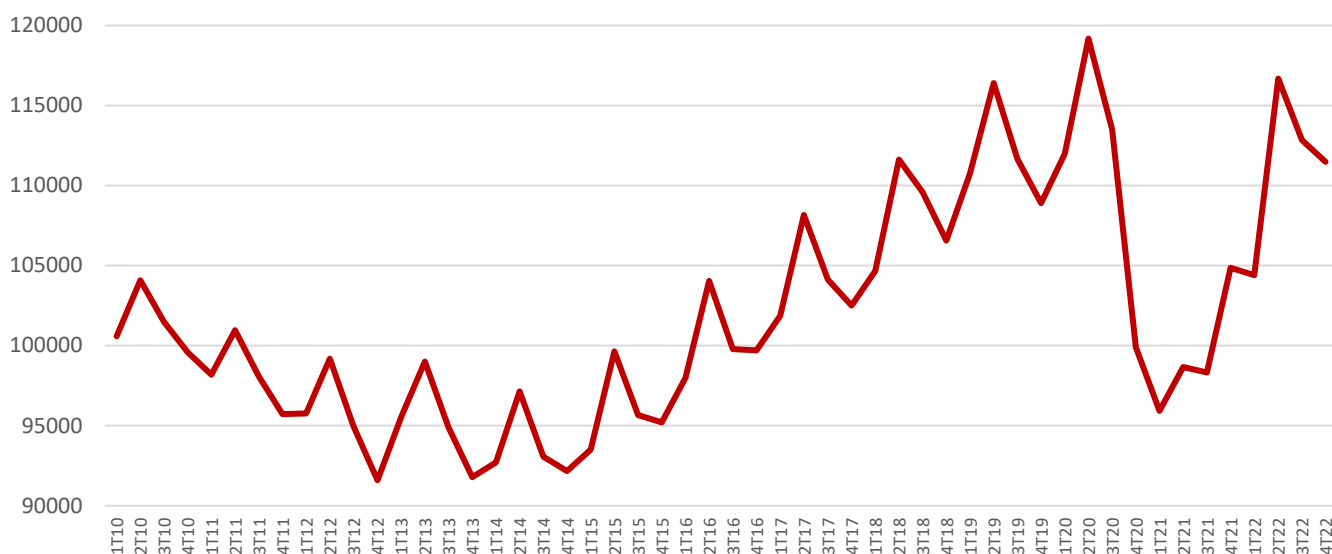

Figura 12: Evolució dels llocs de treball als municipis de les Gavarres per trimestres, 1r trimestre de 2010-4t trimestre de 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA.

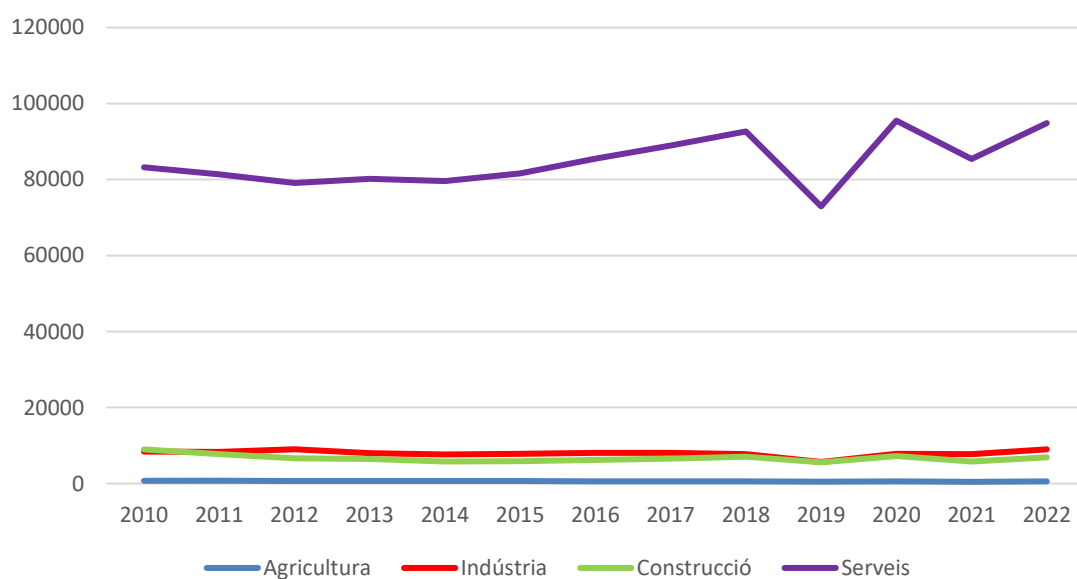

Figura 13: Evolució dels llocs de treball als municipis de les Gavarres per grans sectors econòmics, 2010-2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

Tot i l'augment continuat dels llocs de treball i tenint en compte la població en edat de treballar (16-64 anys) que hi ha als municipis, cal dir que hi ha una manca de llocs de feina. Fent una aproximació al total de llocs (RGSS i RETA) existents als municipis respecte al total de població entre 16 i 64 anys, per al total de municipis hi hauria una manca de llocs de treball. Considerant que per al total hi ha 145.520 persones entre 16 i 64 anys i 111.358 llocs de treball localitzats als municipis, es pot dir que a les Gavarres hi ha una manca de poc més de 34.000 llocs de treball. Això implica que una part de la

població no pot trobar feina a la zona i ha d'anar a una altra localitat, implicant un augment de la mobilitat obligada o bé no es té ocupació.

La situació es diversa, però, en funció dels municipis. Evidentment, alguns municipis presenten un excedent de llocs de treball respecte la població resident en edat de treballar, que concretament es localitzen a Girona, Juià, Mont-ras i Torrent, el que significa que si tota la població resident del municipi treballés al propi municipi encara faltarien efectius per a cobrir tots els llocs de feina disponibles. Contràriament, a la resta de municipis hi ha una manca de llocs de treball per a la població del municipi. Els casos més evidents són Palafrugell (-9519), Palamós (-6068) o Calonge i Sant Antoni (-4907), tots ells municipis litorals, on hi ha un dèficit de llocs de treball i que per tant, una part important de la població resident es veu obligada a desplaçar-se a altres municipis. Aquests municipis amb major diferència entre els llocs de treball localitzats i la població en edat activa són els que tenen una major vocació turística relacionada amb el sol i platja, mostrant al mateix temps, una alta estacionalitat de l'ocupació i unes taxes d'atur més elevades. Per tant, en molts casos hi ha ocupació temporal i precària, i en sorgeix, una vegada més, la necessitat de crear llocs de treball estables que puguin garantir l'activitat econòmica de la zona.

2022	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total llocs treball	Població 16-64	dif llocs treball / pobl activa	Afiliats residents (2019)
Calonge i Sant Antoni	44	96	554	1978	2671	7578	-4907	2833
Cassà de la Selva	70	1071	533	1626	3300	7003	-3703	3397
Castell-Platja d'Aro	21	95	543	4853	5511	7726	-2215	5218
Celrà	18	1306	233	1565	3121	3719	-598	2932
Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura	25	229	64	315	633	869	-237	615
Forallac	26	138	130	461	755	1105	-350	738
Girona	93	3148	1728	68281	73249	68678	4571	74881
Juià	26	409	91	240	766	216	550	433
la Bisbal d'Empordà	25	216	490	1884	2615	7154	-4539	2720
Llagostera	41	219	416	999	1675	5882	-4207	2142
Llambilles	4	31	74	314	423	483	-61	398
Madremanya	11	0	8	45	64	186	-122	77
Mont-ras	58	285	301	1690	2334	1093	1241	681
Palafrugell	41	573	838	4014	5465	14984	-9519	7122
Palamós	21	593	375	4728	5716	11784	-6068	6846
Quart	23	425	73	544	1064	2462	-1398	1343
Sant Martí Vell	21	16	30	84	151	180	-29	1771
Santa Cristina d'Aro	10	74	360	839	1283	3676	-2394	81
Torrent	9	15	8	143	174	104	70	138
Vall-llobrega	21	60	86	221	389	647	-258	325

Taula 3: Principals indicadors de llocs de treball i afiliacions al RGSS i RETA als municipis de les Gavarres. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.3.4 Evolució de la taxa d'atur

Seguint amb les dades del mercat de treball i l'economia de les Gavarres cal tenir present l'indicador de la taxa d'atur, ja que en bona mesura és indicatiu de la qualitat dels llocs de treball i de la seva temporalitat. I en aquest sentit, la taxa d'atur mostra, també, l'estacionalitat de l'ocupació. Analitzant mes a mes quina és la tendència (Figura 14), pot observar-se que al mes de juny és quan la taxa d'atur és més baixa, mentre que als primers mesos de l'any hi ha un augment de la taxa, evidenciant que es tracta d'un mercat de treball molt relacionat amb el sector serveis i especialment amb la temporada alta turística. La gràfica mes a mes de la taxa d'atur de Les Gavarres evidencia aquesta realitat.

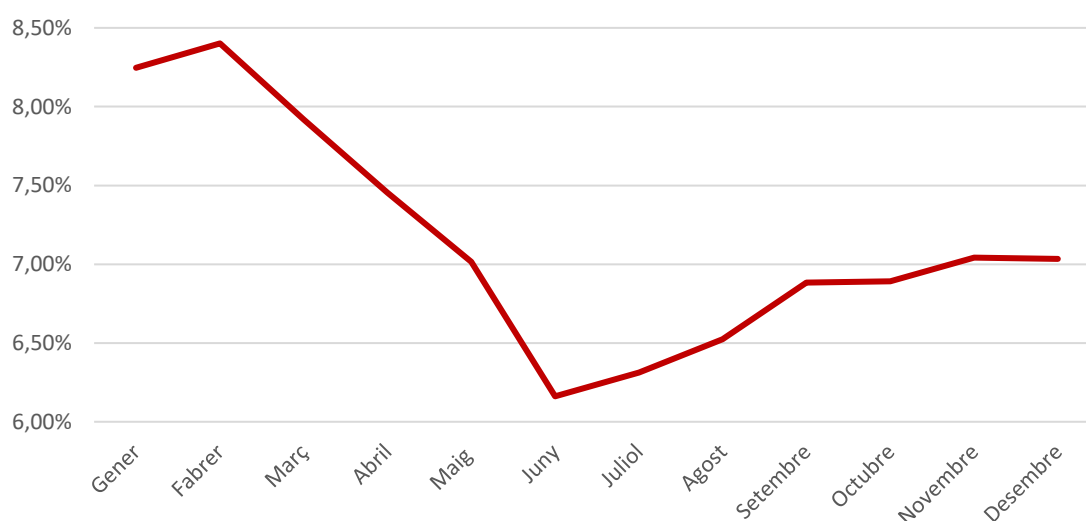

Figura 14: Evolució de la taxa d'atur mensual als municipis de les Gavarres, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

No obstant això, tenint en compte les diverses realitats presents al territori, cal esmentar que la taxa mitjana d'atur és diversa als municipis de les Gavarres (Figura 15). Llambilles i Madremanya presenten les taxes d'atur més baixes de tot el conjunt municipal, situant-se per sota del 4%; mentre que a l'altre extrem se situa la Bisbal d'Empordà, que amb poc més del 10% es tracta del municipi amb una major taxa d'atur. Aquest municipi, si ens fixem amb les dades de la taula anterior (Taula 3) és, alhora, un dels municipis que presenta un major saldo negatiu de llocs de treball localitzats i població en edat activa.

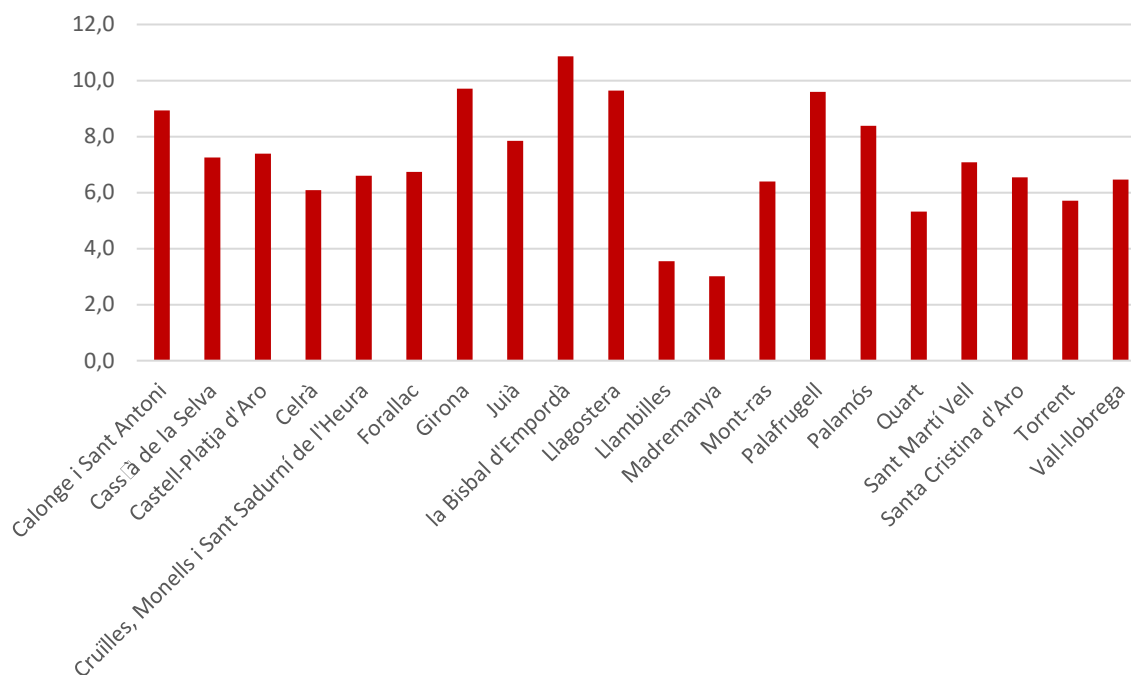

Figura 15: Taxa d'atur municipal, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.3.5 Contractació per tipus de contracte i subsector d'activitat

Després d'analitzar quines són les principals tendències en relació a l'ocupació i a l'atur, a més de veure la població ocupada per grans sectors, seguidament s'analitza amb més detall com és el mercat de treball dels diversos municipis de les Gavarres i quines són les activitats concretes que generen més i menys contractació als municipis. Les dades del nombre de contractes per mesos, evidencien que és als mesos d'estiu quan la contractació és major, mentre que als mesos de desembre, gener i febrer és quan és menor. Cal destacar que hi ha hagut un canvi recent que cal analitzar en relació a la temporalitat dels contractes (Figura 16). A l'any 2019, la major part dels contractes eren temporals, el que evidenciava la precarietat i poca seguretat que oferia el mercat de treball als seus treballadors. En el 2020 hi ha una baixada de la contractació, el que no resulta estrany degut a les condicions sanitàries i de confinament, especialment palpable als mesos de març i abril (període de màxim confinament de la població); i al 2021 hi ha una certa recuperació de l'ocupació, tot i que amb major importància de la contractació temporal que de la contractació indefinida. La situació és lleugerament canviant a l'any 2022, ja que hi ha un augment de la contractació indefinida, que presenta una tendència que s'aproxima més a la temporal, el que ve condicionat per canvis en la llei laboral i dels contractes fixes-discontinus que passen de ser temporals a ser indefinits.

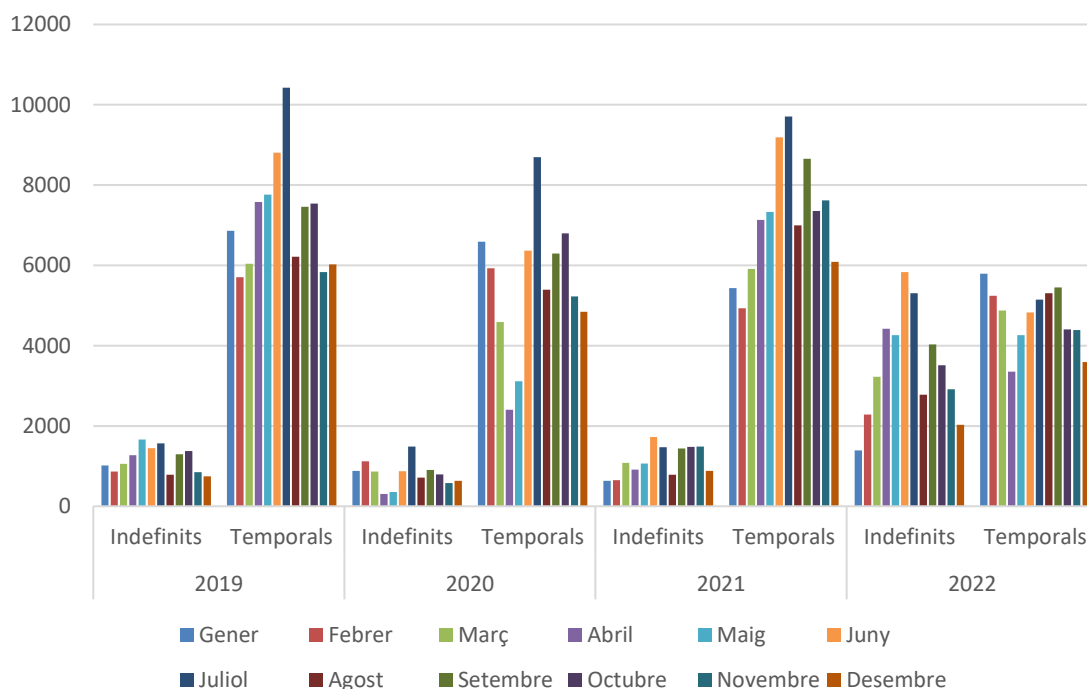

Figura 16: Evolució dels contractes temporals i indefinits per mesos als municipis de les Gavarres, 2019-2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Fets aquests breus apunts sobre l'evolució de la contractació als municipis de les Gavarres, seguidament s'analitzen detalladament les característiques d'aquesta contractació per a l'any 2022 tenint en compte la temporalitat dels contractes, l'activitat on s'emmarquen, el nivell d'estudis dels contractats i el seu gènere. Aquestes dades permetran tenir una diagnosi més acurada de quines són les principals demandes i ofertes de llocs de feina al conjunt municipal.

Considerant el subsector d'activitat econòmica i a banda que, com ja s'ha esmentat anteriorment, el sector serveis és el que ocupa a la major part de la població, si es fa l'anàlisi més concreta de les activitats (Figura 17), pot veure's com el sector de l'hostaleria és, amb diferència, el que ha generat més contractació a l'últim any, tot i que es tracta, també, del que ofereix més contractes temporals. Juntament amb l'hostaleria cal esmentar el comerç a l'engròs i al detall que és també un subsector que genera molta ocupació, però bona part d'aquesta és en forma de contractes temporals. Altres activitats no relacionades amb el sector serveis com per exemple la indústria manufacturera és el que ha augmentat més la seva contractació indefinida. Les activitats relacionades amb l'agricultura, ramaderia i pesca, les activitats immobiliàries i la indústria relacionada amb l'energia elèctrica i el gas són les que generen menys contractes laborals.

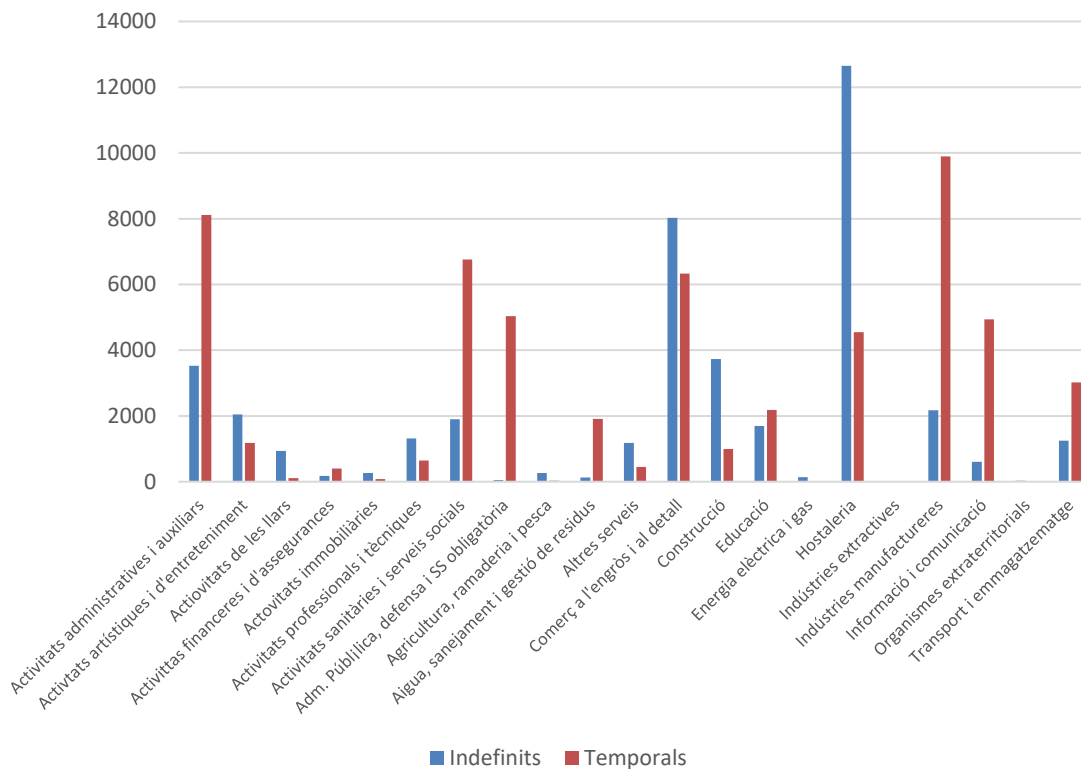

Figura 17: Contractació temporal i indefinida als municipis de les Gavarres per subsector econòmic, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Si per contra, en comptes de fixar-nos en l'activitat econòmica ens fixem en l'evolució de la contractació per mesos es veu com són els mesos de juny i juliol els que hi ha una major contractació (més de 10.000 mensuals), mentre que el desembre és el mes on s'executen menys contractes (menys de 6.000). Els contractes dels mesos d'estiu es donen especialment al sector de l'hostaleria (4.721) i al comerç (3.491) especialment relacionats el turisme. Al setembre hi ha un segon pic de contractació que es correspon, en una part important, en contractacions en el sector de l'educació (1.390).

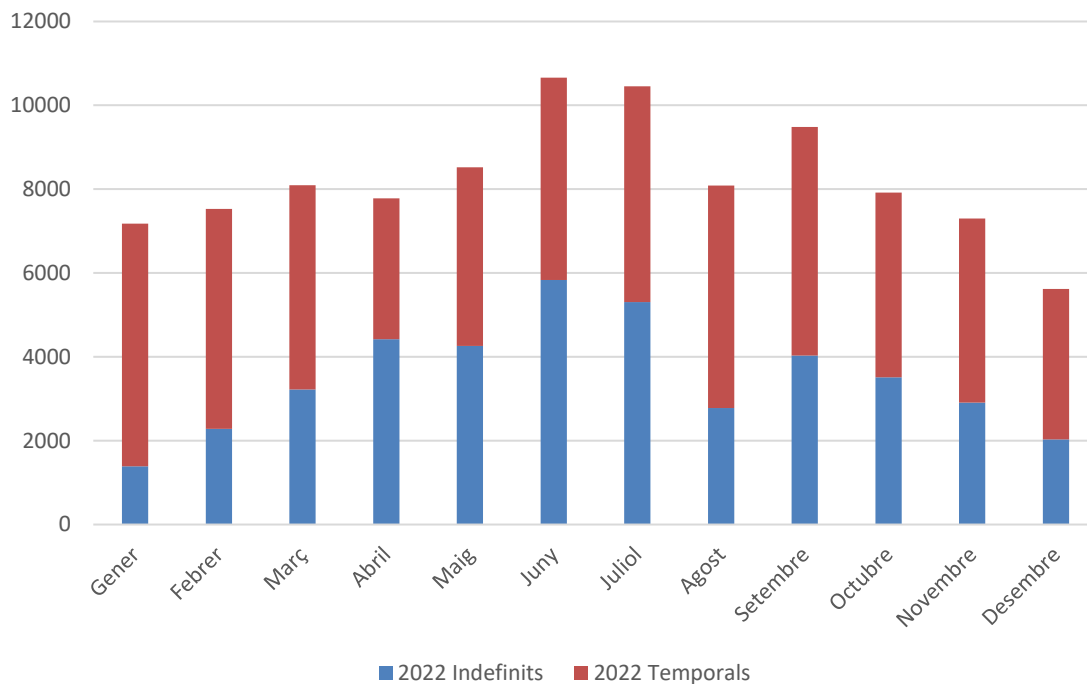

Figura 18: Evolució dels contractes indefinits i temporals per mesos, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Seguidament, pel que fa al gènere (Figura 19), cal dir que hi ha hagut més contractacions de dones (52.851) que d'homes (48.287), però en el cas de les dones hi ha una major proporció de contractes temporals. En el cas de les dones, el 60% de les noves contractacions de 2022 van ser de caràcter temporal, front al 54% que van ser-ho en el cas dels homes.

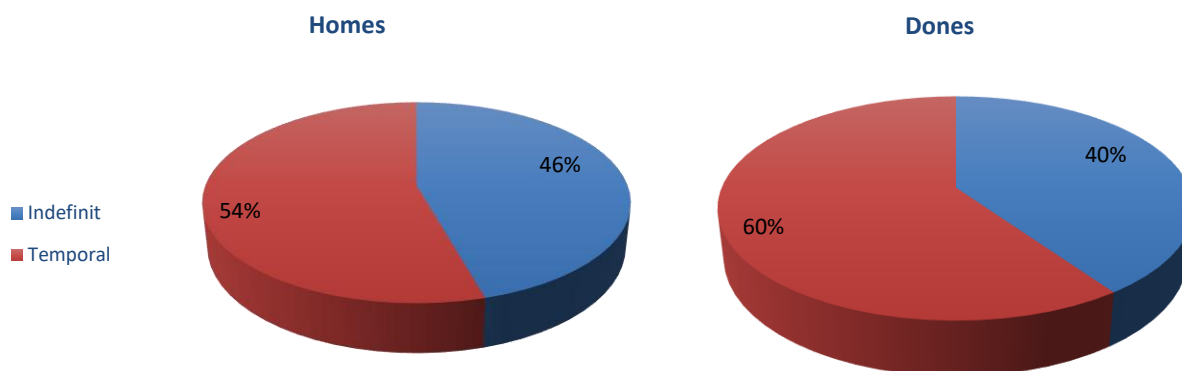

Figura 19: Proporció de contractes indefinits i temporals segons gènere als municipis de les Gavarres. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Finalment, es presenten les dades de contractació per a l'any 2022 en funció del nivell d'estudis de les persones contractades, on cal fer esment que el gruix principal de les persones contractades tenen nivell general-estudis secundaris, seguit per les persones amb estudis primaris. Amb això es veu com l'oferta de feina existent als municipis de les Gavarres no és una oferta de feina altament especialitzada o qualificada.

2022	Indefinit	Temporal
Sense estudis	373	550
Estudis primaris incomplets	476	1876
Estudis primaris complets	10732	9681
Programes de formació professional - Estudis secundaris	1259	4195
Educació general - Estudis Secundaris	24882	31431
Tècnics-professionals superiors - Estudis post-secundaris	857	2736
Universitaris primer cicle - Estudis post-secundaris	456	1644
Universitaris segon i tercer cicle - Estudis post-secundaris	2375	4415
Sense especificar	373	550

Taula 4: Contractacions temporals i indefinides segons nivell d'estudis de la persona contractada als municipis de les Gavarres, 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

4.3.6 Explotacions ramaderes, empreses i comerços

Després de veure quina ha estat l'evolució dels llocs de treball, de l'ocupació i de l'atur cal prestar atenció a quina ha sigut també l'evolució de explotacions ramaderes, empreses i comerços presents al territori com a reflex de l'evolució del teixit econòmic i empresarial de la zona.

L'activitat ramadera en extensiu i sota criteris de sostenibilitat és una activitat beneficiosa per a la conservació i el manteniment de l'espai natural, una activitat que es troba en retrocés a les Gavarres i al conjunt del nostre territori. Fent una mirada retrospectiva (Figura 20) s'han perdut una part important de les explotacions ramaderes i a dia d'avui se situen en poc més de 200, havent perdut un important pes les explotacions dedicades a l'aviram, al bestiar porcí i boví, especialment. Una activitat, que per contra, resulta del tot imprescindible per la contribució que fa a la minimització del risc d'incendi, un dels principals riscos ambientals de la zona; i la millora de la biodiversitat de l'ENP. La pèrdua d'aquesta activitat es deu, en bona mesura a la manca de recanvi generacional en aquest sector.

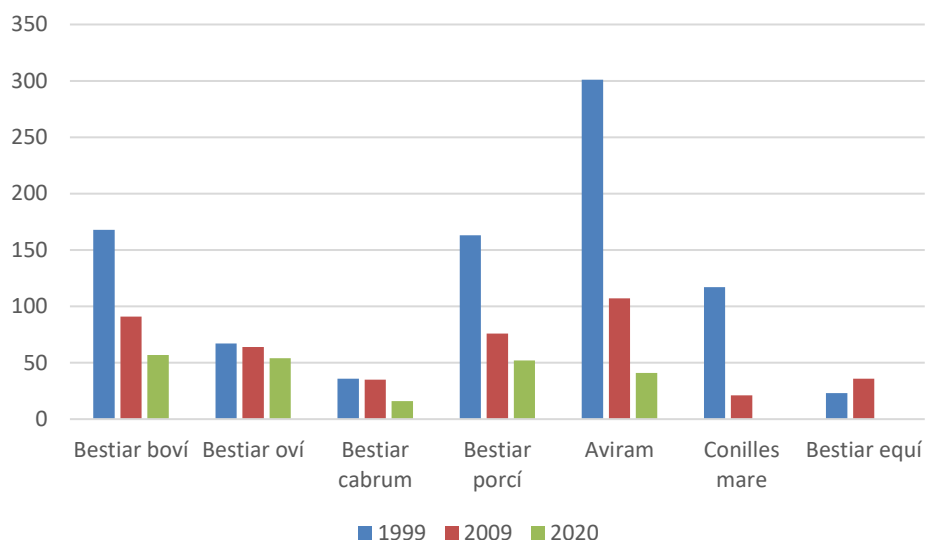

Figura 20. Evolució del nombre d'explotacions ramaderes als municipis de les Gavarres, 1999-2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

Pel que fa a les empreses presents al territori, la major part donen servei al sector terciari, tot i que hi ha hagut una disminució des del 2018 del nombre d'empreses dedicada a aquest sector. La resta de sectors es mantenen més o menys estables al llarg dels darrers 5 anys.

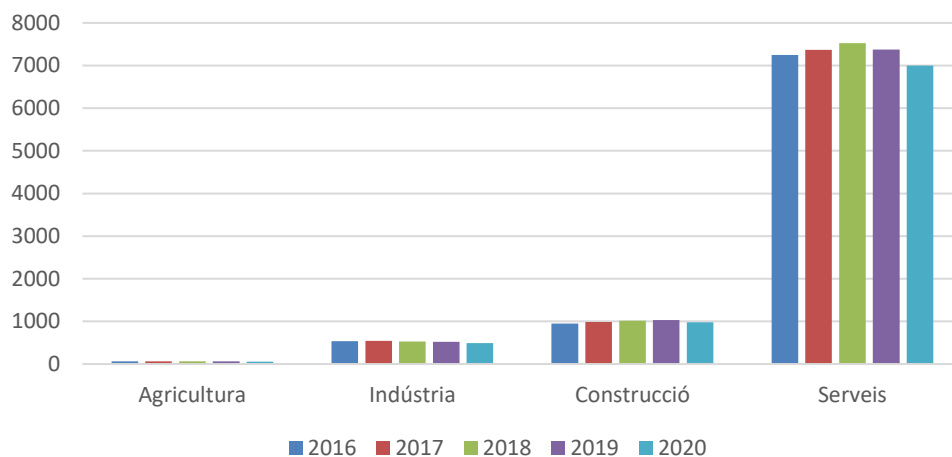

Figura 21: Evolució del nombre d'empreses RGSS als municipis de les Gavarres, 2016-2020. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

Una altra dada interessant a analitzar i que és explicativa també de la situació econòmica i del teixit empresarial, és el nombre d'establiments comercials i la superfície de venda, especialment tenint en compte que el comerç és una activitat que genera una important ocupació en el conjunt de municipis. Des del 2017 hi ha hagut una reducció del nombre d'establiments, més acusada entre els anys 2019 i 2021, reflex de les conseqüències del COVID-19. Per tant, s'han tancat comerços, amb les implicacions que això té per al mercat de treball: reducció del nombre de llocs de feina i augment de

l'atur. És evident, doncs, que cal impulsar també l'activitat econòmica relacionada amb el petit i mitjà comerç, com una estratègia més de dinamització de l'espai.

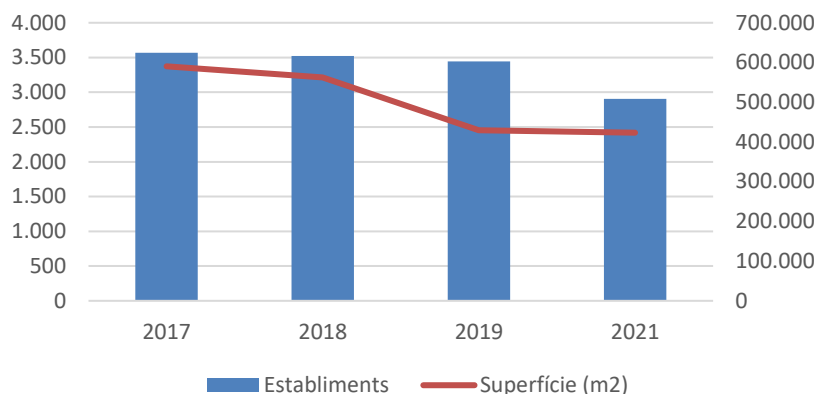

Figura 22: Evolució del nombre de comerços i superfície als municipis de les Gavarres, 2017-2021. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.3.7 Renda familiar disponible

Un reflex de les dades del mercat de treball pot veure's en les dades de la renda familiar disponible (2019) (Figura 23). Només tres municipis (Girona, Mont-ras i Quart) tenen una renda familiar disponible per sobre de la mitjana catalana, que se situa en els 18.200 €. Palafrugell i Castell-Platja d'Aro són els municipis amb una menor renda familiar disponible (14.200€) el que ve condicionat, en bona mesura, per l'estacionalitat de l'ocupació i per tant, amb taxes d'atur elevades.

De fet, de mitjana, la renda familiar disponible del conjunt dels municipis de Les Gavarres es troba lleugerament per sota de la mitjana catalana, essent per Catalunya de 18.200 i per Les Gavarres de 17.000.

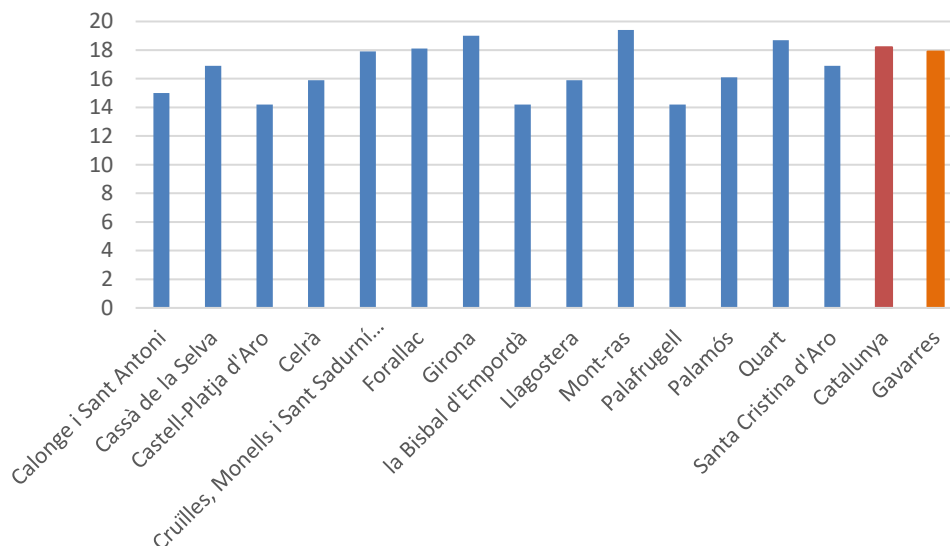

Figura 23: Renda familiar disponible per municipis i Catalunya (milers d'€), 2019. Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

La tendència seguida als últims anys ha comportat un augment de la renda familiar disponible per al conjunt dels municipis, especialment a partir de 2012 després d'haver-se produït una baixada progressiva arrel de la crisi econòmica iniciada al 2008. Tot i no disposar de dades de l'any 2020 i posteriors, i tenint en compte les dades del mercat de treball, tot indica que a partir del segon trimestre de 2020 pot haver-se produït una disminució de la renda familiar disponible degut a la COVID-19 i a les conseqüències que va comportar en l'activitat econòmica (tancament d'empreses, reducció de treballadors, Expedients de Regulació d'Ocupació o disminució del turisme i d'activitats no essencials, entre d'altres) i un progressiu augment de la renda a partir de finals de 2020. No obstant això, i tal com es mostra al gràfic (Figura 24), la renda familiar disponible a les Gavarres es situa en tots els anys analitzats per sota de la mitjana catalana.

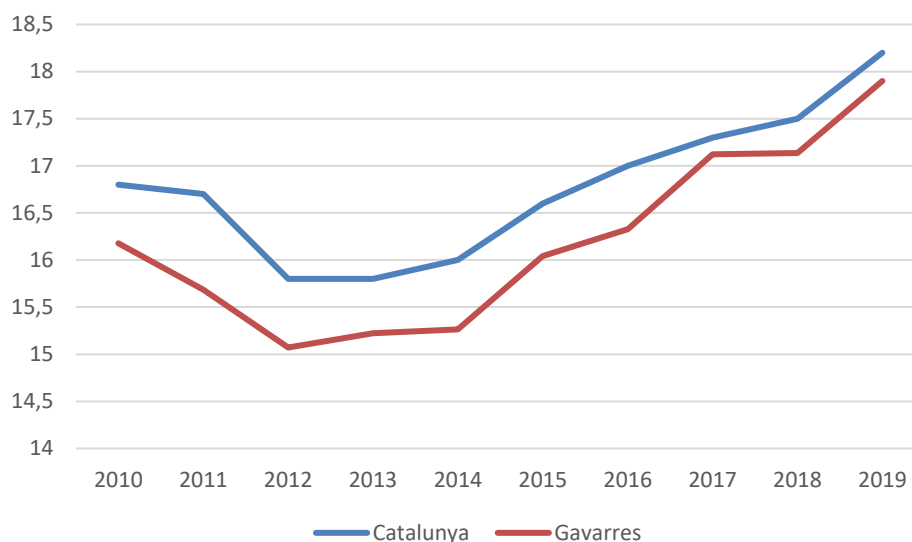

Figura 24: Evolució de la renda familiar disponible a les Gavarres i Catalunya (milers d'€), 2010-2019. font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'estadística local XIFRA

4.4 La propietat de la terra

Considerant que un ENP necessita actuacions que en permetin el seu manteniment, protecció i conservació, s'analitza seguidament quina és la titularitat de les parcel·les que es troben incloses dins de l'espai. Cal esmentar, a més, la contínua fragmentació de l'espai en parcel·les cada cop més petites, especialment d'aquelles situades més properes a nuclis urbans. Històricament, aquestes propietats més fragmentades corresponien al parcel·lari agrícola, mentre que la resta, les propietats més grans, eren forestals.

La pràctica totalitat del territori és de propietat privada. De fet, observant el mapa de fragmentació de l'espai en parcel·les i la seva titularitat (Figura 25) es veu com poc més del 2% és de titularitat pública, i es tracta, en la seva majoria, de camins i de zones de domini públic hidràulic. Només una parcel·la important és de titularitat pública, ocupant una extensió aproximada de 240 ha.

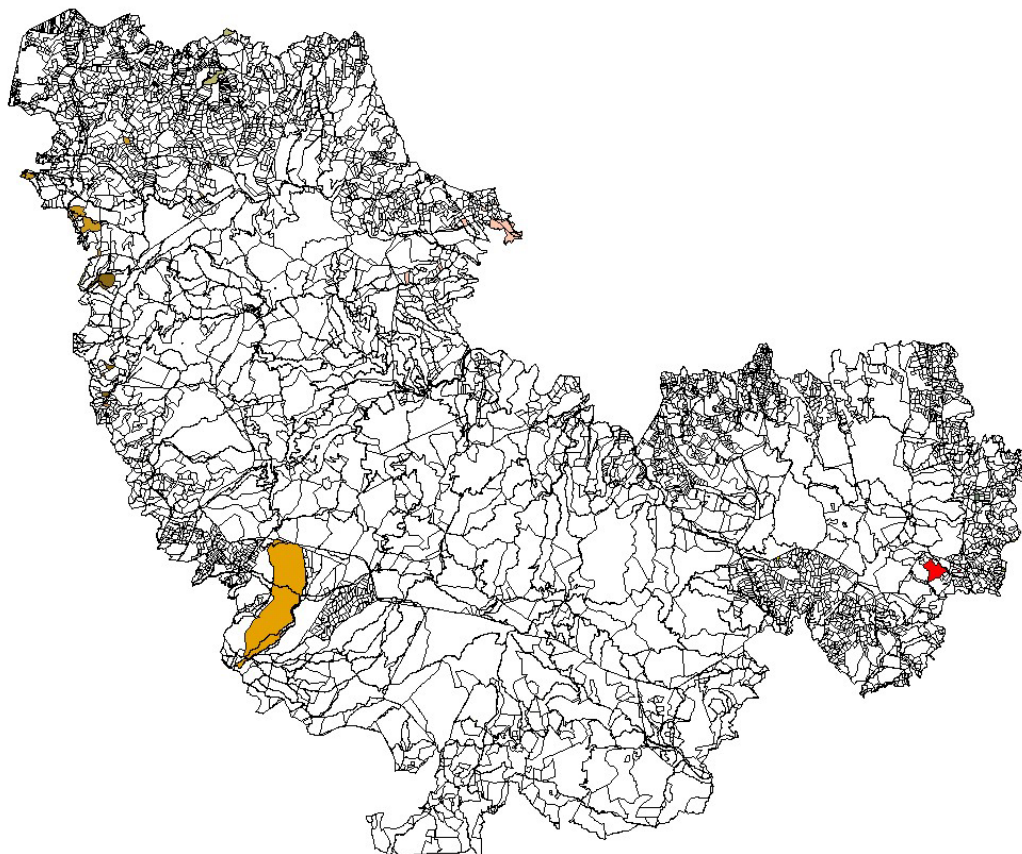

Figura 25: Parcel·les de titularitat pública situades dins l'ENP de les Gavarres, 2009. Font: Consorci de les Gavarres

Contràriament, la major part del parcel·lari està en mans privades. Concretament, el 97,28% de la superfície de l'ENP de les Gavarres és de propietat privada, el que requereix la necessitat d'involucrar també als propietaris de les terres en les actuacions de protecció i conservació de l'espai, del paisatge i dels seus valors intrínsecs. La Figura 26 mostra les parcel·les privades, que ocupen quasi tota la superfície.

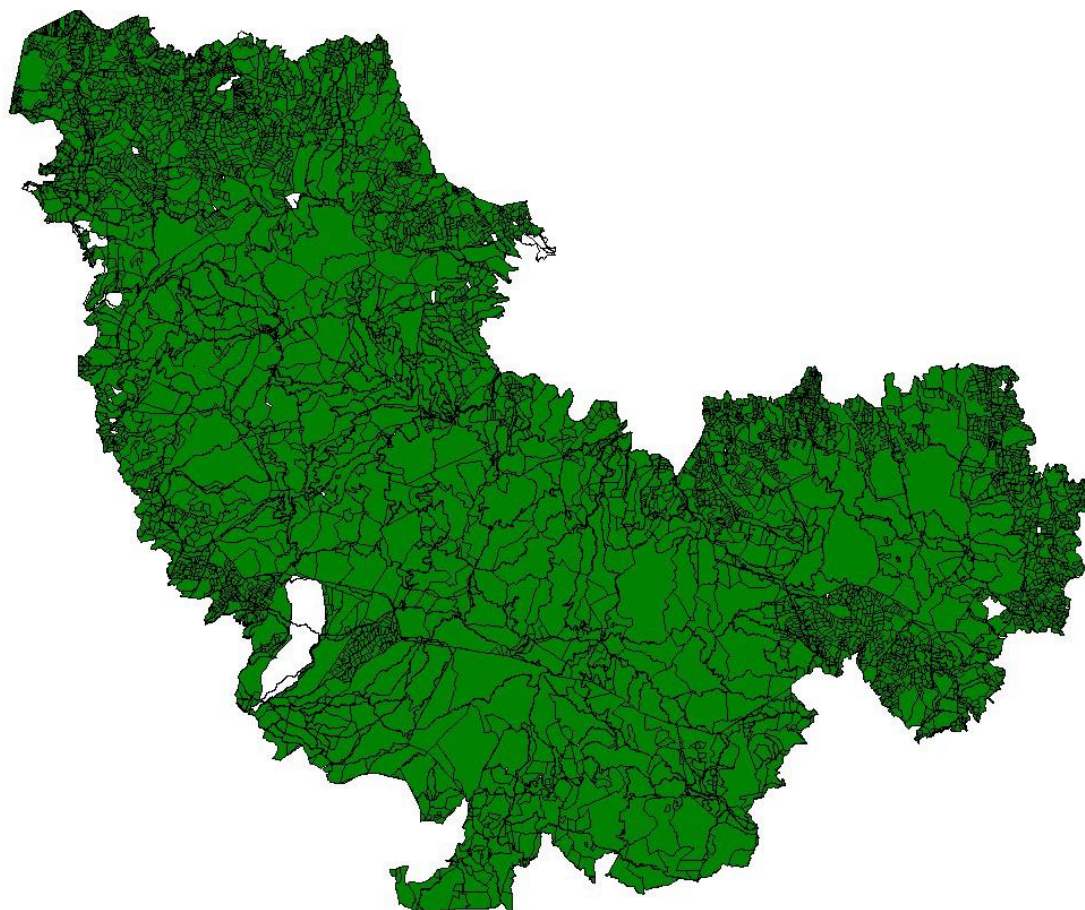

Figura 26: Parcel·les de titularitat privada de l'ENP de les Gavarres, 2009. Font: Consorci de les Gavarres

5. PROBLEMÀTIQUES I REALITATS IDENTIFICADES EN LA DIAGNOSI

A partir de la diagnosi elaborada, s'han pogut identificar un conjunt de problemàtiques i casuístiques demogràfiques i del mercat laboral que exposem a continuació.

- L'estructura de la població mostra una piràmide de població regressiva, per la qual cosa és necessari atraure nova població que garanteixi el reemplaçament generacional.
- Alguns municipis mostren una alta taxa d'envelliment, i també de sobre envelliment, juntament amb una baixa taxa de natalitat.
- La mitjana d'edat de la població dels municipis és de 42,1 anys.
- La taxa de població en edat activa és superior a 100, el que indica que hi ha més persones que als propers anys deixaran de treballar per finalitzar la seva vida laboral que les que entraran al mercat laboral. S'evidencia doncs, la necessitat d'atraure població jove per ocupar aquests llocs de feina.
- El principal sector econòmic de les Gavarres són els serveis, que ocupa a més del 80% de la població, tot i que amb diferències importants entre municipis.
- A alguns municipis com Juià, Celrà o Cassà de la Selva la indústria hi té un pes molt important degut a la indústria càrnica i del suro.
- El mercat de treball, especialment en el sector serveis és força estacional, generant taxes d'atur elevades fora de la temporada alta i que disminueixen als mesos centrals de l'any.
- Els municipis on el sector serveis és més important, tenen una clara vocació turística, especialment de sol i platja. Alhora presenten unes taxes d'atur més altes que en d'altres municipis.
- Per subsectors econòmics, l'hostaleria i el comerç són els que generen major contractació, però en molts casos es tracta de contractes temporals no qualificats.
- Les explotacions ramaderes han seguit una tendència a la baixa, tot i la importància que tenen pel manteniment del paisatge i de la matriu biofísica del territori.
- Les empreses i el nombre de comerços han disminuït als últims anys, especialment degut a la pèrdua del petit comerç local front a l'augment de grans superfícies.

Amb tot, als municipis de les Gavarres, tot i les diferències que es poden donar entre les diverses realitats municipals i que ja s'han anat apuntant al llarg d'aquest document, hi

ha una composició de la població que va en regressió: més persones grans que joves, a més de tenir índexs de reemplaçament de població activa força elevats. Per això, no es pot garantir el reemplaçament generacional i caldrà atraure nous joves que puguin garantir-lo. Per aconseguir-ho, però, serà fonamental tenir un mercat de treball fort i unes ofertes laborals atractives que permetin als joves accedir a nous llocs de treball.

Actualment bona part del treball és estacional i temporal, molt vinculat al sector serveis i la renda familiar disponible és inferior a la mitjana de Catalunya. Resulta del tot necessari afavorir la creació de llocs de treball estables que permetin el manteniment del teixit industrial, empresarial i comercial de la zona, sense oblidar el paper clau que hi tenen l'agricultura i la ramaderia, un sector a la baixa però imprescindible per un Espai Natural com és Les Gavarres.

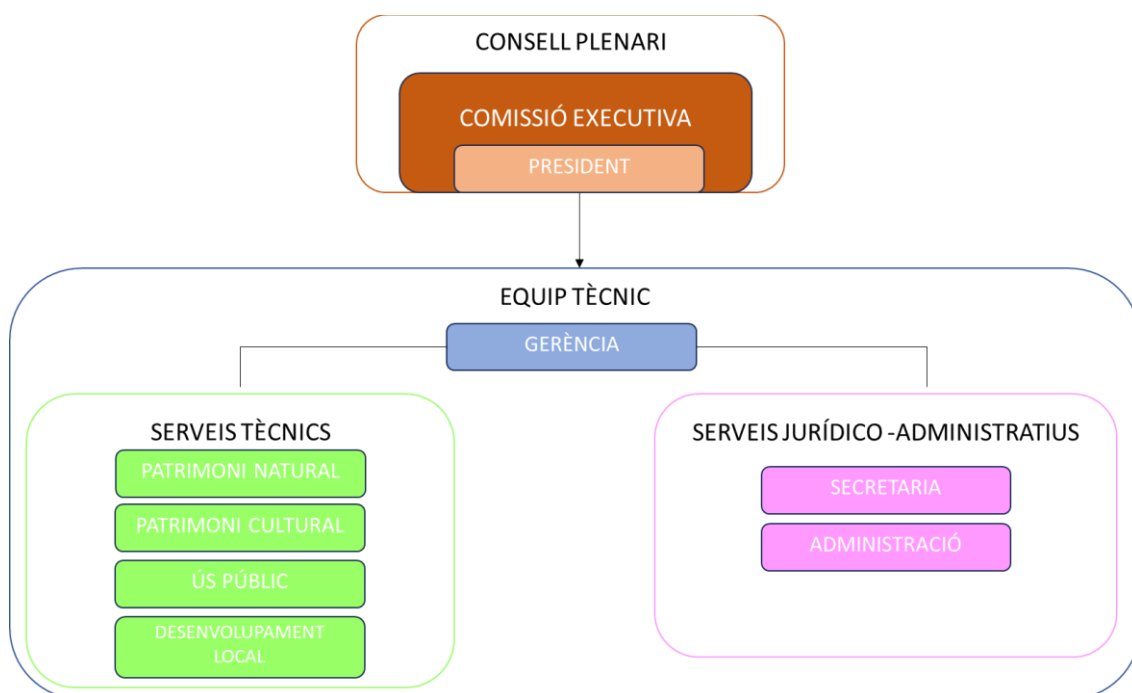
6. ORGANIGRAMA I RECURSOS DISPONIBLES

6.1 Organigrama

El Consorci de les Gavarres té entre els objectius de gestió de la seva carta programàtica, redactada al 1998, treballar per:

“El desenvolupament local que millori les condicions de vida de la població vinculada al massís, basat en l'aprofitament sostenible dels recursos naturals.”

Així doncs, tota la capacitat material i immaterial del Consorci de les Gavarres estarà el servei del projecte que es presenta. L'equip humà i de treball del Consorci està format per un gerent, una administrativa, una auxiliar administrativa i tres tècnics.

El Consorci compta amb dos equipaments, per una banda, les oficines situades al segon pis de Can Geronès a Monells i Can Vilallonga, una finca en cessió d'ús que inclou un total de 240 ha de terreny agrícola i forestal a Cassà de la Selva.

A Can Geronès es localitza l'equip tècnic i administratiu de l'entitat; i tot l'equipament informàtic necessari per executar les seves funcions. El personal del Consorci compta amb una llarga trajectòria treballant per l'entitat i per les Gavarres, tot el seu saber i la seva experiència d'aquest anys estan a disposició del projecte.

Can Vilallonga representa una extensió del Consorci, del qual l'entitat en té cedit l'ús per part dels seus propietaris: l'Incasol. A la masia hi ha adaptades dues aules de natura, uns lavabos, un petit apartament i uns magatzems. La resta de la masia està pendent de restauració. La finca a més, compta amb els terrenys de l'entorn, els quals son boscos i camps. Can Vilallonga està ben comunicada amb el nucli urbà de Cassà, del qual es troba a 3'5 km.

L'organigrama del Consorci és el següent:

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

- Consell Plenari. És l'òrgan suprem de deliberació i decisió del Consorci.
- Comissió Executiva. És l'òrgan permanent d'administració, de gestió i de proposta.
- El President. Presideix el Consell Plenari i la Comissió Executiva.

Tot i no formar part de l'organigrama del Consorci cal citar el Consell de Cooperació, format pel teixit associatiu dels municipis de l'entorn de les Gavarres.

Dins el concepte d'infraestructures cal posar èmfasi a l'estructura administrativa de l'entitat. El Consorci és un Ens dependent de la Diputació de Girona, amb representació al seu consell plenari d'altres administracions amb competències dins el territori de l'ENP i de representants de la propietat privada, amb el següent repartiment del pes en les votacions.

Entitats	Càrrecs	Vots
Diputació de Girona	President	25,5
Consell Comarcal del Baix Empordà	Vicepresident	1
Consell Comarcal del Gironès	Vicepresident	1
Consell Comarcal del Baix Empordà	Vocal	1
Consell Comarcal del Gironès	Vocal	1
Generalitat de Catalunya (DAC)	2 Vocals	23
Diputació de Girona	Vocal	25,5
Ajuntament de Calonge	Vocal	1
Ajuntament de Cassà de la Selva	Vocal	1
Ajuntament de Castell - Platja d'Aro	Vocal	1
Ajuntament de Celrà	Vocal	1
Ajuntament de Cruïlles-Monells-Sant Sadurní	Vocal	1
Ajuntament de Girona	Vocal	1
Ajuntament de Juià	Vocal	1
Ajuntament de la Bisbal d'Empordà	Vocal	1
Ajuntament de Llagostera	Vocal	1
Ajuntament de Llambilles	Vocal	1
Ajuntament de Madremanya	Vocal	1
Ajuntament de Mont-ras	Vocal	1
Ajuntament de Palafrugell	Vocal	1
Ajuntament de Palamós	Vocal	1
Ajuntament de Sant Martí Vell	Vocal	1
Ajuntament de Santa Cristina d'Aro	Vocal	1
Ajuntament de Torrent	Vocal	1
Ajuntament de Vall-llobrega	Vocal	1
Ajuntament de Quart	Vocal	1

Ajuntament de Forallac	Vocal	1
Associació de Gestors Forestals de les Gavarres	Vocal	1
ConSORCI Forestal de Catalunya	Vocal	1
		100

Aquesta infraestructura administrativa en el seu sentit ampli (contactes, recursos, etc) s'implica en la gestió del Consorci a través de l'organigrama citat i davant de projectes concrets es formen grups i reunions de treball. Davant d'aquest projecte de desenvolupament local i creació d'ocupació es compta amb el seu suport i col·laboració, en tan que son membres del Consorci i part interessada en l'execució de projectes d'aquesta naturalesa.

6.2 Recursos propis destinats al projecte

Totes les actuacions del Consorci de les Gavarres en major o menor mesura reverteixen en el desenvolupament local del ENP. En aquest sentit, tots els recursos humans i econòmics del Consorci estan a disposició de treballar pel Desenvolupament Local de les Gavarres. A continuació es presenta el pressupost per capítols de l'entitat per a l'any 2023.

Capítol	Descripció	Euros
1	Despeses de personal	324.000
2	Despeses corrents en béns i serveis	309.190
3	Despeses financeres	400
4	Transferències corrents	30.410
5	Inversions reals	69.000
Total		733.000

6.3 Programa Operatiu d'Actuacions previstes per el 2023 en les diferents àrees de l'entitat

A continuació es presenta una taula amb el resum del Pla Operatiu d'Actuacions previst per al 2023 amb la corresponent dotació pressupostària.

1. PROGRAMA GLOBAL	27.246,82 €
<ul style="list-style-type: none"> - Activitats conveni Quart - Suport extern arxivístic - Reixes portes terrassa - Plantació i arranjament - Jaquetes i botes tècnics - Servei de comunicació Des22-15Maig23 - Licitat serveis de comunicació (15abr-des) - Reserva imprevistos - Enquesta de satisfacció d'usuaris - Reunions amb membres consorciats - Segmentació i configuració sistema de mailing 	
2. PROGRAMA DESENVOLUPAMENT LOCAL	73.351,71 €

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

<ul style="list-style-type: none"> - Art & Gavarres - Redacció Pla d'Acció DL i T - Disseny i promoció (Verema, Terrissa, Castells i Isabel Vila) - Contractació serveis dinamització - Activitat cultural Castells 	
3. PROGRAMA DE CULTURA	13.552,00 €
<ul style="list-style-type: none"> - Integració i bolcat de dades - Difusió de l'inventari i manteniment - Maquetació i impressió - Per definir - Treballs excavació - Taula de treball 	
4. PROGRAMA DE NATURA	86.720,06 €
<ul style="list-style-type: none"> - Seguiment 2022 ungulats - Seguiment basses representatives - Taula de treball - Millores alzinar-sureda Can Puig - Millora alzinar Bosc Les Pedreres - Millores alzinar Montigalar - Buidat basses i accions associades - Gestió forestal 2023: foment silvopastura - Compra finca Abradó - Pela 2023 - Manteniment i creació de nous espais oberts. - Creació de basses temporals vinculades a Espais Oberts 	
5. PROGRAMA D'ÚS PÚBLIC I SOCIAL	130.014,50 €
<ul style="list-style-type: none"> - 50 jornals de manteniment d'espais de Gavarres - Taula de treball - Fase II ADEQUACIÓ DEL SISTEMA HIDRÀULIC DE CAN VILALLONGA (BCIN) - Redacció projecte de desurbanització Puig del Cargol - Execució projecte desurbanització - Prototips models imatge centres visitants 	
6. PROGRAMA D'EDUCACIÓ DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ	60.831,78 €
<ul style="list-style-type: none"> - Ajuts Gavarres Voluntàries - Aplec - Difusió - Estudi coneixement de les Gavarres entre els escolars - Disseny gràfic, maquetació i impressió UD losca - Licitació Programa educatiu - Contractació camp treball 2023 - Tècnic expert camp treball (pedra seca i ANG) - Premi Joan Xirgo 2022 2n 50% - Premi Joan Xirgo 2023 1r 50% - Vídeos Premis Gavarres - Contractació Activitats 2023 	
TOTAL PRESSUPOST ACTUACIONS	391.716,86 €
TOTAL PRESSUPOST ACTUACIONS AMB FONTS PROPIS	309.049,53 €
TOTAL ACTUACIONS SUBVENCIONADES (PENDENT DE CONVOCATÒRIES 2023)	82.667,33 €

6.4 Finançament de fonts externes

El Consorci de les Gavarres opta regularment a convocatòries de subvencions de temàtiques que s'ajusten a la línia de treball de l'ens. En concret, l'any 2023, es concórrer als següents programes fins a la data de tancament d'aquest document:

Nom projecte	Conceptes inclosos	Organisme atorgant	Import	Estat
Ajuts ENP 2021-2022	Recuperació Espais Oberts Senyalística per visitants Adequació Espais per visitants	Departament d'Acció Climàtica	60.000,00 €	Pendent de resolució
Ajuts DdGi 2022	Actuacions de conservació del patrimoni natural	Diputació de Girona	35.000,00 €	Pendent de convocatòria
Desenvolupament d'un sistema de compensació pels serveis ambientals que ofereix el silvopastoralisme	Suport a la ramaderia extensiva al Massís	Fundación Biodiversidad	113.816,00 €	Pendent de resolució

7. IDENTIFICACIÓ DELS ACTORS TERRITORIALS

Per tal d'obtenir una visió socioeconòmica i territorial del ENP no només basada en la recopilació de dades estadístiques i fonts secundàries, sinó també en base a la percepció de present i futur que té la població, s'ha dut a terme un procés de participació dels agents del territori a través de tres metodologies: les entrevistes en profunditat, les enquestes on-line i les taules de participació ciutadana. Per aquest procés, ha calgut una identificació prèvia dels actors del territori clau en el desenvolupament local de les Gavarres. D'una banda hem identificat la població local que viu en els municipis de les Gavarres, i que se'ls ha enquestat a través d'un qüestionari on-line. També hem identificat a les empreses del territori com a agents clau en el desenvolupament local, a les quals se'ls ha enquestat a través d'un qüestionari on-line diferent al de la població local. D'altra banda, s'han identificat 11 actors amb una forta vinculació en l'economia del territori i representants de diferents sectors. Amb aquests 11 actors hem dut a terme entrevistes amb profunditat. Per últim, les taules de participació ciutadana han estat obertes a tota la població de les Gavarres i, hi han participat aquells ciutadans amb major implicació amb el territori procedents d'àmbits diversos com la ramaderia, la gestió forestal, l'hostaleria i la restauració, l'administració pública o el teixit veïnal.

Aquest procés de concertació amb el territori, ha pretès a més, definir una primera DAFO, dibuixar les línies estratègiques del pla d'acció i donar la oportunitat que exposin les actuacions que consideren serien desitjables que s'emprenguessin en el marc del present Pla.

Cal esmentar que aquest procés de concertació amb el territori, no s'ha dut a terme exclusivament per a la preparació del present Pla estratègic, sinó que des de l'any 2021, el Consorci de les Gavarres ja treballa en un procés de concertació amb el territori sobre quin ha de ser el model de desenvolupament local a seguir. Aquest procés s'ha dut a terme a través de la Taula d'Ús Públic i Desenvolupament Local del Consorci de les Gavarres, formada per 32 membres que inclouen personal propi del Consorci, i aquells representants designats pels consorciats, ja siguin tècnics municipals o d'altres administracions o bé representants polítics. Es varen celebrar les següents sessions:

- Sessió 30/04/2021: Presentació Pla estratègic definitiu aprovat pel Plenari.
- Sessió 23/06/2021: El principal punt de l'ordre del dia és la gestió i ordenació de l'ús públic creixent al Massís en diferents àmbits.
- Sessió 30/09/2021: Centrada en la presentació d'una Proposta de Xarxa de Centres d'Interpretació de les Gavarres, que inclouria:
 - Imatge compartida
 - Agenda d'activitats comuna
 - Punt de venda amb productes comuns
- Sessió 20/04/2022: Sessió de treball focalitzada a concretar contingut de la Proposta de Xarxa de Centres d'Interpretació de les Gavarres.

Paral·lelament el Consorci ha dut a terme reunions de treball específiques amb persones i entitats que s'han considerat que podrien aportar informació d'interès.

Data	Participants	Contingut
15/06/2022	David Saez_Fundació Catalunya la Pedrera Enric Bisbe_ Tècnic Patrimoni Nat CG Quim Gubau_Gerent CG	Coneixement de l'experiència del Life Montserrat en la promoció del silvopastoralisme
22/06/2022	Dolors Garrido_responsable explotació cabrum de llet de Cassà de la Selva Guillem Selvas_Estudiant Master Canvi Ambiental Enric Bisbe_ Tècnic Patrimoni Nat CG	Seguiment de la viabilitat econòmic de l'explotació i del sector per planificar actuacions de suport
27/06/2022	Helga Nuell_Tècnica de promoció Econòmica de la Diputació de Girona Quim Gubau_Gerent CG	Informació sobre el context general de la Promoció econòmica i el Desenvolupament local
30/09/2022	Albert Costa_Gerent CCBE Quim Gubau_Gerent CG	Informació sobre el context del Desenvolupament Local al en l'àmbit comarcal del BE
22/11/2021	Com a ponents: Julien Viaud_ Cap de projectes d'agricultura i ramaderia del PNR des Pyrénées Ariègeois Marc Garriga_ Director del PN de l'Alt Pirineu Anna Pijuan_ Sòcia del Mas Casas Cruïlles Sandra Torras_ Enginyera forestal i responsable tècnica de l'Associació de Gestors Forestals de les Gavarres	Organització de la jornada "Integració de la dinamització del sector primari en la gestió dels Espais Naturals Protegits" en el marc del Pla Anual de Transferència Tecnològica, que va consistir en una presentació del cas francès i una taula rodona durant la qual es complementaven la visió de diferents actors: gestor d'espai natural, propietaris forestals i explotació ramadera.

Per altra banda, un cop finalitzat tot el procés participatiu que a continuació, el Consorci va reunir-se el 7 de juny de 2023 amb els tècnics dels ajuntaments consorciats i Consells Comarcals i Diputació de Girona, per tal de presentar els treballs per a la redacció del Pla d'Estratègic i conèixer actuacions que hi puguin estar vinculades liderades per aquestes administracions. Un dels objectius fonamentals d'aquesta reunió va ser el d'evitar duplicitats en el pla d'actuacions del Consorci en relació amb els de les administracions municipals o supramunicipals. A tall d'exemple, d'aquesta reunió es va conèixer el detall dels projectes que està duent a terme l'àrea de promoció econòmica de la Bisbal d'Empordà en l'àmbit de l'artesania. Per aquest motiu, en el present pla de desenvolupament local no s'incideix en aquest sector i sí en canvi, en el producte local -menys desenvolupat a nivell municipal-. Per altra banda, l'Ajuntament de Girona també va informar dels treballs que estan duent a terme per fer possible l'explotació de biomassa a les Gavarres com a recurs renovable. Aspecte que també s'ha decidit no tractar en el present pla estratègic, per abordar-se ja des de l'Ajuntament de Girona. A continuació es presenta la llista de participants a la reunió tècnica.

Tècnic/a	Administració
Mar Valencia	Diputació de Girona
Tània Ors	Arrelem, Consell Comarcal del Baix Empordà
Isabel Cotchà	Ajuntament de Girona
Quim Gudayol	Nexes Forallac
Narcís Torra	Ajuntament de Celrà
Georgina Tamburini	Consell Comarcal del Gironès

5.1 Entrevistes amb agents del territori

Per tal de copsar la visió del territori que tenen els seus habitants, s'han realitzat 11 entrevistes en profunditat a agents del territori. Aquestes entrevistes s'han estructurat en cinc parts: 1. Presentació de la Consultora i del Consorci de les Gavarres; 2. Recollida d'Informació; 3. Actuacions; 4. Opinió sobre la imatge del ENP i línies estratègiques del nou Pla d'Acció i; 5. Altres Consideracions. El punt 4 s'ha desglossat en 6 sub-temàtiques: 4.1 Sostenibilitat; 4.2 Adaptació del territori; 4.3 Singularitat; 4.4 Gestió de la destinació i treball en xarxa; 4.5 Innovació en experiències; 4.6 Preguntes més dirigides a empreses.

Els 11 entrevistats representen diferents sectors socioeconòmics de les Gavarres, el que ha permès obtenir un visió amplia sobre l'ENP. Hi ha representat el sector agrícola i ramader -productors agroalimentaris-, el sector forestal, els allotjaments rurals, l'hosteleria i la restauració i l'artesania.

Entrevistat	Empresa/associació
Anna Pijuan	Explotació agrícola i ramadera (carn de xai, llana, llet, formatges, iogurts i cosmètics)
Dolors Garrido	Explotació agrària semi-extensiva de cabrum
Eloi Bonadona	Empresa d'elaboració de ceràmica
Mònica Lloveras	Mas Vilà - Casa Rural
Pere Coll	Emporarom – Empresa de plantes aromàtiques
Pau Figueras	Làctics Pauet
Sandra Torras i Melcior Soler	Associació de Gestors Forestals de les Gavarres
Jaume Vidal	Hostal - Restaurant la Plaça (Madremanya)
Laura Garcia	Dolça Abella - apicultors
David Saaverda	Celler Viníric – Associació Gavarres al Mar
Robert Vilà	Restaurant Sant Martí Vell

Els entrevistats varen estar molt receptius a aportar la seva opinió en tots els aspectes plantejats i van valorar positivament el fet que se'ls demanés la seva visió en el procés de concertació del Pla de Desenvolupament Local de les Gavarres. Resultat de les entrevistes, s'han identificat sis temàtiques sobre les quals els agents del territori tenen major inquietud. Aquestes són:

- La relació amb l'administració
- L'actualitat futur del seu sector – negoci
- La visió i percepció de l'ENP
- La percepció sobre el turisme
- El producte local
- La sostenibilitat

Relació amb l'administració:

La major part dels agents del territori entrevistats assenyalen que la relació cost-benefici amb l'administració sol ser baixa. És a dir, el temps que han de destinar per exemple en col·laboracions publico-privades, no els reverteix en millores a títol personal o

empresarial. No obstant això, en termes generals es mantenen disposats a col·laborar amb l'administració sinó suposa una inversió de temps molt elevada.

Per altra banda, tenim que aquells actors que han tingut una relació prèvia amb l'administració pública – per exemple, han treballat en algun moment de la seva vida en l'administració- coneixen les actuacions de desenvolupament local que s'hi duen a terme. En canvi, hi ha actors que coneixen actuacions de desenvolupament local i econòmic però que desconeixen amb certesa quina és l'administració gestora. Com a cas particular, el sector ramader entrevistat desconeix les actuacions de desenvolupament local liderades tan per el Consorci de les Gavarres com per altres administracions.

Tots els actors coincideixen que cada vegada la burocràcia és més complexa i se'ls demana cada cop més documentació. En concret, els productors agroalimentaris coincideixen que els tràmits per justificar la traçabilitat dels seus productes són molt complexes. De fet, alguns dels actors demanen un servei d'assessorament i acompanyament per a realitzar les gestions burocràtiques.

Per últim, bona part dels agents entrevistats consideren que l'administració hauria de posar a l'abast més ajudes per a la gestió del risc d'incendis forestals i per l'emergència cinegètica i la fauna al·lòctona.

Actualitat i futur al seu sector/negoci

Quan se'ls pregunta per l'actualitat i les perspectives de futur del negoci, al ser empreses familiars, la tendència és a no voler créixer. És a dir, els negocis prosperen per guanyar-se la vida, però no tenen la previsió d'expandir-se perquè volen mantenir aquesta mida petita d'empresa. En la mateixa línia doncs, tampoc preveuen crear nova ocupació, només alguns empresaris/àries preveuen incorporar una persona. Sí però, que mantenint les seves dimensions familiars, alguns dels agents entrevistats volen diversificar la seva activitat i trobem alguns restauradors i productors que volen obrir una petita botiga de producte local i, d'altres, que volen crear nous productes agroalimentaris. Per la seva part, els ramaders no creuen que puguin crear nova ocupació en les seves explotacions però en canvi, veuen viable que s'estableixin més ramaders a les Gavarres.

Per la seva part, el sector de la ceràmica i la terrissa, considera que manca una formació més específica relacionada amb un tipus de ceràmica més utilitària (com serien les toves o les teules).

En relació a la digitalització, les empreses de les Gavarres tenen un grau mitjà de digitalització ja que disposen de web, xarxes socials i, alguns tenen sistema de reserves i botiga online. No obstant, no tenen interès en incrementar el seu grau de digitalització i aplicar tecnologies més complexes.

Percepció i visió de l'ENP

Els agents entrevistats destaquen de les Gavarres el seu paisatge -marcat pel bosc de sureda- i la tranquil·litat. Valoren que sigui un espai aïllat, per descobrir i poc explotat. També en destaquen el fet de ser unes muntanyes que toquen al mar i que alhora actuen

de pulmó verd de la conurbació de Girona. Pel que fa a la imatge de les Gavarres, diversos actors consideren que no són conegudes.

Per altra banda, destaquen que són unes muntanyes amb una baixa densitat de població, fet que alguns actors valoren positivament i, en canvi d'altres, negativament. Com a valoracions negatives de l'ENP, bona part dels actors consideren que és un bosc poc gestionat, on hi manca neteja del sotabosc derivada de la pèrdua de la ramaderia extensiva la qual, coincideixen que hauria de tornar-se a implantar al territori. També valoren tots negativament el permanent risc d'incendis en que es troba el Massís, degut a la manca de gestió del bosc. En aquesta línia, a banda de la neteja del sotabosc a través de la ramaderia extensiva, també consideren que hi ha una manca de manteniment dels camins i la presència de punts d'aigua. A banda d'aquests, elements no veuen necessari la implantació de grans infraestructures i equipaments, però sí, millorar la cobertura de telefonia mòbil.

Pel que fa a la mobilitat a les Gavarres hi ha diversitat d'opinions entre els entrevistats. Hi ha agents que consideren que és correcta, ja que no hi ha un excessiu trànsit rodat i, d'altres en canvi, que consideren que no hi ha un servei de transport públic suficient.

Per últim consideren que les activitats més importants actualment per a la població de les Gavarres són el turisme rural i els aprofitaments forestals i, aquelles que impliquen uns majors beneficis pel medi són l'explotació forestal i la ramaderia extensiva.

Percepció sobre el turisme

La percepció general vers el turisme és, a excepció dels restauradors i els empresaris de turisme rural, d'escepticisme vers el seu desenvolupament. No obstant, matisen que el veurien bé si aquest no fos massificat i fos un turista valori i respecti l'entorn. No volen que sigui un turista que faci un ús intensiu del territori com, actualment consideren que passa amb el turisme de bicicleta. Un agent del territori en concret considera que manquen opcions de turisme de proximitat com per exemple visites a les explotacions. Creu que si hi hagués una major oferta de turisme *slow*, els turistes farien altres activitats més enllà de la bicicleta i s'acabaria fent un ús menys intensiu del territori. Per tant, desitjarien que fos un turisme basat en l'autenticitat del territori i que valori els recursos intrínsecs de les Gavarres.

En general -excepte algun dels propietaris d'allotjaments-, els agents entrevistats no veuen bé l'organització d'esdeveniments esportius de competició (curses de trail, bicicleta de BTT, carretera etc) perquè consideren que els seus participants fan un ús poc respectuós del massís sense deixar cap benefici econòmic. També hi ha una visió molt negativa sobre els turistes i visitants que venen a les Gavarres amb les seves motos i que utilitzen el massís com a circuit de curses.

La visió sobre els turistes és que aquests no respecten ni l'espai ni la població local i que és necessari reconduir el turisme per oferir activitats per amb valor i que vagin adreçades a la sensibilització i respecte. Els propietaris forestals apunten que els turistes i els organitzadors d'esdeveniments esportius fan una ocupació il·lícita de les finques privades.

Hi ha dos empresaris vinculats al turisme que veuen positivament atraure turista nòrdic i europeu i, un d'ells especifica atraure turista europeu de la 3a edat europeu entre setmana. També proposen alguna activitat turística diferent com l'observació del cel de nit.

Producte local

Els productors agroalimentaris -ramaders, apicultors...- veuen potencial en el producte local de les Gavarres, però consideren que cal promocionar-lo més. Per exemple, apunten que el nom Gavarres no s'utilitza suficientment en el producte local. Els productors també assenyalen que els restaurants no posen l'origen dels productes a les cartes i també fan constar que els elaboradors agroalimentaris si utilitzen algun producte de les Gavarres en les seves elaboracions, tampoc ho fan constar. També hi ha un actor que els pols turístics propers -per exemple, Platja d'Aro- utilitzin més producte local de les Gavarres. No obstant, hi ha un actor que entén que la promoció del producte local ha millorat en els darrers anys.

Els ramaders, per la seva part, demanen treballar amb els intermediaris per acabar venent el producte de manera que es posi reconegui el seu valor intrínsec i que es diferenciï clarament el producte intensiu de l'extensiu.

Per últim destaca que la major part dels actors veuen el suro com el producte de les Gavarres, no obstant això, són conscients que la seva explotació és un complement econòmic.

Sostenibilitat

En relació a la sostenibilitat, la major part dels empresaris duen a terme la seva activitat empresarial tenint en compte mesures d'estalvi energètic i vetllant per produccions ecològiques o de proximitat. La majoria dels productors tenen certificats com el CCAPE (2 productors) o de venda de proximitat. Aquells productors que no tenen certificats no és perquè no tinguin en compte mesures de sostenibilitat ambiental, sinó per altres motius com econòmics o incoherències de la pròpia certificació.

En relació al una transició cap a energies verdes, molts actors tenen plaques solars o en volen instal·lar. Hi ha un actor que considera que és fonamental treballar vers el comerç de proximitat i l'autosuficiència per tal de reduir la petjada ecològica.

1.2 Anàlisi de les enquestes

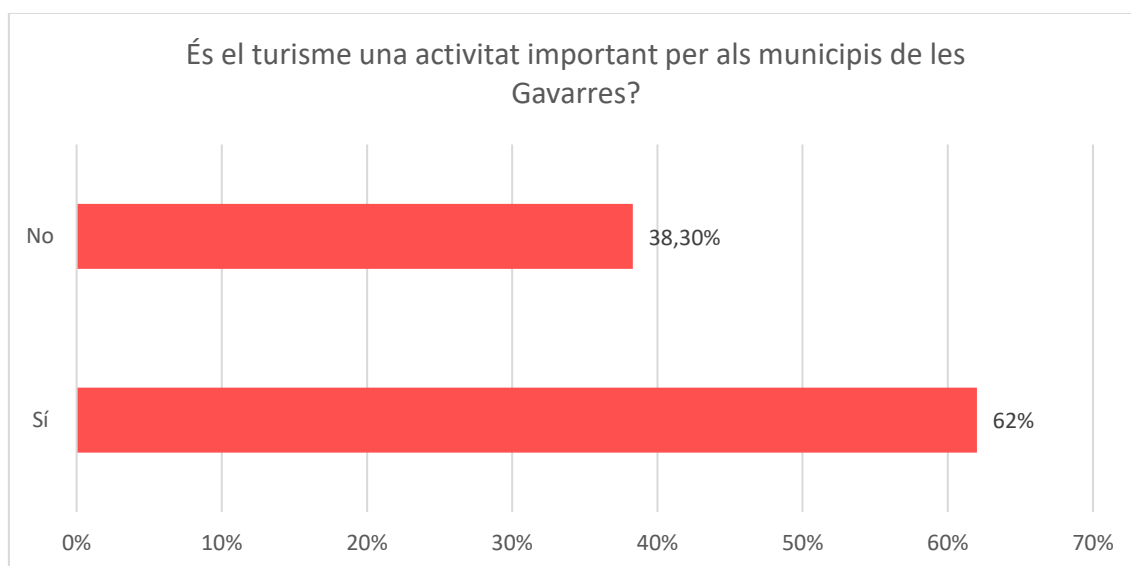
Per la recollida de més informació, es van llançar dues enquestes, una adreçada a la població local i l'altra a les empreses i comerços.

5.2.1 Enquesta a població local

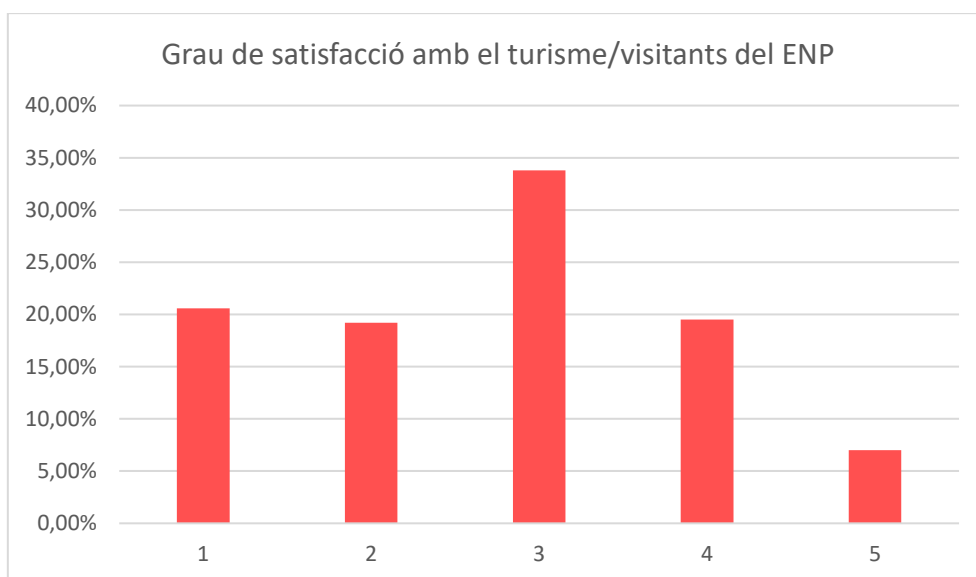
L'objectiu de les enquestes ha estat el de conèixer la percepció sobre la base socioeconòmica de les Gavarres per part de la població local, fent especial incís en la valoració del treball vers la promoció del producte local, el desenvolupament del turisme i el manteniment del treball agrícola, ramader i silvícola. L'objectiu d'aquestes enquestes és el d'obtenir una imatge de quines són les perspectives de futur desitjables per a les Gavarres per part de la població local.

L'enquesta de la població local és de 12 preguntes adreçades a tota aquella població que viu en els municipis que formen part del Consorci de les Gavarres. No està adreçada doncs, només als habitants que es troben dins del límits del ENP de les Gavarres, sinó que al conjunt dels municipis consorciats. Aquesta enquesta l'han respost 287 persones.

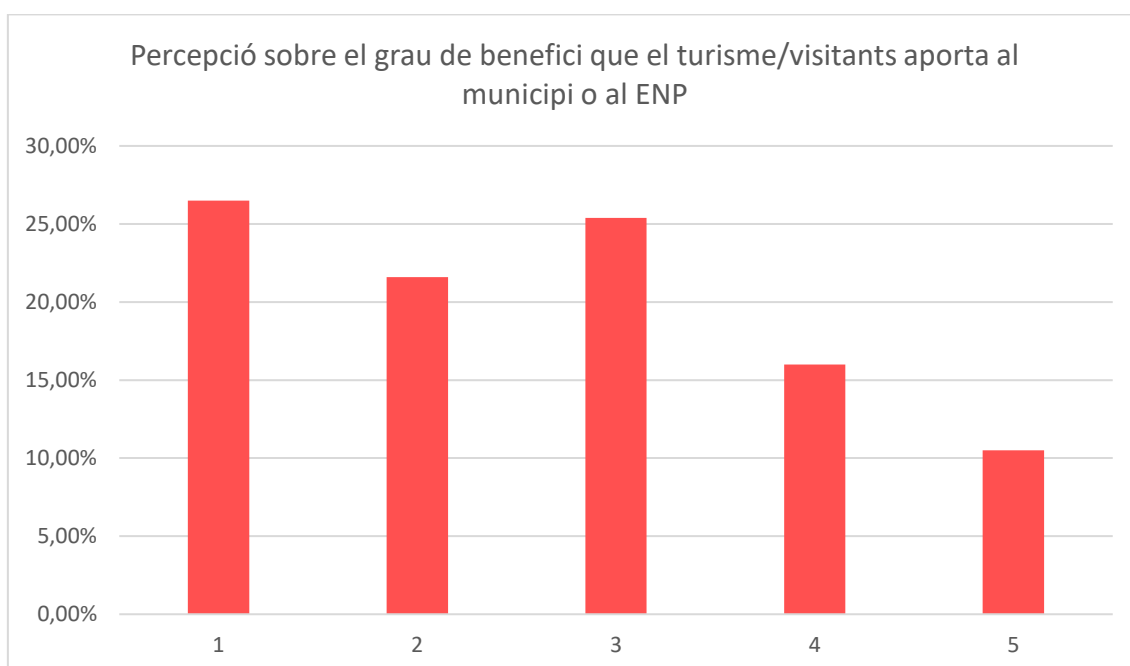
La primera pregunta que se'ls ha formulat ha estat en relació al turisme. Se'ls ha demanat si consideren que el turisme és una activitat important per als municipis de les Gavarres i, un 62 % dels enquestats consideren que així és. En canvi, un 38,3% consideren que el turisme no és una activitat important.

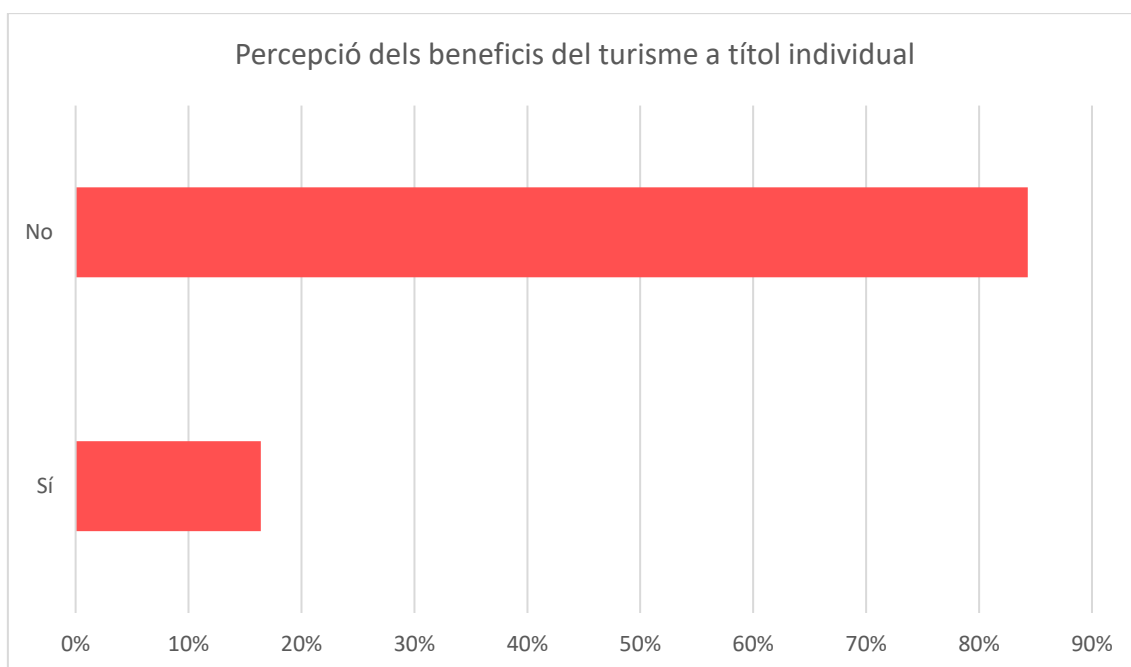
En relació a la satisfacció amb els visitants i turistes que hi ha actualment a les Gavarres, hi ha disparitat d'opinions, però la tendència és a estar poc satisfets. S'ha demanat a la població local valorar del 1 al 5 el grau de satisfacció amb el turisme i visitants de l'ENP, essent 1 gens satisfet i 5 molt satisfet. Destaca que només un 7 % està molt satisfet amb el turisme/visitants de l'ENP i un 19,5 % està satisfet. Un 39,8 % està gens o poc satisfet (puntuacions de 1 i 2), i un 33,8 % està mitjanament satisfet. Així doncs, tenim que el total de població que està convençudament satisfeta amb el turista/visitant és d'un 26,5 %, contra un 39,8 % que no n'està satisfet.

Per altra banda, hi ha una tendència generalitzada a percebre que el turisme no aporta un alt grau de beneficis sobre el municipi en el que habiten els enquestats o al ENP. Com en l'anterior pregunta, se'ls ha demanat que valorin de l' 1 a 5, essent 1 gens de benefici i 5 màxim benefici. Concretament, hi ha un 48,1% de la població enquestada que considera que el turisme aporta gens o poc benefici, davant d'un 26,5 % que considera que porta força o molt de benefici. El 25,4 % de la població considera que genera un benefici mig.

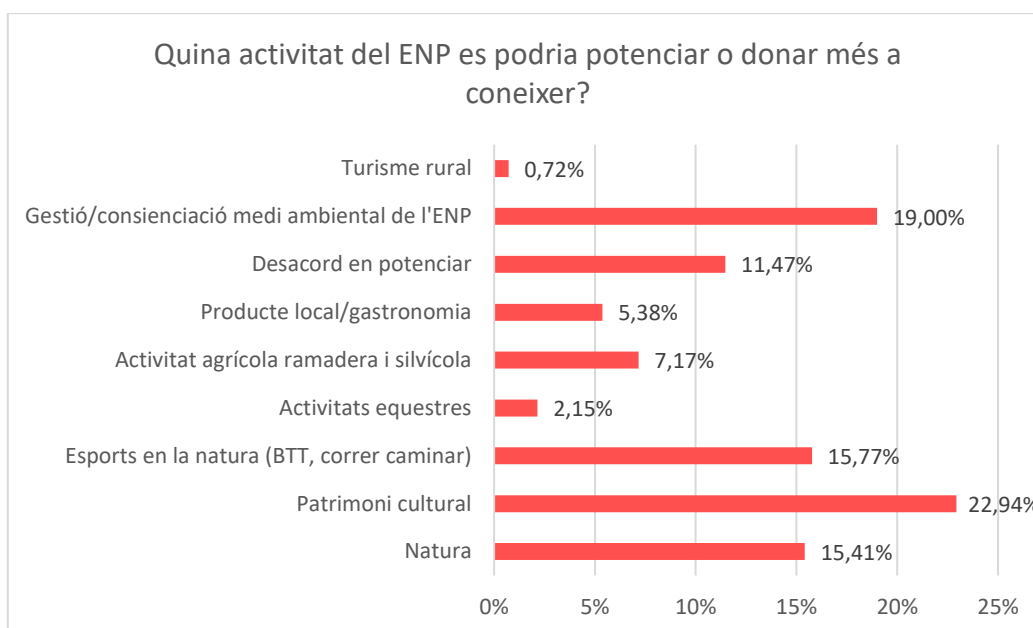

Pel que fa a la percepció sobre els beneficis que el turisme els aporta a títol personal, de nou trobem que els enquestats consideren que no els beneficia. Només un 16,4 % creu que els ofereix beneficis, davant d'un 84,3 % que considera que no els en aporta.

Hem demanat als enquestats que proposin lliurement quines creuen que serien les activitats del ENP que es podrien potenciar o donar a conèixer. Hem rebut 279 propostes i, d'entre les respostes que ens han donat, les hem classificat en les següents grans categories:

- Turisme Rural
- Gestió/conscienciació medi ambiental del ENP
- Desacord en potenciar
- Producte local/Gastronomia (inclou el suro)
- Activitat agrícola i silvícola (inclou la extracció del suro)
- Activitats eqüestres
- Esports en la natura (BTT, córrer, caminar)
- Patrimoni cultural
- Natura (els valors naturals de les Gavarres)

Com es pot observar en el gràfic, les activitats que més persones han considerat interessants de potenciar, són aquelles relacionades amb el patrimoni cultural (pous de glaç, megalitisme, masos i també la història local). Però si sumem totes les propostes vinculades d'alguna forma amb els valors naturals i ecològics de l'ENP, tenim que aquestes són les que més es volen potenciar. Aquí hem distingit entre els qui han posat el focus en posar en valor els recursos naturals del ENP (des de una òptica de l'aprofitament turístic) o en els que consideren que és més important les tasques de gestió i conscienciació del ENP (visió més pedagògica i de conservació del medi). En aquest sentit, hi ha un 19% de les propostes que parlen sobre la gestió de l'espai o les activitats relacionades amb la conscienciació del respecte vers el ENP. Un 15,41 %, proposen promoure activitats relacionades amb la natura diverses com al observació de la flora i la fauna, la observació del cel de nit, rutes guiades de l'entorn etc.

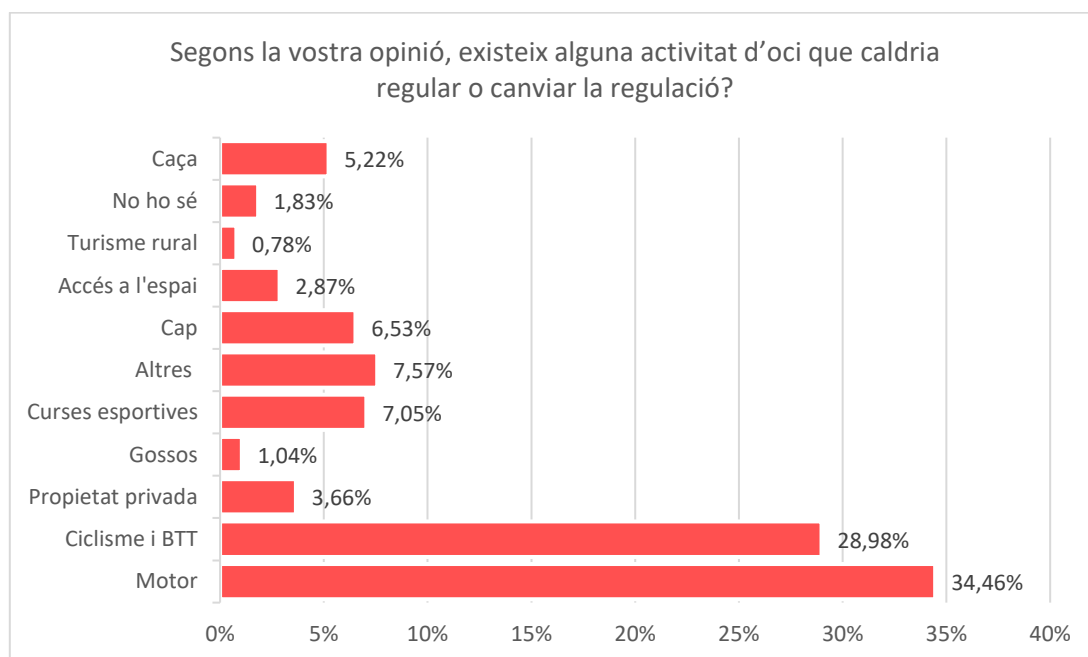
Per altra banda, són molts els que consideren que cal potenciar els esports en la natura (un 15,77%). Bona part de les respostes parlen sobre la potenciar el senderisme i les passejades, tot i que també hi ha forces persones que consideren la BTT una activitat a promoure. En canvi, no es parla de potenciar el ciclisme de carretera i només dues persones voldrien potenciar els quads o les motos. Cal destacar que un 11,47 % de les respostes, apunten a no potenciar activitats en el ENP i mantenir-lo en l'estat actual. El suro i la tècnica del suro són respostes que també apareixen. El 5,38 % de respostes relacionades amb el producte local, bona part d'elles apunten a la promoció del suro. Entre el 7,17% de les respostes que consideren que cal valoritzar les activitats agrícoles ramaderes i silvícoles, algunes d'elles també parlen sobre l'interès de donar a conèixer la història del suro i la pela d'aquest. Destaca que un 2,15 % de les respostes han anant encaminades a promoure activitats eqüestres i només dues persones han considerat que convingui desenvolupar el turisme rural.

En relació a si cal regular alguna activitat de les que es duen a terme al Massís de les Gavarres, aquí les respostes són clares, només hi ha un 6,53 % dels enquestats que consideren que no cal regular cap activitat al massís, la resta tots consideren que cal

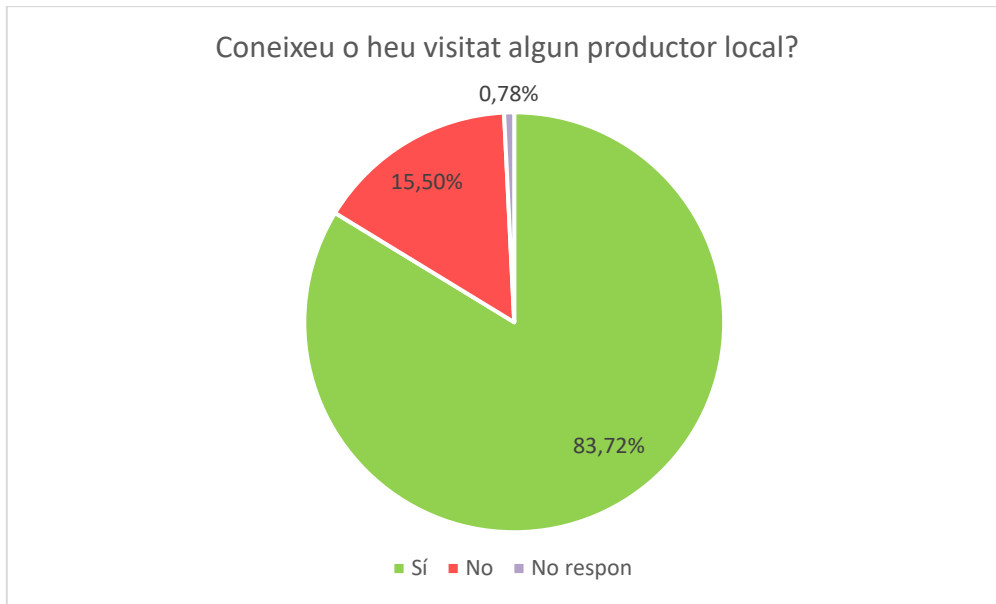
regular una o més activitats. Hem classificat les 383 activitats mencionades pels enquestats, en les següents categories d'activitats:

- Caça
- Motor
- Ciclisme i BTT
- Gossos
- Curses esportives
- Accés a l'espai
- Turisme rural
- Cap
- Altres

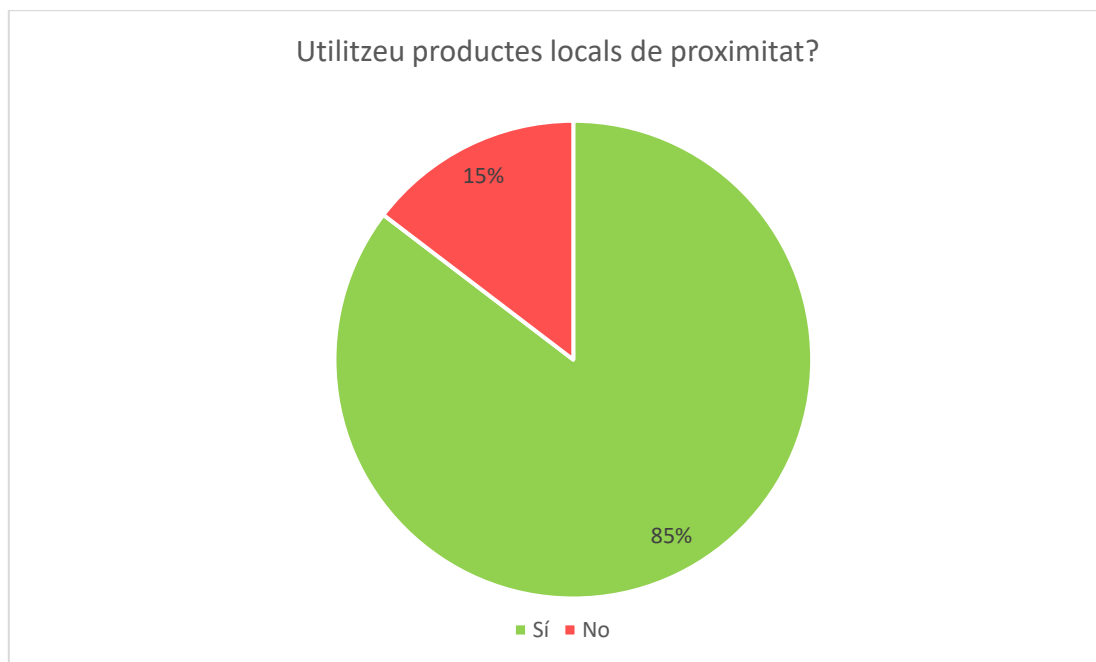
El 34,46 % de les respostes apunten a una regulació de l'accés motoritzat al massís, en especial dels *rallys* de motos i els quads. Un 28,98 % creuen que s'ha de regular el pas de bicicletes, fent referència a tota tipologia de bicicletes -però en especial a les elèctriques- perquè obren corriols i generen erosió. Un 7,57 % de les activitats mencionades fan referència a la organització de curses, incloent aquí tant curses a motor, en bicicleta o *trail running*. En general s'apunta que tant els ciclistes, els senderistes i els qui venen a motor tenen poc respecte pel medi, deixant deixalles a l'entorn, accedint a la propietat privada, generant contaminació acústica i ambiental i en definitiva impactant negativament en l'entorn. En relació als ciclistes de carretera també s'apunta a la difícil convivència amb els cotxes. La convivència amb els caçadors també apareix com una activitat a regular, així com l'accés no consensuat a la propietat privada forestal.

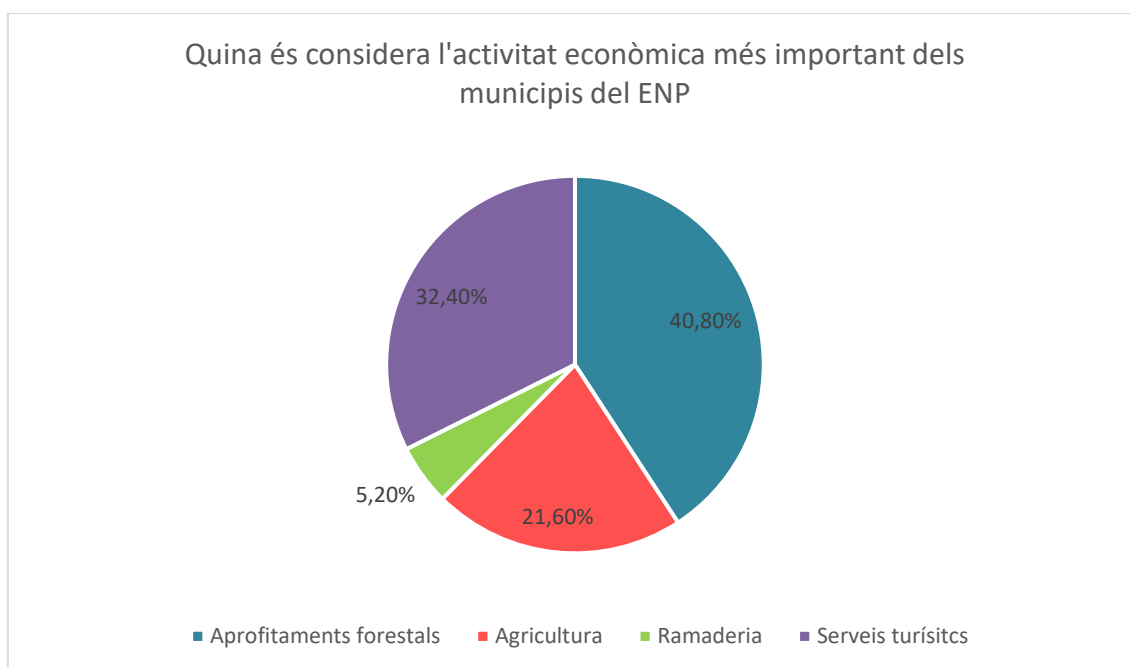
Pel que fa al coneixement que té la població local sobre els productors del territori, de les 258 persones que han respost a aquesta pregunta, tenim que el 83,72 % coneixen un o més d'un productor local. Només el 15,50 % no coneix cap productor local de les Gavarres. Per tant, hi ha un alt nivell de coneixement dels productes locals del territori per part de la població dels municipis de les Gavarres.

A part de ser majoritàriament coneixedors dels productors locals, en la seva majoria també utilitzen productes locals de proximitat. Concretament el 85 % dels enquestats han afirmat utilitzar-los, davant d'un 15 % que no en fa ús.

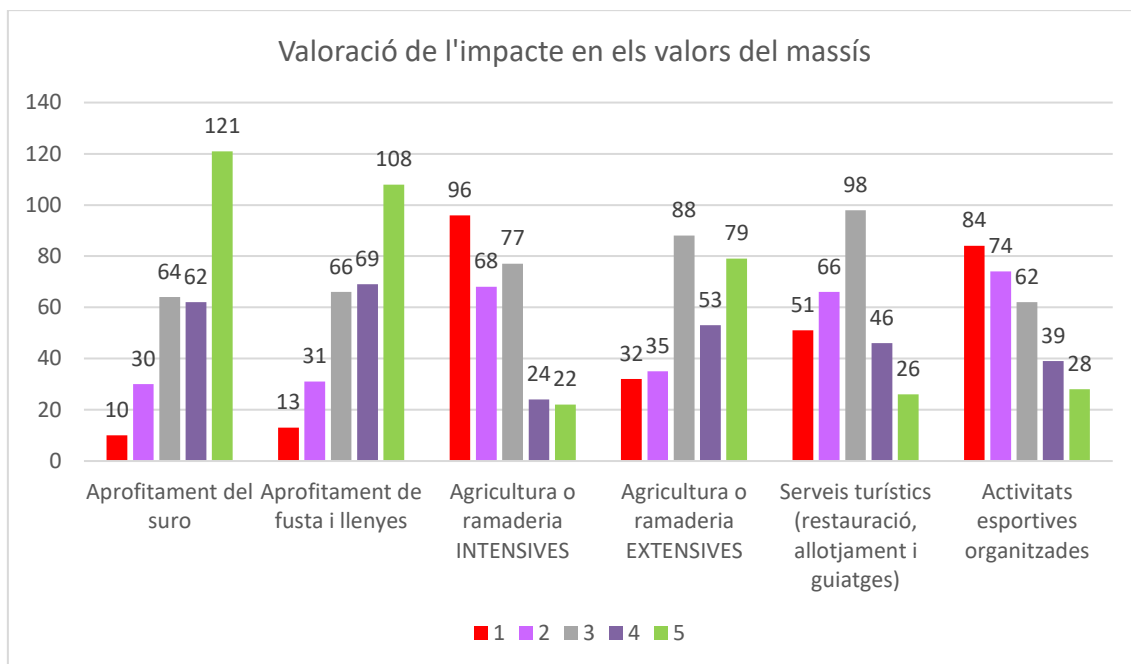
En relació a quina consideren que és l'activitat principal dels municipis de l'ENP, un 40,8% creu que són els aprofitaments forestals, el 32,4% els serveis turístics, un 21,6% l'agricultura i el 5,2% restant la ramaderia.

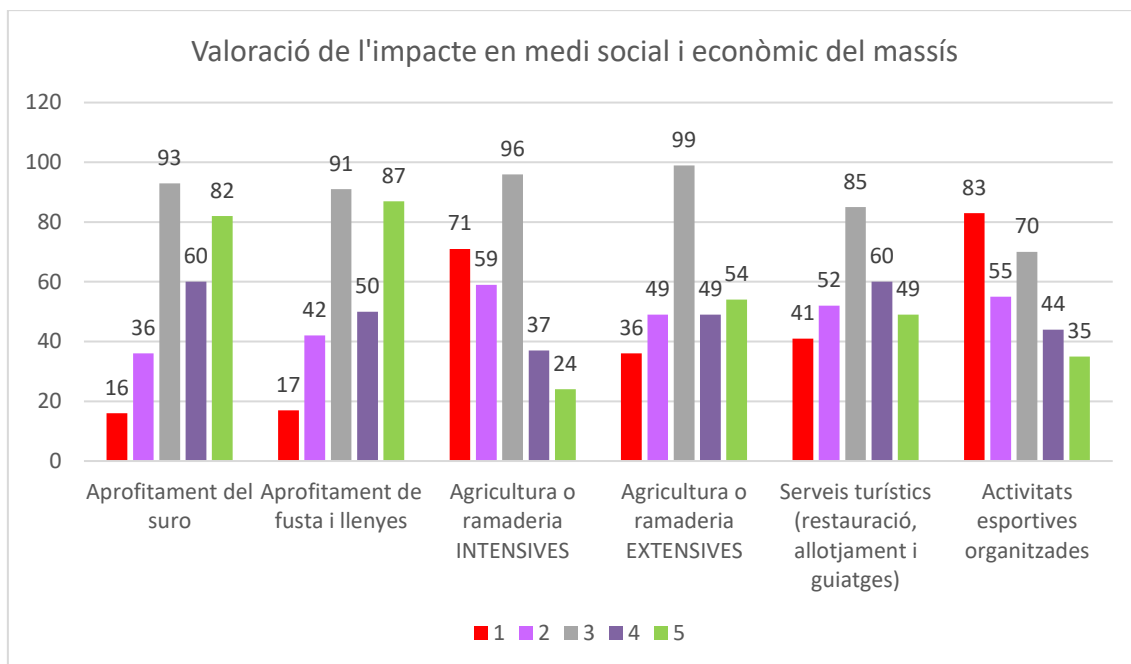
Per altra banda, hem demanat una valoració de l'impacte en els valors del massís de les següents activitats, essent 1 molt desfavorable i 5 molt favorable:

- Aprofitament del suro
- Aprofitament de fusta i llenyes
- Agricultura o ramaderia intensives
- Agricultura o ramaderia extensives
- Serveis turístics
- Activitats esportives organitzades.

Observem com l'activitat que rep una millor valoració és l'aprofitament del suro seguida de l'aprofitament de la llenya, en les que la població local els dona unes valoracions de 3, 4 i 5, però en especial 5. Valoracions positives -tot i que en menor mesura que els aprofitaments forestals- rep també l'agricultura i la ramaderia extensiva, a les quals la població local els ha donat una puntuació d'entre 3 i 5. En canvi, l'agricultura intensiva, els serveis turístics i les activitats esportives reben valoracions negatives, donat que la majoria de la població local els puntua de l'1 al 3.

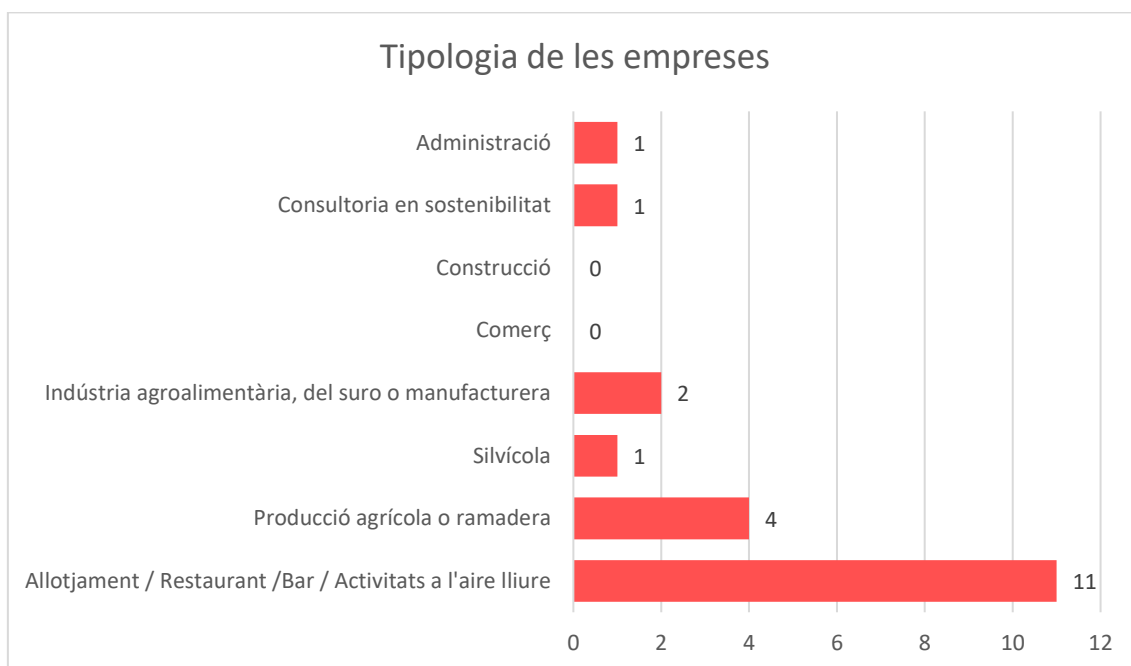

Hem demanat als enquestats que valorin amb el mateix barem de puntuacions l'impacte de les anteriors activitats sobre el medi social i econòmic del massís. Els aprofitaments del suro i la fusta i llenyes es mantenen amb les millors valoracions, tot i que en aquest cas, incrementa el nombre de persones que els dona una puntuació de 3 (ni favorable ni desfavorable). L'agricultura extensiva, en aquest cas destaca l'alt nombre de persones que li atorguen un valor de 3. En relació a l'impacte social i econòmic, als serveis turístics se'ls dona un relatiu millor impacte, ja que predomina qui li dona una puntuació de 3 i, per altra banda la proporció d'enquestats que els hi dona una puntuació favorable i desfavorable, és similar. En canvi, l'agricultura i la ramaderia intensiva així com les activitats esportives organitzades, la major part dels enquestats consideren que l'impacte en el medi social i econòmic del massís és desfavorable i, una altra part important dels enquestats consideren que no són ni favorables ni desfavorables.

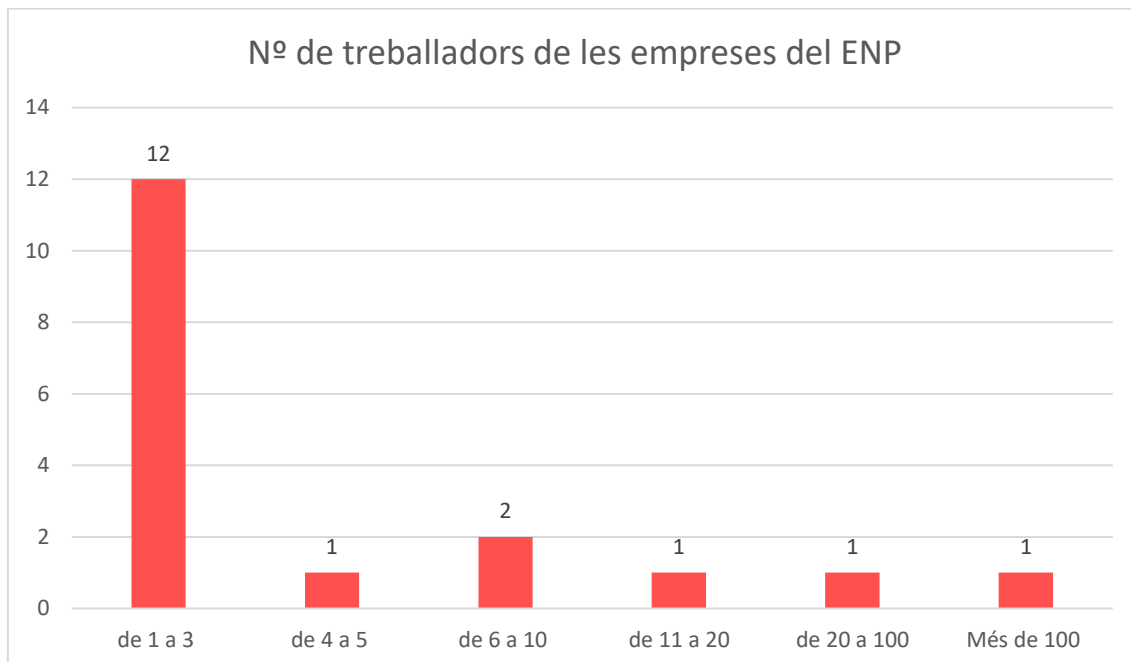

5.2.2 Enquesta a les empreses del ENP de les Gavarres

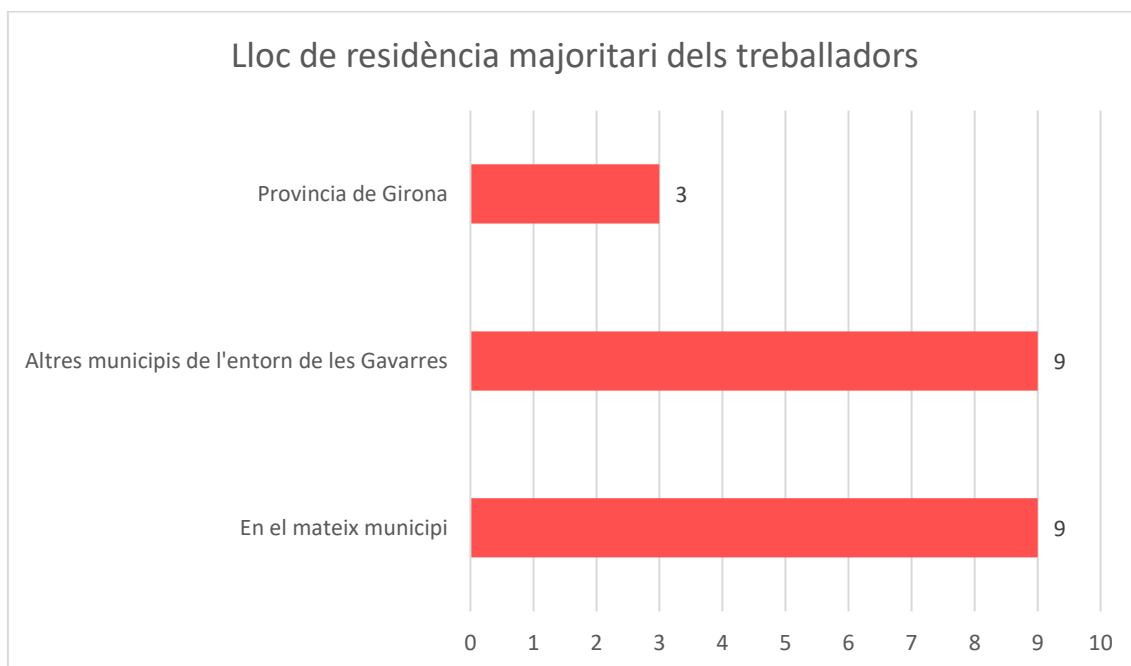
Per tal de conèixer quina és l'opinió que tenen sobre la base socioeconòmica actual i futura del ENP de les Gavarres els empresaris del territori, s'ha elaborat una enquesta dirigida a les empreses. Són 18 les empreses que han respost a l'enquesta, la majoria empreses del sector del turisme, concretament 11, seguides de 4 empreses de producció ramadera, 2 empreses d'indústria agroalimentària, del suro o manufacturera, 1 empresa silvícola, 1 empresa de consultoria en sostenibilitat i per últim 1 empresa d'administració.

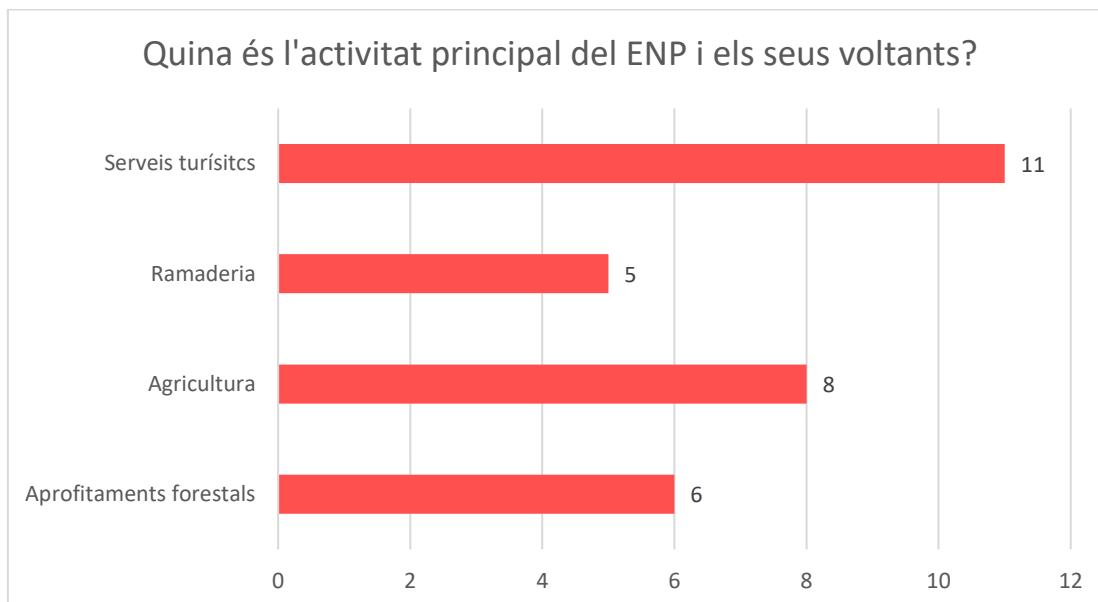
Bona part de les empreses que han respost el qüestionari són empreses familiars, ja que tenen un baix nombre de treballadors empleats. 7 de les empreses enquestades tenen només 1 treballador, 3 empreses només 2 treballadors i 2 empreses tenen 3 treballadors. Tot seguit hi ha una empresa amb 4 treballadors, una empresa amb 6 i una amb 9. Només hi ha 3 empreses amb més de 10 treballadors, una amb 11, l'altra amb 25 i la més gran de 130 treballadors.

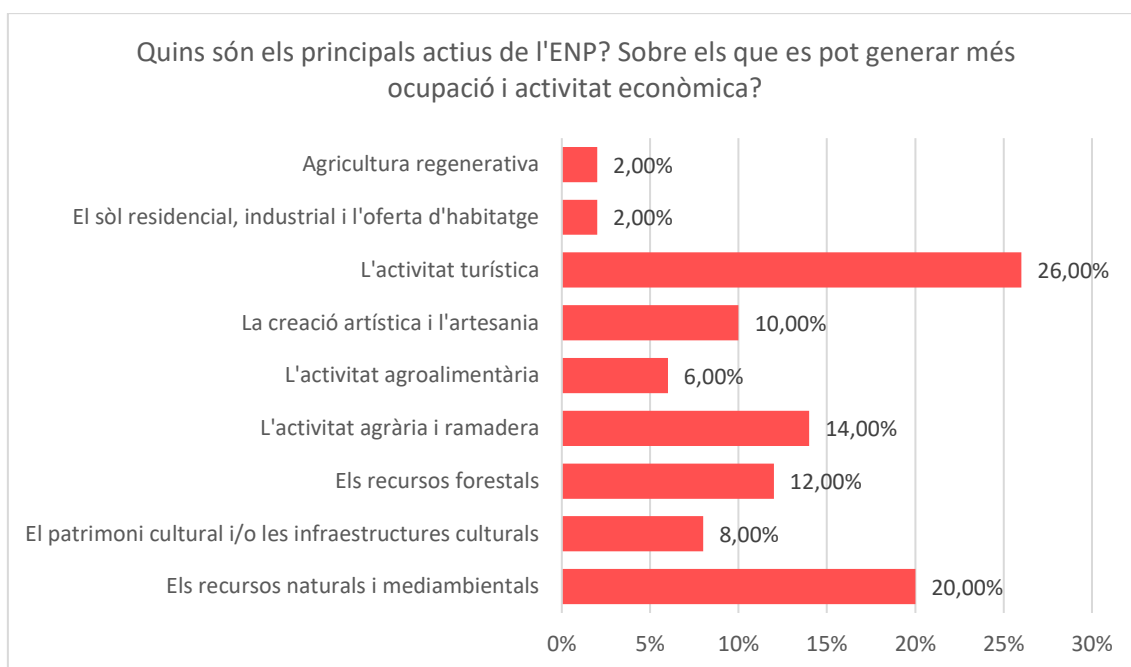
En tant que empreses familiars, els seus treballadors són majoritàriament o bé del mateix municipi on es localitza la empresa o d'altres municipis de l'entorn de les Gavarres. Només 3 de les 18 empreses enquestades, els seus treballadors provenen majoritàriament del conjunt de la província de Girona.

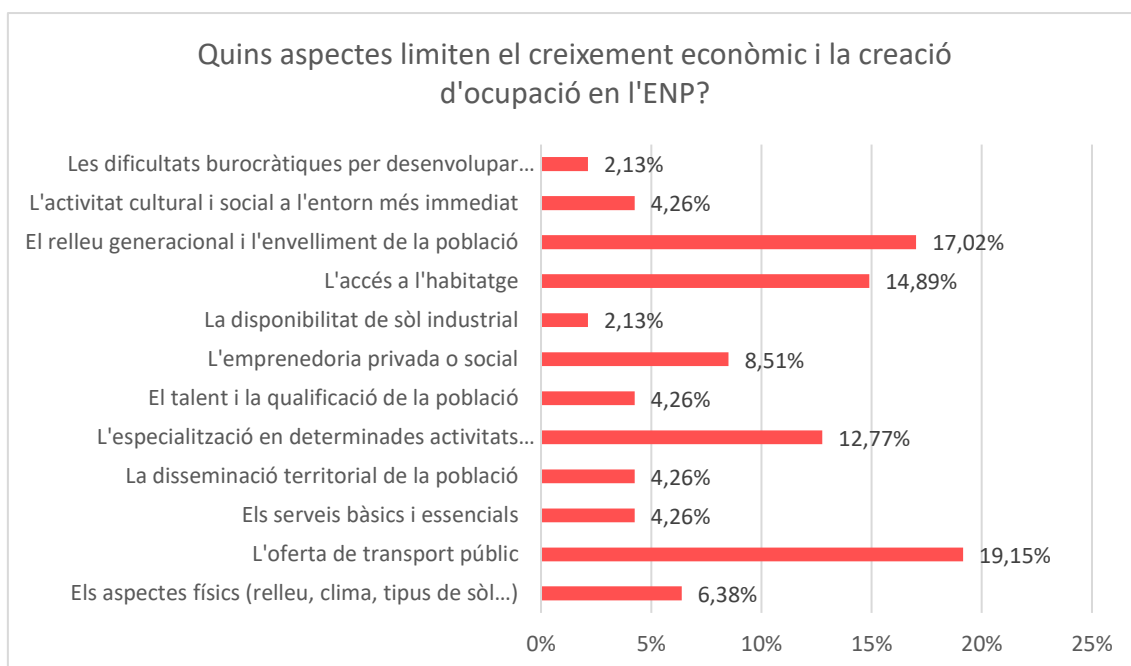
Quan als empresaris se'ls pregunta per quina consideren que és l'activitat econòmica més important de l'ENP, 11 responen que són els serveis turístics, resposta que coincideix amb el fet que són 11 les empreses de serveis turístics que han respost l'enquesta. No obstant, 8 responen que l'activitat principal és l'agricultura, 6 els aprofitaments forestals i 5 la ramaderia. Per tant, un 36,67 % considera que l'activitat més important són els serveis turístics i en canvi un 63,3 % consideren que ho és el conjunt de les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles.

Quan se'ls demana escollir quins són els 3 principals actius de l'ENP sobre els que consideren que es pot crear més ocupació, l'activitat turística apareix com l'actiu més mencionat (rep un 26% de les mencions), seguit dels recursos naturals i mediambientals (un 20 %). En menor mesura, però també donant-li un pes rellevant, es fa referència a l'activitat agrària i ramadera (14%) així com als aprofitaments dels recursos forestals (12 %). La creació artística i artesana (10 %), també apareixen com actius a potenciar. L'aposta pel patrimoni cultural (8%) i l'activitat agroalimentària la consideren menys rellevant (6 %). El sòl residencial, industrial i l'oferta d'habitatge així com l'aposta per l'agricultura regenerativa són actius en els que se'ls veu poc potencial de creació de llocs de treball i economia.

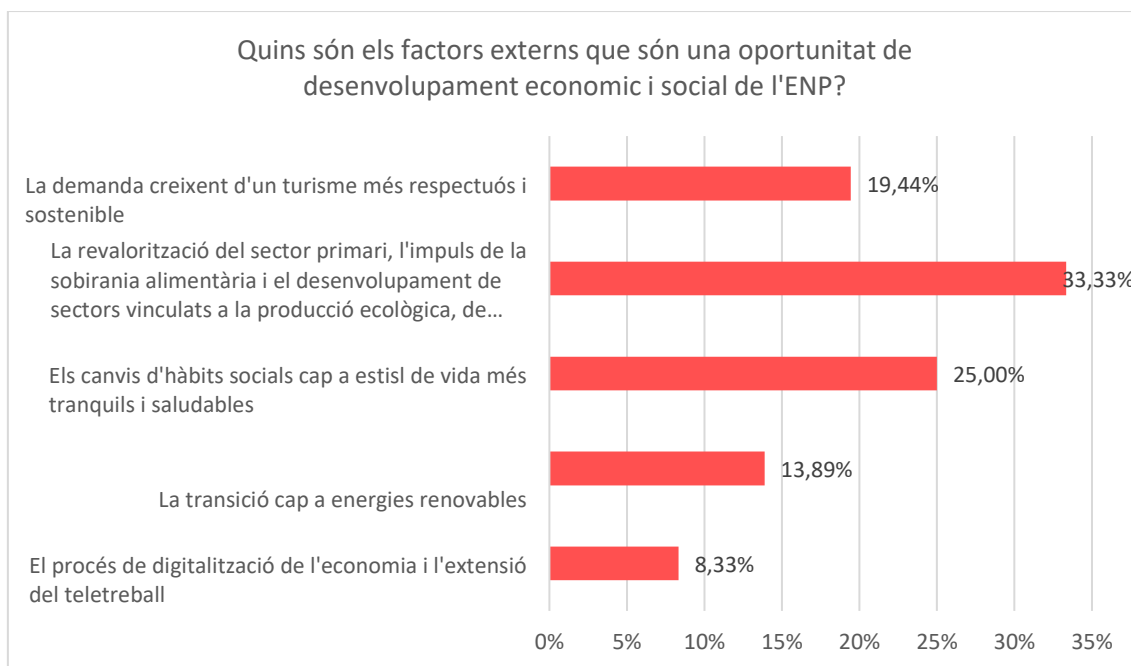

Hem demanat també que els empresaris ens indiquin tres aspectes que limiten el creixement econòmic i la creació d'ocupació dins l'ENP, de les 47 respostes vàlides rebudes, un 19,15 % assenyalen l'oferta de transport públic com principal factor limitant del creixement econòmic, seguit per les dificultats que suposa la manca de relleu generacional i l'envelliment de la població (17,02 % de les respostes). Un altre dels factors principals que es consideren limitants són l'accés a l'habitatge (14,89 %) i l'especialització en determinades activitats econòmiques. En menor mesura, els empresaris també mencionen la manca d'emprenedoria privada o social en el ENP (8,51 %).

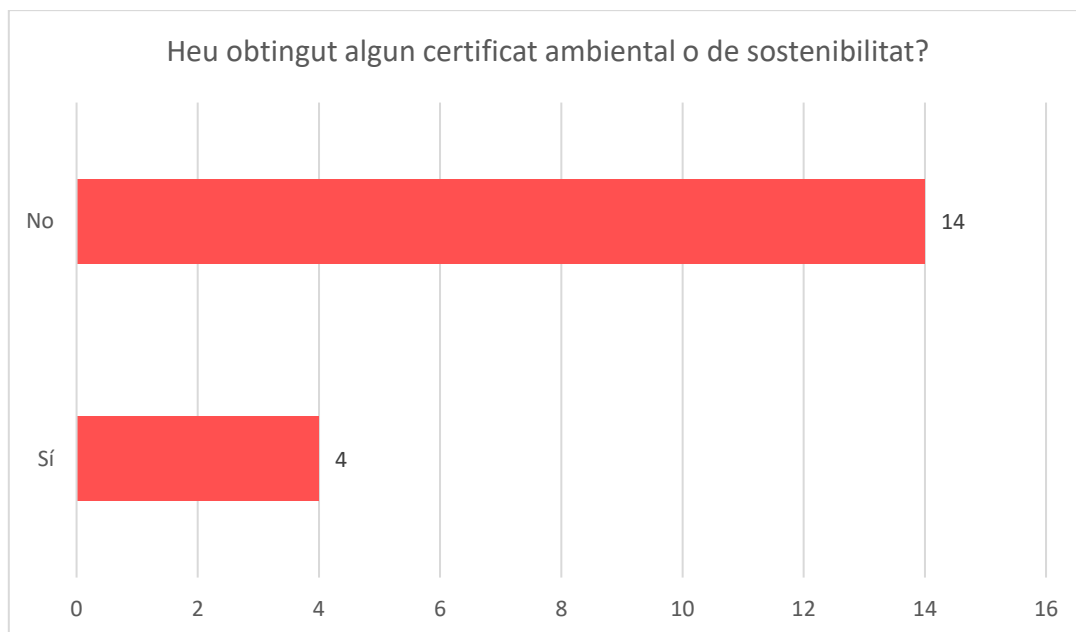

També hem demanat als empresaris que indiquin dos factors externs que considerin que són una oportunitat per al desenvolupament econòmic del ENP. Això suposa un

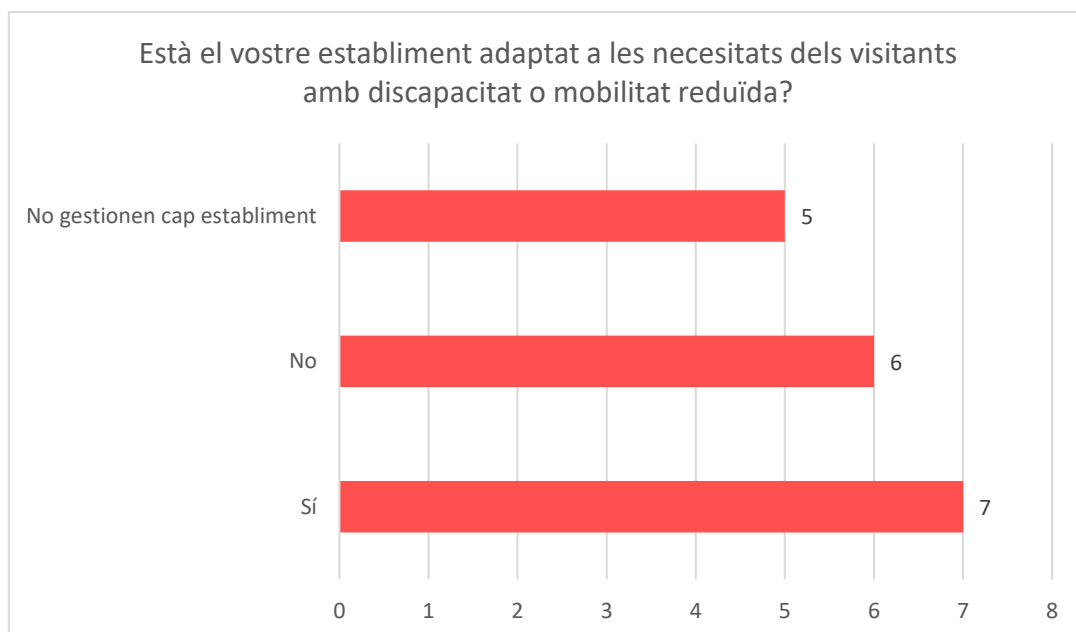
total de 36 respostes, el 33,33 % de les quals assenyalen a la revalorització del sector primari, l'impuls de la sobirania alimentària i el desenvolupament de sectors vinculats a la producció ecològica i de proximitat. També els canvis d'hàbits cap a estils de vida més tranquils i saludables s'entenen com un altre oportunitat per al ENP, amb un 25 % de les respostes. El tercer factor destacat és la demanda creixent d'un turisme més respectuós i sostenible (19,44 %). Un 13,89 % de les respostes apunten cap a la transició vers les energies renovables com una oportunitat de creixement. El factor que els empresaris consideren menys determinant és el procés de digitalització i l'extensió del teletreball.

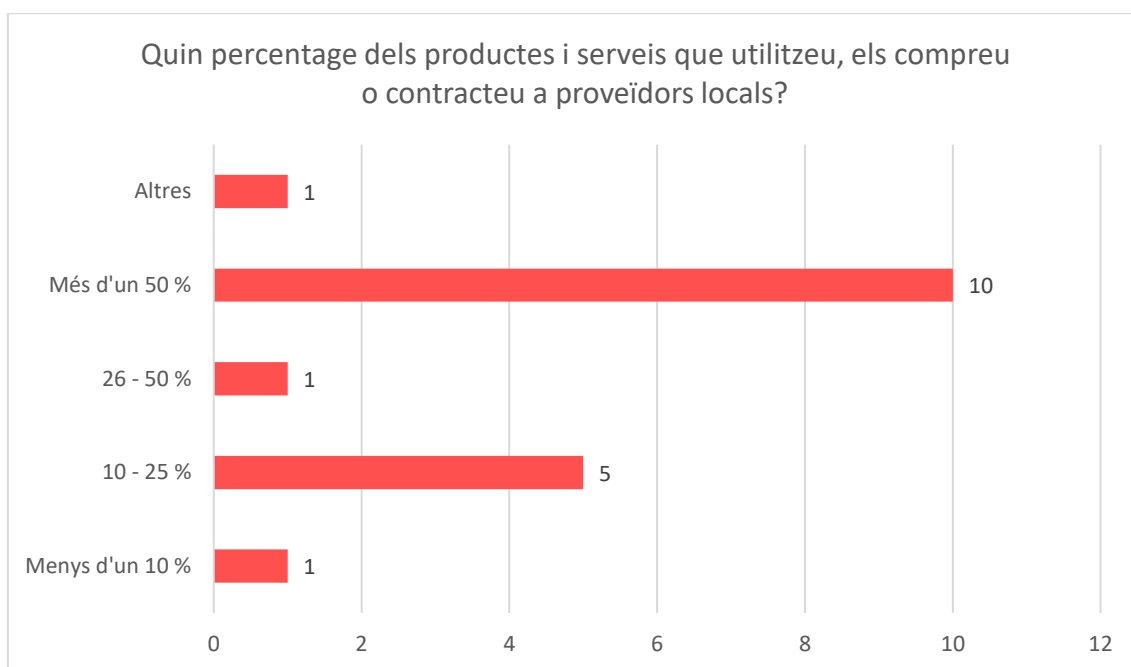
Pel que fa al compromís mediambiental dels empresaris del ENP, veiem com aquest no es tradueix en l'obtenció de certificats mediambientals. De les 18 empreses que han respost l'enquesta, només 4 tenen algun tipus de certificat mediambiental.

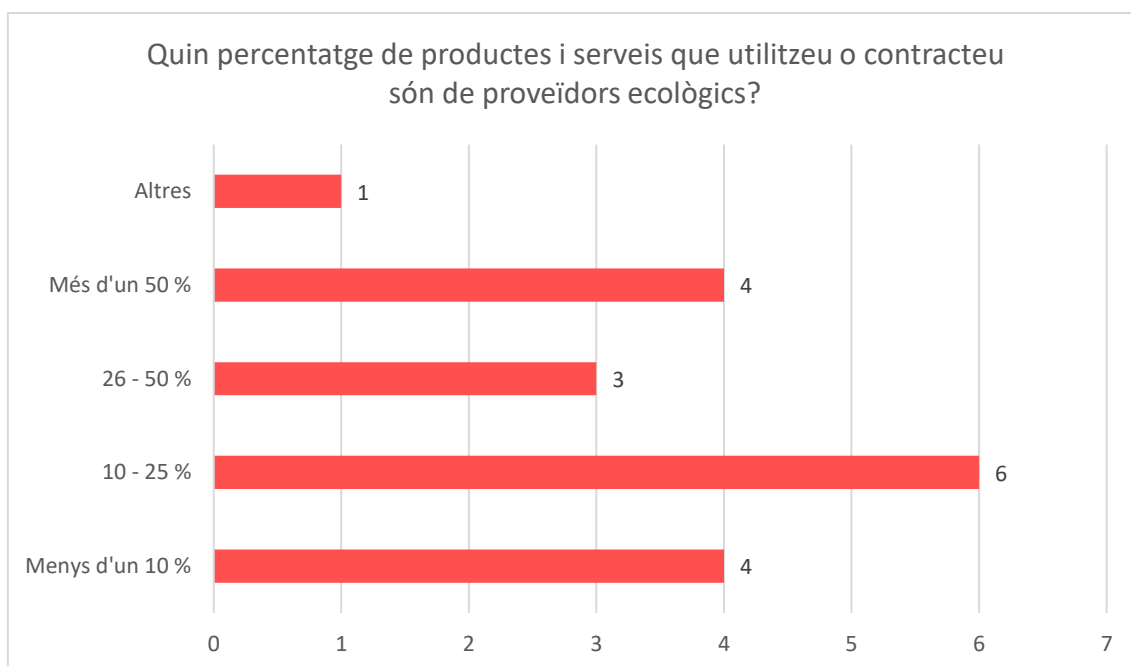
En relació a l'adaptació dels establiments a persones per a mobilitat reduïda, tenim que 7 empreses que tenen establiment, el tenen adaptat i, 6 empreses, no el tenen adaptat. Les altres 5 empreses no gestionen establiments i per tant s'entén que no reben clients en les seves instal·lacions.

Les empreses del territori sí tenen una cura especial en proveir-se de productes i serveis locals. Concretament, de les 18 empreses enquestades, 10 utilitzen més del 50 % dels seus productes i serveis d'origen local. Una empresa utilitza entre el 26 i el 50 % dels productes i n'hi ha 5 que utilitza entre el 10 i el 25 % dels productes locals. Només hi ha una empresa que utilitza menys del 10 % de productes o serveis locals.

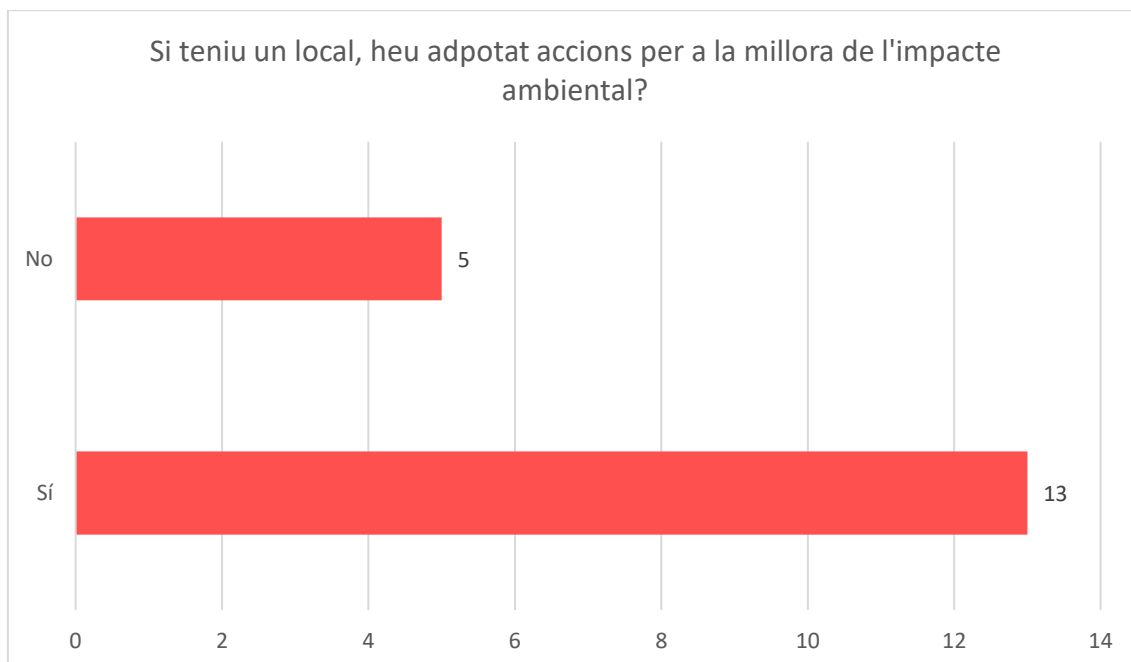

Pel que fa a l'ús de productes i serveis ecològics, les xifres són lleugerament inferiors en relació al ús de productes locals. Només 4 empreses utilitzen més del 50 % dels seus productes o serveis ecològics i 3 utilitzen entre un 26 % i un 50 %. 10 de les 18 empreses enquestades utilitzen menys del 25 % dels seus productes o serveis en ecològic.

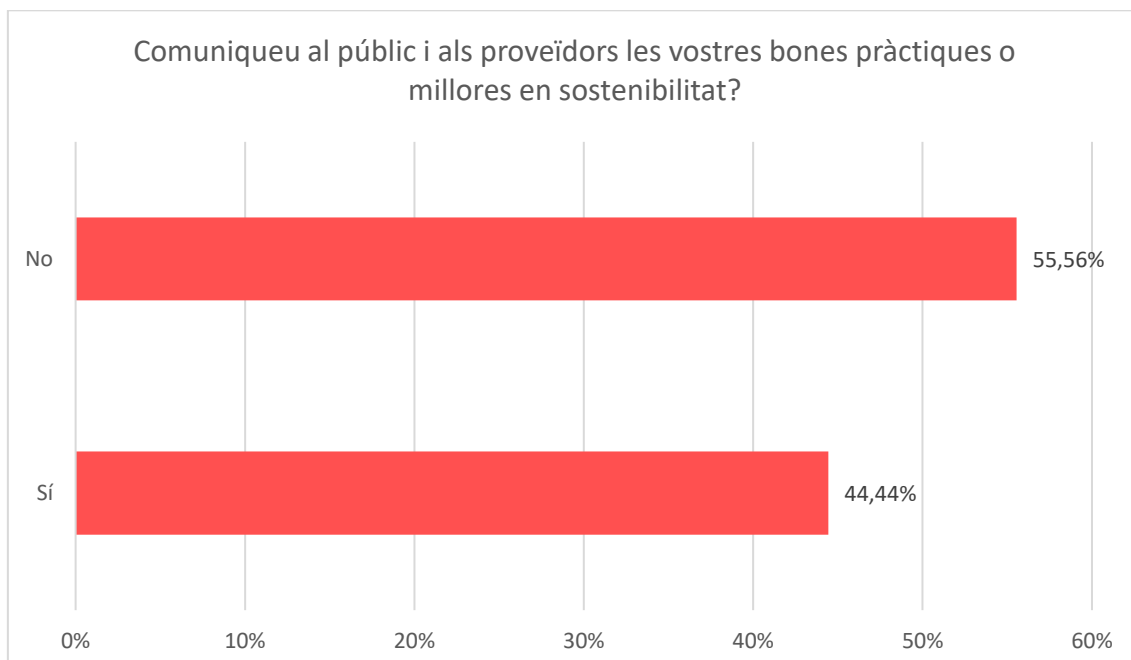

També s'ha demanat a les empreses per l'adopció de millores de l'impacte ambiental, com l'ús de bombetes de baix consum, les energies renovables o mesures d'estalvi d'aigua. En aquest cas, 13 de les 18 empreses han adoptat algun tipus de mesura. La mesura més adoptada és l'ús de bombetes de baix consum. Cinc empreses han respost que estan utilitzant energies renovables (4 d'elles especificant l'energia fotovoltaica) i una empresa està estudiant la instal·lació de plaques solars. Tres empreses fan referència a mesures per a l'estalvi d'aigua i tres també es refereixen al foment del

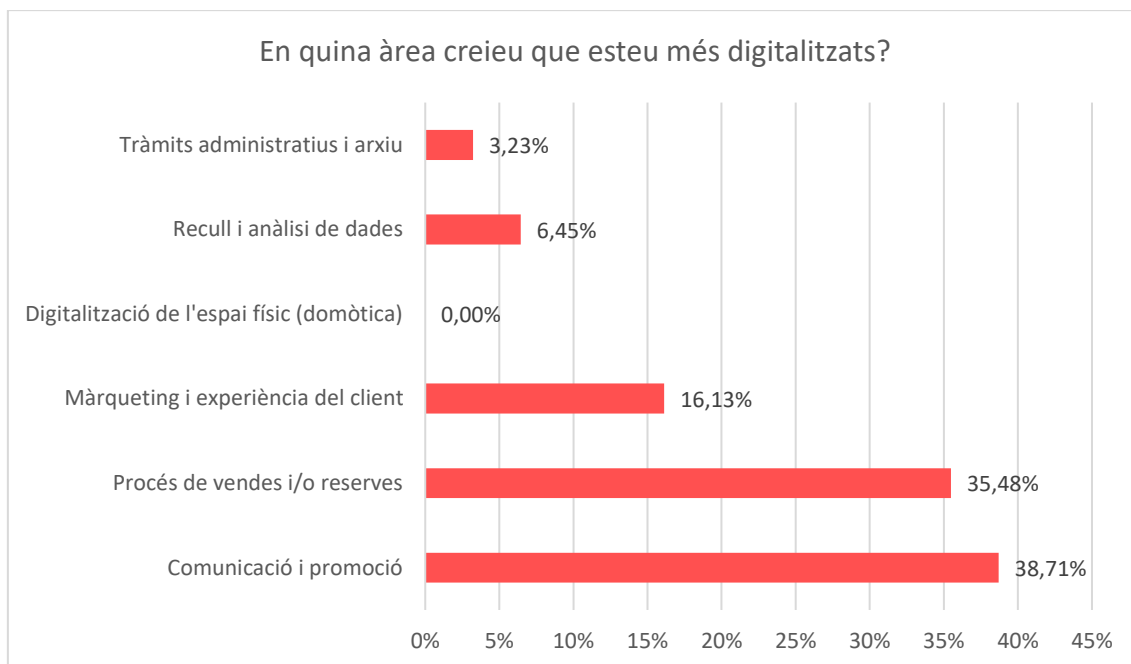
reciclatge i reducció del plàstic. Una empresa menciona que segueix les mesures establertes pel Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible (PAES) i el Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC).

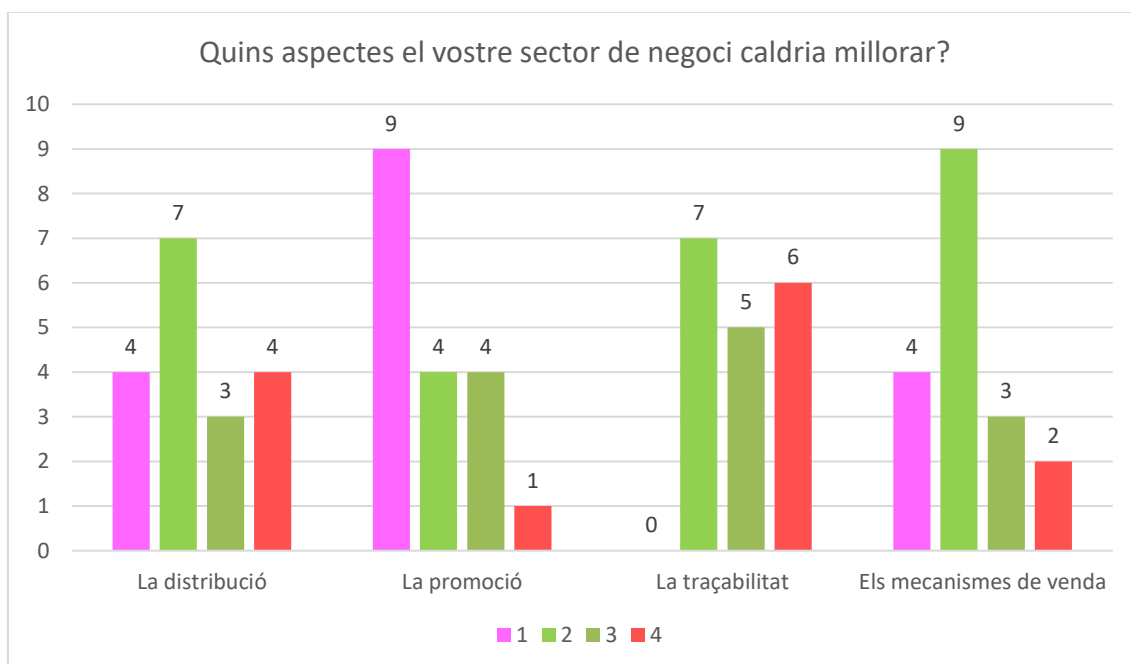
Per altra banda, malgrat que la majoria d'empreses duen a terme mesures per a millorar l'impacte ambiental, només un 44,4 % ho comunica al seus clients i proveïdors a través de la web, xarxes socials i al propi establiment.

Referent al grau de digitalització de les empreses del ENP, tenim que les dues àrees amb major grau de digitalització són el de comunicació i promoció, així com el procés de vendes i/o reserves.

També s'ha sol·licitat a les empreses que indiquin per ordre de prioritat els aspectes del seu sector de negoci que caldria millorar (1 màxima prioritat i 4 menys prioritats). Concretament se'ls ha demanat que valorin la distribució, la promoció, la traçabilitat i els mecanismes de venda. En aquest sentit, les empreses veuen una clara necessitat de millorar les accions que es duen a terme en l'àmbit de la promoció (9 de les 18 empreses consideren que és molt prioritari). El segon aspecte on consideren que calen millores és en els mecanismes de venda (4 de les divuit empreses entenen que és molt prioritari i 9 que és prioritari). La distribució és el tercer aspecte que entenen que caldria aplicar millores. L'aspecte menys prioritari per als empresaris del ENP són les actuacions vers la traçabilitat.

Per tal de millorar aquests aspectes, els enquestats han aportat propostes com el treball per desestacionalitzar la destinació, la creació d'una marca pròpia de les Gavarres o millorar la promoció de les activitats i l'interès natural de les Gavarres. No obstant això, un empresari considera que la promoció de les Gavarres és bona, però cal treballar millor la comercialització. També apunten a treballar perquè la població del ENP aposti pel producte local i dissenyar serveis turístics que en primer terme serveixin a la població local i que el turista els pugui aprofitar.

Per últim, hem demanat als empresaris si participen en alguna activitat per comercialitzar el seu producte a través d'una marca territorial o de destí, com podrien ser els Clubs del Patronat de Turisme Girona - Costa Brava, accions de l'Agència Catalana de Turisme o de l'Associació d'Hosteleria de la Costa Brava. En aquest cas han respost 15 de les 18 empreses enquestades. D'aquestes 15, 9 sí que participen en alguna activitat a través d'una marca territorial o de destí, mentre que 6 no hi participen.

5.2.3 Resum de les enquestes a la població local i les empreses

La població local opina que el turisme és una activitat important, però està poc satisfeta amb la tipologia actual de turisme de les Gavarres. Considera que a dia d'avui no els aporta grans beneficis però, en canvi, si entenen que cal potenciar els recursos naturals, el patrimoni cultural i els esports en la natura. Tanmateix, veuen necessari establir mecanismes de regulació per aquelles activitats esportives en la natura, tant les que són a motor com les que no.

Es destaca que la població local coneix i consumeix el producte local de les Gavarres.

Entenen alhora que les activitats econòmiques més importants del ENP són els serveis turístics i els aprofitaments forestals, tot i que només en aquests darrers el atorguen un impacte positiu sobre els valors del massís i sobre el medi social i econòmic.

Els empresaris coincideixen a destacar que els serveis turístics són l'activitat més important del ENP, tot i que també opinen que les activitats del sector primari tenen una gran importància. En vistes a un futur immediat, consideren que la generació d'ocupació en el mercat laboral del ENP de les Gavarres ha de venir de la mà del turisme i la posada en valor dels recursos naturals i mediambientals. També entenen que la revalorització del sector primari i l'adopció d'estils de vida més tranquils i saludables, són una oportunitat per al creixement social i econòmic del ENP. En canvi, veuen en l'envelliment de la població i la manca de relleu generacional, la baixa oferta de transport públic i les dificultats per l'accés a l'habitatge, com a factors limitants en la creació d'ocupació.

De la mateixa manera que la població local, els empresaris també utilitzen productes i serveis locals i, de fet, els prioritzen per sobre d'altres. Així mateix, tenen un alt grau de compromís vers la sostenibilitat ambiental i la transició energètica, tot i que no sempre ho comuniquen als seus clients i proveïdors. Pel que fa al grau de digitalització és mitjà, aplicant-lo al procés de reserves i ventes així com en el màrqueting i comunicació. Per últim, consideren que els principals aspectes que caldria millorar del seu sector de negoci són la promoció i els mecanismes de venda.

1.3 Resultats dels tallers participatius

Per tal que la diagnosi de la situació socioeconòmica i la definició de les línies estratègiques de futur estigui consensuada amb la població local i el teixit empresarial, s'han dut a terme dues taules de treball basades en la metodologia del *focus grup*.

La primera taula de treball es va celebrar el 19 d'abril de 2023 i va tenir per objectiu determinar quines són les principals debilitats i forteses de l'ENP, així com identificar les necessitats dels respectius sectors vinculades al turisme. Els resultats d'aquest taller han servit per definir una DAFO i les línies estratègiques del pla d'acció del present Pla de Desenvolupament Local. Durant la sessió van participar 19 persones vinculades al ENP.

Nom del participant	Sector - empresa
Joan Molla	Mas Molla – Agricultors i elaboradors de vi de pagès
Anna Pijuan	Mas Casas – Elaboradors de làctics d'ovella i derivats de l'ovella (llana, carn...)
Antígona Garcia	Mas Gran – Associació “Sembrant Diversitat”
Marc Arcarons	Ramats de Foc
Marc Piferrer	Can Font de muntanya – Turisme Rural
Laura Gil	Can Font de muntanya – Turisme Rural
Kathrin Schmidhauser	Can Vinyoles turisme rural, i propietària forestal
Beatriz Mougrez	Mas Escapa Vell – Turisme Rural
Ane Movilla	Can Bonet – Turisme Rural
Jaume Llenas	Llenas Naturcork – Elaboradors de producte customitzat de suro
Lluís Llenas	Llenas Naturcork – Elaboradors de producte customitzat de suro
David Catà	Associació de ceramistes de la Bisbal d'Empordà
Erika Fernandez	
Pere Coll	Emporarom – Cultiu de plantes aromàtiques per a la elaboració d'infusions i condiments
Gemma Descamps Oliver	Consell Comarcal del Baix Empordà
Anna Puigdemont Bonmatí	Ajuntament de Quart
Daniel Sabater Sevrà	Ajuntament de la Bisbal d'Empordà
Mar Valencia	Diputació de Girona
Xavier Palet Sabater	Torre Lloreta

Els participants es van dividir en 4 grups de debat de 4 a 6 persones en funció del seu sector, per tal que els grups fossin homogenis:

- Administració
- Allotjaments
- Ramaders i agricultors
- Cellers, comerç i artesania

Se'ls va formular 2 preguntes:

- Quines són les necessitats del seu sector en relació al turisme?
- Quines són les debilitats i fortalezes més destacades del ENP?

Pel que fa a la pregunta sobre les necessitats del seu sector en relació al turisme, van sorgir les següents respostes:

- Tenir un espai d'informació que es puguin trobar ajuts i convocatòries.
- Facilitar tots els temes burocràtics.
- Vetllar per la preservació del territori.
- Dur a terme una divulgació i promoció conjunta.
- Visites de grups petits i de turisme de qualitat.
- Gestionar la convivència amb l'agroturisme, el turisme rural i les HUTS.
- Creació de la marca o segell "Les Gavarres".
- Adequació de camins d'accés i senyalètica dels negocis.
- Major coneixement dels productes i dels productors.
- Networking entre empreses, artesans i productors de les Gavarres.
- Millora de la comunicació dels ens supramunicipals cap als locals.
- Disposar de més associacions empresarials i interlocutors vàlids.
- Ordenar espais i limitar usos.

En relació a les debilitats i fortalezes més destacades que els participants va considerar que té l'ENP són les següents:

Debilitats	Fortalezes
<ul style="list-style-type: none">- Fragilitat dels espais naturals.- Falta de coneixement entre els agents i informació compartida.- Diferents administracions per gestió de l'espai.- Manca de competències del Consorci.- Normativa restrictiva.- Abandonament del medi natural.- Falta d'activitat econòmica i baixa rendibilitat de les propietats forestals.- Elevat preu de l'habitatge.- Manca d'aigua.- Turisme urbà vs món rural.	<ul style="list-style-type: none">- Valors naturals i riquesa natural.- Valors cultural i del producte local- Localització de l'ENP de les Gavarres.- El Consorci de les Gavarres és un interlocutor vàlid.

La segona taula de treball es va celebrar el 31 de maig de 2023 i, l'objectiu d'aquesta, va ser el de definir accions concretes a partir de les línies estratègiques ja predefinides gràcies als resultats dels primers tallers participatius, les entrevistes en profunditat i les enquestes a la població local i empreses.

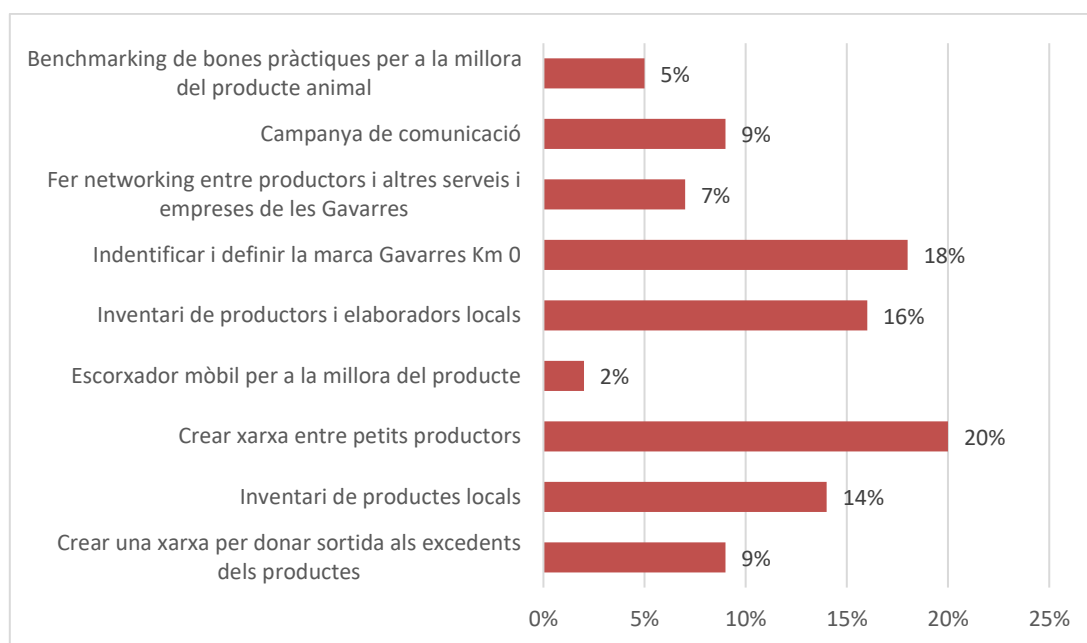
Nom del participant	Sector - empresa
Daniel Sabater Selrà	Ajuntament de la Bisbal d'Empordà
Anna Puigdemont	Ajuntament de Quart
Isabel Cotcha Pagans	Ajuntament de Girona
Ane Movilla	Can Bonet Turisme Rural
Alícia Vazquez	Resident al massís
Carles Roig Berrocal	
Mar Valencia	Diputació de Girona
Teresa Pibernat	La Pahissa de Can Abras
Marc Piferrer	Can Font de Muntanya
Tomàs Plana	Els Metges
Joan Muntané Ollé	Veí de romanyà
Xavier Palet Sabater	Torre Lloreta

Les 4 línies estratègiques sobre els quals es va demanar als participants la definició d'accions són les següents:

1. Valorització del producte local.
2. Paisatge, suro i indústria local: generació d'ocupació a partir de les activitats silvícoles, agrícoles i ramaderes del territori.
3. Emprenedoria i teixit empresarial.
4. Disseminació i governança.

La metodologia emprada per al desenvolupament del taller, va ser la mateixa que en el primer taller. Dividits en grups homogenis de 4 a 6 persones per sector, es va demanar la definició d'accions per a cada una de les línies estratègiques. Després, tots els participants van votar les 3 accions que consideraven més importants de cada línia estratègica, sobre el conjunt de les actuacions proposades per tots els grups. Els resultats van ser els següents:

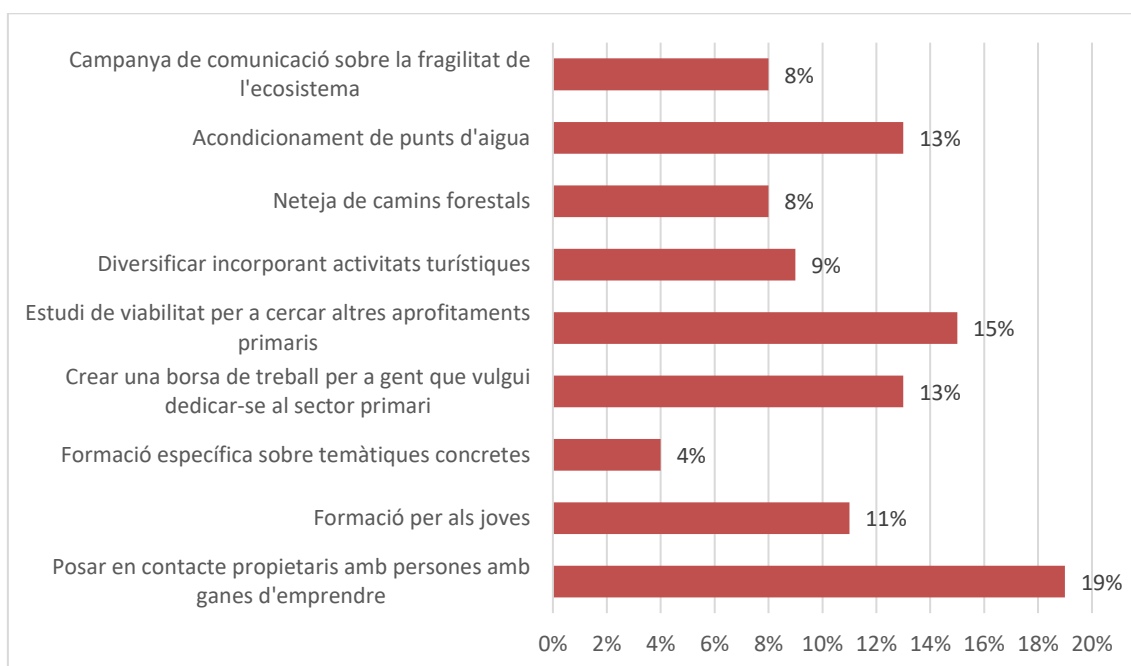
1. Valorització del producte local

En la línia estratègica de la valorització del producte local, les actuacions proposades al llarg del taller que van rebre més consens van ser, en primer lloc, la creació d'una xarxa de petits productors (20 % dels vots), en segon lloc la identificació i definició de la marca Gavarres Km 0 (18 %) i en tercer lloc l'inventari de productors i elaboradors locals (16 %). Seguidament, els participants van considerar que també era important la creació d'un inventari de productes locals. El resultat d'aquestes actuacions denoten que els participants donen més pes als productors que no pas als productes, tot i que entenen que van vinculats. També consideren que és important dur a terme una campanya de comunicació i la creació d'una xarxa per donar sortida als excedents dels productes locals. Per últim, es considera adequat organitzar un benchmarking de bones pràctiques per a la millora del producte animal i, des del sector ramader, es planteja la creació d'un escorxador mòbil per a la millora del producte.

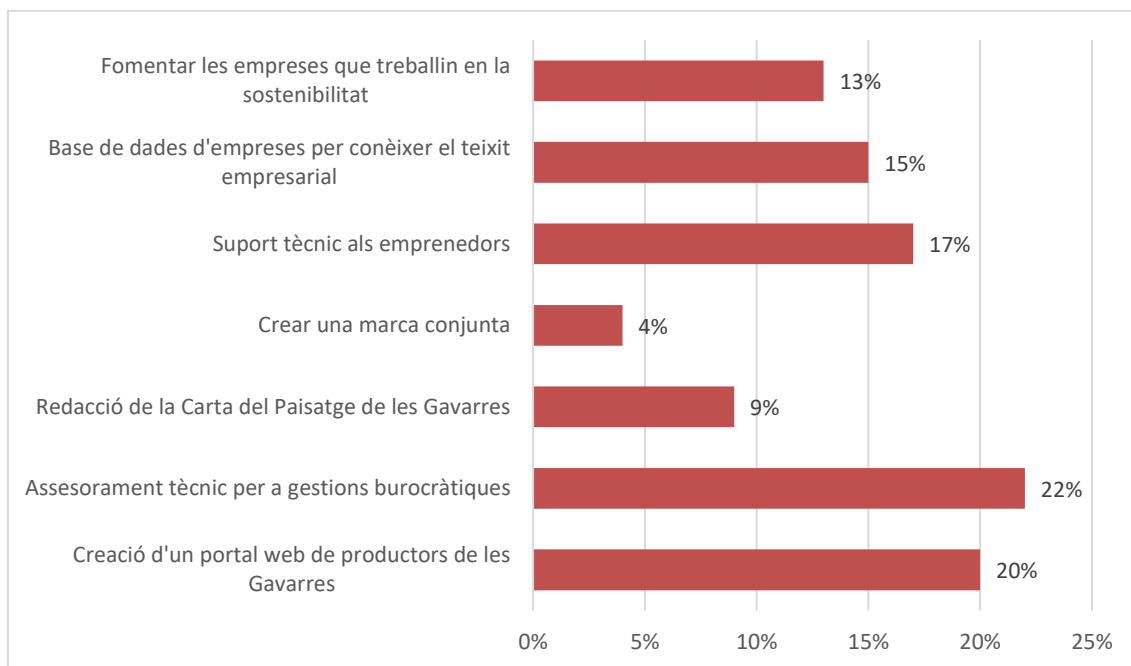
2. Generació d'ocupació en el sector silvícola, agrícola i ramader

Pel que fa a les actuacions plantejades en la línia estratègica de generació d'ocupació en el sector silvícola, agrícola i ramader, la que es veu més important és la necessitat de posar en contacte propietaris amb persones amb ganes d'emprendre, la qual ha rebut el 20 % de les votacions. Seguidament, consideren que seria òptim l'estudi de la viabilitat per a cercar altres aprofitaments primaris. El mateix nombre de votacions, un 13 %, han rebut les actuacions d'acondicionament de punts d'aigua i la creació d'una borsa de treball per a gent que vulgui dedicar-se al sector primari. La formació per als joves també es considera un element important, així com diversificar incorporant activitats turístiques. Altres actuacions que van sorgir al llarg de la taula de debat van ser, el disseny d'una campanya de promoció sobre la fragilitat de l'ecosistema i la neteja de camins forestals. Per últim, també es va plantejar l'organització de formació específica sobre temàtiques concretes.

3. Suport al teixit empresarial i foment a l'emprenedoria

Dins la línia estratègica de suport a teixit empresarial i a l'emprenedoria, l'opció majoritàriament més votada (22 %) va ser l'assessorament tècnic per a les gestions burocràtiques – qüestió que s'ha comentat reiteradament al llarg de les entrevistes en profunditat-. També se li ha donat molt de pes a la necessitat disposar d'un portal web de productors de les Gavarres. En la línia del assessorament, un 17 % de les votacions consideren la necessitat d'oferir suport tècnic als emprenedors del ENP. Seguit de la creació d'una base de dades d'empreses per a conèixer el teixit empresarial i el foment de les empreses que treballin en sostenibilitat.

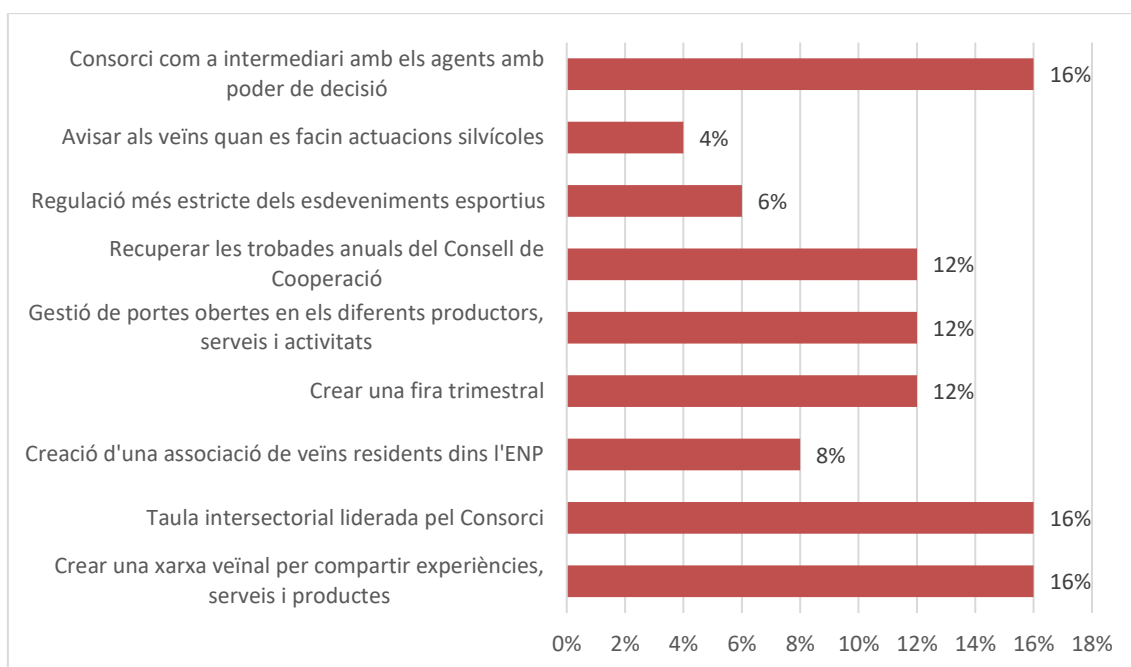

Les actuacions menys votades d'entre les plantejades han estat la redacció de la Carta del Paisatge de les Gavarres i la creació d'una marca conjunta.

4. Governança i disseminació de resultats

Dins la línia estratègica de governança i disseminació de resultats, els resultats de les votacions van ser molt igualats i, amb un 16 % dels vots, hi han tres actuacions que es consideren les més importants: el Consorci com a intermediari amb els agents amb poder de decisió, la taula intersectorial liderada pel Consorci i la creació d'una xarxa veïnal per compartir experiències, serveis i productes. Seguidament, tres altres actuacions han rebut el 12 % de les votacions, són concretament: la recuperació de les trobades anuals del Consell de Cooperació, la gestió de portes obertes en els diferents productors, serveis i activitats i la creació d'una fira trimestral.

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

8. ANÀLISI DAFO DE L'ENP DE LES GAVARRES

Com a resultat de les reunions amb el consorci, les entrevistes realitzades amb empreses i entitats i el procés consultiu a la població local i al teixit productiu del ENP, s'ha definit una diagnosi en base a l'eina metodològica DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses, Oportunitats).

A continuació us presentem la matriu DAFO, com a resum dels apartats de la diagnosi exposada anteriorment i incloent també aspectes externs que afecten al desenvolupament local de l'ENP de les Gavarres.

DEBILITATS

- Fragilitat dels espais naturals.
- Multiplicitat d'administracions per a la gestió d'un únic espai.
- Manca de competències del Consorci de les Gavarres.
- Normativa restrictiva (complexitat burocràtica).
- No està declarat com a Parc Natural.
- Manca de transport públic.
- Indústria surera amb poca capacitat de revertir econòmicament la població local.
- Multiplicitat d'usos de les Gavarres sense consens per part de la població local (rallys, esdeveniments esportius, caça etc)
- Dificultat d'accés a l'habitatge.
- Poc ús de nom Gavarres en els productes locals.
- Manca de cobertura de telefonia mòbil
- Conflicte de convivència entre ciclistes, motociclistes i amants del motor i la població local.
- Conflicte en "l'accés" a la propietat privada forestal
- Escassetat d'aigua
- Masos en estat deteriorat

AMENACES

- Envel·liment de la població i manca de relleu generacional
- Risc d'incendis forestal
- Pèrdua del mosaic agroforestal (gran massa forestal)
- Pèrdua de la ramaderia extensiva en el territori
- Manca de diversitat de la base socioeconòmica
- Díficil accés al masos per part de futurs productors (preus elevats dels masos)
- Conflicte d'interessos (i visions contraposades) entre la població de les Gavarres sobre el model de futur socioeconòmic.
- Presència d'esdeveniments no gestionats/consensuats directament pels municipis del ENP de les Gavarres (esdeveniments esportius)
- Percepció negativa sobre el turisme actual present a les Gavarres.

FORTALESES

- Territori amb un alt valor natural i paisatgístic.
- Espai de tranquil·litat, poc explotat i amb molt per descobrir
- Existència d'un producte clar que identifica el territori: el suro
- No hi han grans infraestructures que generin impacte en el paisatge.
- Espai amb punts emblemàtics i identitaris com el santuari dels Àngels.
- Actua de pulmó verd a la conurbació de Girona.
- Localització (muntanyes properes a la costa i a la ciutat de Girona).
- Tradició surera arrelada i genuïna.
- Oficis arrelats al territori com la terrissa i la ceràmica.
- Presència de productes agroalimentaris singulars (mel de bruc de les Gavarres, derivats làctics...).
- Presència de patrimoni cultural (pous de glaç, megalitisme etc).
- Indústria surera consolidada en el territori.
- Constatació d'un lleuger increment del nombre de ramaders implantats al territori.
- Població local molt conscient dels propis valors del territori i amb voluntat de preservar-los.

OPORTUNITATS

- Empresaris del sector del turisme emprenedors, amb una visió sostenible del negoci i aposta per la qualitat del producte.
- Empresaris que aposten per les energies verdes (molts tenen o preveuen posar plaques solars entre d'altres mesures).
- Empreses familiars amb vocació de mantenir-se en una mida petita – mitjana, prioritzant la qualitat del servei.
- Presència del Consorci de les Gavarres com a interlocutor vàlid.
- Creixent posada en valor del producte local i de proximitat.
- Creixement del turisme de natura i mindfulness coherent amb els valors de les Gavarres.
- Cels nocturns foscos que poden oferir nous productes de turisme científic.
- Visió optimista dels productors de les Gavarres sobre el potencial dels productes agroalimentaris del territori.
- Territori que pot servir com a "laboratori pedagògic" per mostrar la necessitat d'una gestió adequada de l'espai forestal.

9. IDENTIFICACIÓ DELS RECURSOS POTENCIALS DEL TERRITORI

A partir de la diagnosi territorial i el treball participatiu amb els agents del territori, s'han pogut identificar un seguit de recursos potencials del territori que, si es posen en valor i se'ls dota de recursos humans i econòmics, poden ser generadors d'ocupació. A continuació els llistem:

- La calma i tranquil·litat de Les Gavarres. Tant és aprofitable per al desenvolupament del Slow tourism com per a l'atracció de nou talent (freelance i nòmades digitals).
- La localització geogràfica de les Gavarres, entre la conurbació de Girona i la Costa Brava. Les bones connexions faciliten tenir un potencial públic visitant, i alhora la implementació de nous projectes d'emprenedoria.
- Uns recursos naturals d'alt valor però alhora en fràgil equilibri. Les Gavarres són un bon indret per a la presa de consciència de la fragilitat del medi, fent que es puguin desenvolupar activitats de conscienciació mediambiental.
- Presència d'oficis artesans com la terrissa, arrelats al territori i genuïns poc presents a la resta del territori català.
- Productes locals de gran qualitat, però per ara poc coneguts fora de les Gavarres. Potenciar els productes locals del territori pot revertir positivament en el mercat laboral, ja que els propis productors podrien ampliar les explotacions/empreses i alhora es pot facilitar la implementació de nous emprenedors.
- El suro com a producte identitari de les Gavarres i la vinculació amb la indústria surera i els altres sectors econòmics de la província (restauració, comerç...). Diversificar la tipologia de productes elaborats amb suro per part de les empreses del territori pot fer créixer el mercat laboral vinculat a la indústria surera.
- L'alt grau de presa de consciència de vers la sostenibilitat ambiental i la transició energètica dels empresaris del territori, els dona un valor afegit. Donar a conèixer el grau de compromís dels empresaris del territori cap l'entorn contribueix a posicionar les Gavarres com a destí respectuós amb la natura.
- Les activitats primàries han estat i són un factor agent clau per a la ordenació i gestió del paisatge de Les Gavarres. Per tant, degut al seu rol socioterritorial són imprescindibles que aquestes es mantinguin i creixin, donant peu a crear nova ocupació.
- Una xarxa de senders en un paratge amb alts valors naturals, que pot facilitar el desenvolupament d'un turisme actiu i de natura.
- La presència de productors locals i/o agroalimentaris que tenen els recursos per crear experiències agroturístiques, i diversificar així la seva activitat econòmica.

- Una població local compromesa amb el desenvolupament local del territori, amb voluntat de mantenir les Gavarres vives i preservant-ne els seus valors.

10. LINIES ESTRATÈGIQUES

Objectiu central de l'Estratègia del Pla d'acció

L'objectiu del present Pla d'acció és el de generar ocupació en el territori de les Gavarres a partir de la posada en valor dels recursos naturals i patrimonials, la revalorització del sector primari i les activitats tradicionals i la incorporació de noves activitats econòmiques respectuoses amb l'entorn. Per assolir aquest objectiu, l'estratègia del pla cerca reforçar el teixit socioeconòmic de les Gavarres i treballar vers la vinculació dels productes amb el territori. Per altra banda, també té per objectiu capacitar el teixit empresarial i millorar les infraestructures del territori perquè aquestes puguin donar peu a la creació de noves activitats empresarials.

A continuació es presenten 12 projectes distribuïts en 5 línies estratègiques.

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: VALORITZACIÓ DEL PRODUCTE LOCAL

Projecte 1. Difusió del producte local de les Gavarres

Projecte 2. Enfortiment de la xarxa d'agents agroalimentaris

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: PAISATGE, SURO I INDÚSTRIA LOCAL. GENERACIÓ D'OCUPACIÓ A PARTIR DE LES ACTIVITATS SILVÍCOLES, AGRÍCOLES I RAMADERES DEL TERRITORI

Projecte 3. Redacció de la Carta del Paisatge de les Gavarres (per tal d'identificar i localitzar els valors de les Gavarres)

Projecte 4. Re-valorització del sector primari

Projecte 5. Indústria surera

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: EMPRENEDORIA I TEIXIT EMPRESARIAL

Projecte 6. Foment del talent i l'emprenedoria

Projecte 7. Reforç en la formació i capacitació del teixit empresarial

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: DINAMITZACIÓ I VALORITZACIÓ DEL ENP GAVARRES

Projecte 8. Xarxa de camins

Projecte 9. Oferta i activitats turístiques

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: DISSEMINACIÓ I GOVERNANÇA

Projecte 10. Pla de comunicació integral: pagesia, ramaderia, producte local i paisatge

Projecte 11. Model de governança i espais de diàleg

Projecte 12. Suport tècnic (AODL i recerca finançament)

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: VALORITZACIÓ DEL PRODUCTE LOCAL

Treballar per potenciar el producte local, reverteix en múltiples beneficis socioterritorials i econòmics per l'estreta vinculació que aquests tenen amb el territori i les persones que hi viuen. Fer que aquest producte sigui valorat, beneficia el sector primari i artesà, al mateix temps que afavoreix la gestió i dinamització del territori a través de les activitats econòmiques tradicionals de les Gavarres. La proximitat de les Gavarres a conurbacions urbanes com la de Girona, o els municipis turístics de la Costa Brava, ofereixen a més un potencial mercat de consumidors de productes locals a tenir en compte.

Projecte 1. Difusió del producte local de les Gavarres

El Consorci de les Gavarres ja té creat dins el seu web un espai anomenat Gavarres km 0, que agrupa els productors i productes que s'elaboren en el Massís de les Gavarres. Tanmateix, aquests productors i els seus productes encara són poc coneguts i reconeguts dins l'àmbit d'influència del ENP de les Gavarres. El seu impuls pot ajudar no només a dinamitzar el sector agroalimentari, sinó que també a estructurar-lo com a ja que serà necessari tenir un coneixement exacte de qui està produint i què està produint en el territori.

Projecte 2. Enfortiment de la xarxa d'agents agroalimentaris

Per tal de dinamitzar el sector agroalimentari, és necessari el coneixement mutu entre tots els actors que intervenen en la seva comercialització, des de la producció dels aliments al seu consum. Aquest projecte busca el coneixement mutu entre petits productors per tal de resoldre de manera conjunta i més eficient aquelles problemàtiques a les que s'enfronten i, per altra banda, que els productors agroalimentaris també es donin a conèixer a d'altres sectors que tradicionalment fan ús dels seus productes o que es poden complementar.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: PAISATGE, SURO I INDÚSTRIA LOCAL. GENERACIÓ D'OCCUPACIÓ A PARTIR DE LES ACTIVITATS SILVÍCOLES, AGRÍCOLES I RAMADERES DEL TERRITORI

El paisatge de les Gavarres, durant anys, havia estat el resultat del treball dels humans en la natura, que ofería un equilibri en l'ecosistema amb la convivència de camps de conreu, amb un bosc de sureres treballat i amb un sotabosc autogestionat gràcies a les activitats ramaderes. En les últimes dècades, el progressiu abandonament de les activitats silvícoles, agrícoles i ramaderes ha desencadenat una transformació paisatgística que, tot i que preserva uns grans valors naturals, també amaga potencials riscos ambientals, en especial d'incendis forestals. Per tant, és necessària la recuperació del dinamisme que les activitats del sector primari havien tingut a les Gavarres per a la recuperació d'un paisatge en equilibri. El retorn a aquest paisatge s'ha de convertir doncs en un potencial factor de dinamisme econòmic a les Gavarres.

Projecte 3. Redacció de la Carta del Paisatge de les Gavarres (per tal d'identificar i localitzar els valors de les Gavarres)

Per tal de identificar amb precisió els valors actuals del paisatge de Les Gavarres i com es desitja que sigui aquest paisatge en el futur, és adient la redacció d'una Carta del Paisatge de les Gavarres. El resultat final d'una carta del paisatge és el de ser un full de

ruta on apareguin totes les accions que cal dur a terme en els propers anys per tal de protegir, ordenar i gestionar els paisatges.

Projecte 4. Re-valorització del sector primari

La pèrdua de les activitats del sector primari, no només suposa una pèrdua de diversitat en la base socioeconòmica del territori, sinó que també té implicacions en el paisatge i en l'increment de determinats riscos ambientals com el risc d'incendis. Per aquest motiu, és necessari reactivar el sector primari i fer que aquest sigui de nou important en el territori.

Projecte 5. Indústria surera

Com s'ha identificat en la diagnosi, dins el ENP de les Gavarres l'extracció i comercialització del suro ha tingut una importància cabdal en la base socioeconòmica del territori. No obstant això, l'activitat econòmica s'ha basat en la elaboració de taps de suro, però avui en dia la indústria surera té la oportunitat de potenciar noves línies d'activitat per valoritzar el suro no apte per a taps.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: EMPRENEDORIA I TEIXIT EMPRESARIAL

El foment de l'emprenedoria i del teixit empresarial de les Gavarres és indispensable que aparegui en el present Pla d'accions. Les Gavarres són un espai natural al bell mig d'un territori de dinamisme econòmic en molts sectors. El desenvolupament de tot un seguit d'actuacions, ha d'afavorir que el creixement econòmic de les comarques gironines també reverteixi en la població del ENP de les Gavarres.

Projecte 6. Foment del talent i l'emprenedoria

Les Gavarres és un territori que reuneix les condicions necessàries per a la creació i l'emprenedoria. Essent descrit per la pròpia població com un espai de tranquil·litat, però a l'hora ben connectat amb ciutats important com Girona o els municipis de la Costa Brava, és propici per a que hi creixi nou talent i nous projectes empresarials. Cal però, estructurar l'oferta de recursos i serveis que les Gavarres pot oferir als nous emprenedors, així com la demanda de projectes empresarials i d'emprenedoria que veuen en les Gavarres com a possible lloc per a la seva implementació.

Projecte 7. Reforç en la formació i capacitació del teixit empresarial

La formació, l'assessorament i la dinamització empresarial han d'estar presents en aquest Pla de Desenvolupament turístic, ja que formen part d'un dels punts estratègics per a la capacitació dels empresaris i la seva competitivitat.

Donada la fragilitat de l'ecosistema de les Gavarres, és convenient incorporar formació en sostenibilitat i respecte als valors del ENP.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: DINAMITZACIÓ I VALORITZACIÓ DEL ENP GAVARRES

En tant que Espai Natural, les Gavarres gaudeix d'alts valors naturals i paisatgístics que poden generar noves activitats econòmiques basades en la sostenibilitat i la posada en valor del medi. És necessari doncs, dotar el territori de la infraestructura i serveis

necessaris perquè sigui possible el desenvolupament d'aquestes noves activitats en el medi, que han d'acabar generant nova economia i ocupació, al mateix temps que contribuiran a l'ordenació dels fluxos de visitants i a la conscienciació vers la fragilitat del ecosistema.

Projecte 8. Xarxa de camins

El ENP de les Gavarres disposa d'una xarxa de camins i senders àmplia, però que requereix d'un manteniment continu. La densa massa boscosa que caracteritza el Massís de les Gavarres, dificulta el seu manteniment, per això és necessari sistematitzar aquesta tasca per tal que la xarxa de senders pugi utilitzar-se per a la definició de noves rutes i millora de les actuals.

Projecte 9. Oferta i activitats turístiques

Un dels sectors amb major capacitat de creació d'ocupació a les Gavarres són les activitats turístiques en la natura -que podran anar també dirigides a la població local-. Aquestes han de conèixer i respectar els valors naturals de l'ENP, per això serà necessari que estiguin ben estructurades i organitzades.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: DISSEMINACIÓ I GOVERNANÇA

És necessari que el desenvolupament del pla d'accions es dugui a terme en permanent concertació publico-privada, per això és s'han de crear espais de diàleg permanent entre els diferents agents socioeconòmics de les Gavarres. Per altra part, aquests espais han de servir per donar a conèixer la tasca que duu a terme el Consorci de les Gavarres i l'evolució de l'execució del Pla d'accions.

Projecte 10. Pla de comunicació integral: pagesia, ramaderia, producte local i paisatge

Noves activitats econòmiques vinculades al turisme s'estan implementant en el territori, que juntament amb el foment de les activitats tradicionals, poden donar lloc a la creació de nova ocupació, però cal que tinguin en compte la fragilitat del ecosistema de les Gavarres. Per això és necessari comunicar en els valors tradicionals de l'espai i posar de relleu aquelles activitats econòmiques respectuoses amb l'entorn com pot ser el turisme *slow* i de natura.

Projecte 11. Model de governança i espais de diàleg

La governança territorial es basa en la coordinació de tots els actors implicats en el territori (públics i privats) per tal de crear un espai de relació que ajudi a la presa de decisions col·lectives, a l'establiment de sistemes de treball conjunt i al disseny de nous processos de gestió i desenvolupament dels municipis.

És important millorar la comunicació i col·laboració entre el Consorci i els diferents ajuntaments, els Consells Comarcals, les Diputacions de Girona i altres entitats del territori. També la comunicació ha de ser àgil entre els agents socials i econòmics del municipi.

Línia estratègica 1. Valorització del Producte Local

Projecte 1. Difusió del producte local de les Gavarres

El Consorci de les Gavarres ja té creat dins el seu web un espai anomenat Gavarres km 0, que agrupa els productors i productes que s'elaboren en el Massís de les Gavarres. Tanmateix, aquests productors i els seus productes encara són poc coneguts i reconeguts dins l'àmbit d'influència del ENP de les Gavarres. El seu impuls pot ajudar no només a dinamitzar el sector agroalimentari, sinó que també a estructurar-lo, ja que serà necessari tenir un coneixement exacte de qui està produint i què està produint en el territori.

Objectius específics

- Donar a conèixer entre la població local i visitants els productes de les Gavarres.
- Afavorir la comercialització de productes locals en el propi territori i proximitats.
- Incorporar els productors locals en les propostes d'experiències i activitats turístiques de les Gavarres.

Actuacions

- **Inventari de productors i productes.** A la web del Consorci de les Gavarres, en el seu apartat Gavarres Km0, apareixen un bon nombre de productors locals. No obstant això, són els propis productors els que han de sol·licitar ser anunciats en aquesta secció. És necessari doncs, que des del Consorci es tingui un coneixement exacte de quants productors hi ha en el territori i què produeixen. Per això, s'ha d'iniciar el procés d'elaboració d'un inventari de productors del territori i dels productes que elaboren. S'hauran dissenyar unes fitxes on es demani tota la informació que es consideri rellevant com per exemple les dades de contacte, els tipus de productes que elaboren, si duen a terme activitats complementaries etc. La cerca dels productors es durà a terme gràcies al treball de camp, la consulta a internet i gràcies a les bases de dades dels productors de proximitat.
- **Elaboració d'un catàleg de productors (on es poden comprar els productes locals) i productes.** A partir de l'inventari prèviament creat, serà necessària la elaboració d'un catàleg dels productors del territori que facin venda al detall o a l'explotació, així com dels productes que produeixen i/o elaboren. Aquest catàleg es publicarà en format paper i digital i idealment seria convenient publicar-lo en 4 idiomes (català, castellà, anglès i francès), per tal d'arribar al públic local però també als visitants. En aquest catàleg s'inclouran aquells productors que paral·lelament a la seva producció, facin visites turístiques i activitats complementàries. Aquest catàleg també ha de servir perquè els restauradors del territori coneguin els productes agroalimentaris de proximitat i els puguin incorporar a les seves cartes. L'objectiu és el de disposar d'una eina pràctica perquè població local, restauració i visitant pugui identificar fàcilment on pot comprar producte local.
- **Disseny d'itineraris agroturístics.** Per tal de posar en valor els productors, és convenient incloure'ls com a part de l'oferta turística del territori. Una de les maneres de fer-ho possible és a partir de la creació d'itineraris

agroturístics. Aquests itineraris han de combinar els recursos naturals i patrimonials de les Gavarres amb els productors de productes locals. Serà important que els itineraris siguin tematitzats i mantinguin un fil conductor per poder-los dotar de major contingut, per exemple, els productors làctics i el paper de la ramaderia en la gestió del bosc de suredes. El disseny dels itineraris, per la seva part, permetrà col·locar els productors locals en un mapa de rutes, donant-los una major visibilitat i difusió del seu producte.

- **Creació d'experiències de producte local.** Entre un sector cada cop més important de la població hi ha un major interès en conèixer els processos d'elaboració dels productes locals i saber-ne el seu origen. Per tant, crear experiències que permetin a la població veure de primera mà com s'elaboren els productes locals de les Gavarres, serà un reclam perquè els visitants i població local es desplacin fins a l'explotació i/o obrador per viure aquesta experiència. Alhora, donarem a conèixer el producte d'una manera dinàmica associant-lo a una experiència positiva, fet que pot incentivar la compra del producte local. La proposta és realitzar un dia de portes obertes, tipus Benvinguts a pagès.
- **Campanya de difusió i sensibilització a nivell de la població local i de segona residència.** En la diagnosi duta a terme, s'ha posat de relleu com hi ha un apart de la població local i de segona residència, que no està consumint producte local per desconeixement d'aquest. Un cop elaborat l'inventari i redactat i publicat el catàleg, serà necessari donar a conèixer els productors i productes. El catàleg ens serà una eina molt útil, però s'hauran d'impulsar campanyes de difusió i també de conscienciació dels beneficis personals i per l'entorn del consum de productes locals i de proximitat. Donades les característiques de les Gavarres, amb un grau de digitalització mitjà, serà convenient combinar les campanyes de difusió online, amb les off line.
- **Pàgina web "VisitGavarres".** L'actual pàgina web del Consorci de Gavarres conté un gran nombre d'informació, que cobreix totes les àrees en que el Consorci té competències. Això li acaba donant un caire molt corporatiu i on la informació turística i experiencial resta poc visible. Per donar-li un major pes a la vessant turística, seria idoni la creació d'una pàgina web específica de turisme on l'agroturisme ha de tenir un pes central. En aquesta web, els protagonistes han de ser els productors locals i la seva oferta d'activitats complementàries, combinada amb la valorització del recursos naturals i patrimonials.

Resultats esperats

- ✓ Identificació dels productors i productes locals de les Gavarres.
- ✓ Un mínim de 20 productors inventariats.
- ✓ Un mínim de 25 productes locals inventariats
- ✓ Un catàleg de productors en format paper i digital.
- ✓ Disseny d'un mínim de tres itineraris agroturístics.
- ✓ Un mínim de 5 productors duent a terme experiències vinculades al seus productes
- ✓ Una campanya de difusió del producte local off-line.
- ✓ Una campanya de difusió del producte online.
- ✓ Una nova pàgina web que contingui la informació de tots els productors locals.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres

Ajuntaments Consorciats
Productors locals
Empreses d'activitats

Identificació dels/de les destinataris/àries

Productors locals
Població local
Segones residències
Visitants/turistes
Restauradors
Empreses d'activitats

Pressupost

- Inventari de productors i productes – 3.000 €
- Elaboració d'un catàleg de productors (on es poden comprar els productes locals) i productes – 3.000 €
- Disseny d'itineraris agroturístics – 3.000 € (1.000 € per itinerari)
- Creació d'experiències de producte local (dia de portes obertes, tipus benvinguts a pagès) – 6.000 €
- Campanya de difusió i sensibilització a nivell de la població local i de segona residència – 2.500 €
- Pàgina web "VisitGavarres" – s'estima 5.000 €, variable en funció de les aplicacions

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i administratiu del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Suport extern Especialitzat en producte local i agroalimentari
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona
- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (convocatòries programes Leader, Millora del medi ambient i entorn rural;...).
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

- Programes “Experiencias Turismo España” i “Destino Turístico Inteligente”..
- Fundación Biodiversidad (Ecosistemas terrestres, diverses convocatòries)

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de productors locals inventariats
- ❖ Nombre de productes locals inventariats
- ❖ 1 catàleg de productors i productes
- ❖ Nombre d'itineraris agroturístics
- ❖ Nombre de campanyes de difusió del producte local off line
- ❖ Nombre de campanyes de difusió del producte local on line
- ❖ % d'augment de seguidors en les xarxes durant les campanyes
- ❖ 1 pàgina web de turisme i experiències a les Gavarres

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Inventari de productors i productes.					
Elaboració d'un catàleg de productors (on es poden comprar els productes locals) i productes.					
Disseny d'itineraris agroturístics.					
Creació d'experiències de producte local (dia de portes obertes, tipus benvinguts a pagès).					
Campanya de difusió i sensibilització a nivell de la població local i de segona residència.					
Pàgina web “VisitGavarres”.					

Prioritat

Inventari de productors i productes - alta

Elaboració d'un catàleg de productors (on es poden comprar els productes locals) i productes - mitjana

Disseny d'itineraris agroturístics.- mitjana

Creació d'experiències de producte local (dia de portes obertes, tipus benvinguts a pagès) - alta

Campanya de difusió i sensibilització a nivell de la població local i de segona residència.

Pàgina web “VisitGavarres”- mitjana

Línia estratègica 1. Valorització del producte local

Projecte 2. Enfortiment de la xarxa d'agents agroalimentaris

Per tal de dinamitzar el sector agroalimentari, és necessari el coneixement mutu entre tots els actors que intervenen en la seva comercialització, des de la producció dels aliments al seu consum. D'una banda, és necessari el coneixement mutu entre petits productors per tal de resoldre de manera conjunta i més eficient aquelles problemàtiques a les que s'enfronten. L'inter-coneixement també els dona la possibilitat de comercialitzar conjuntament part del seu producte, que, en ocasions, pot revertir en un major benefici econòmic. Per altra banda, cal que els productors agroalimentaris també es donin a conèixer a d'altres sectors que tradicionalment fan ús dels seus productes o que es poden complementar, per exemple, els restauradors i comerços locals perquè utilitzin/comercialitzin els seus productes, o les empreses turístiques en el cas que facin visites.

Des d'un punt de vista medi ambiental a més, crear una xarxa de proximitat afavoreix tant a la dinamització del propi sector agroalimentari, com a la reducció de la petjada ecològica, gràcies a la comercialització de bona part dels productes locals en el propi territori.

Objectius específics

- Donar a conèixer entre la població local i visitants els productes de les Gavarres.
- Afavorir la comercialització de productes locals en el propi territori i proximitats.
- Incorporar els productors locals en les propostes d'experiències i activitats turístiques de les Gavarres.

Actuacions

- **Creació d'una xarxa de petits productors.** Amb la identificació i inventari dels productors locals duta a terme en el projecte 1, seria molt favorable que des del Consorci es vehiculi la creació d'una xarxa de petits productors agroalimentaris. Tot i que aquesta xarxa s'haurà d'autogestionar, sí que el Consorci en pot motivar la seva creació i ser-ne el dinamitzador. La xarxa de petits productors ha de servir per posar en comú problemàtiques conjuntes del sector, però sobretot, per diversificar les vies de comercialització dels seus productes. Aquesta xarxa ha de permetre donar sortida als excedents de agroalimentaris cercant fórmules de comercialització diverses, com per exemple cistelles amb varietat de productes.
 - **Taula de treball.** L'estructuració de la xarxa de productors agroalimentaris s'ha de dur a terme a través de taules de treball que es reuneixin periòdicament (mínim un cop cada dos mesos), per tal cercar les millors estratègies de comercialització.
- **Networking de productors i altres serveis.** Per tal de donar-se a conèixer i propiciar que es comercialitzin els seus productes (agroalimentaris i experiencials), és necessari que els productors es donin a conèixer als altres sectors que puguin fer-ne ús. Una via per poder visibilitzar-se són:

- Visites a explotacions i obradors per a professionals de la restauració, el turisme i el comerç. A través d'aquestes visites, empresaris de diferents sectors podran conèixer de primera mà, com s'elaboren els productes agroalimentaris i veure si poden encaixar dins dels seus projectes empresarials. En el cas que els productors agroalimentaris duguin a terme visites agroturístiques/experiencials, mostrar-les a les empreses d'activitats també serviran perquè aquestes les incloguin dins els seus paquets o productes turístics si ho creuen convenient. Aquestes visites a professionals han de tenir una vocació comercial, és a dir, els productors han d'anar més enllà de mostrar l'elaboració dels productes, sinó que també han d'explicar quines són les seves vies de comercialització i quins són els projectes de futur que tenen en ment desenvolupar. Les visites vincularan el producte directament amb el territori. Això haurà de derivar en accions com que els restauradors que utilitzin els productes agroalimentaris locals en deixin constància a les cartes. L'organització de les visites, idealment hauria de ser una actuació coordinada entre tots els productors agroalimentaris, a través per exemple de les taules de treball anteriorment creades.

Resultats esperats

- ✓ Una xarxa de productors agroalimentaris de les Gavarres.
- ✓ Mínim d'un nou mètode de comercialització en col·laboració entre els diferents productors agroalimentaris de Les Gavarres.
- ✓ Un mínim de 4 reunions anuals de la taula de treball de productors agroalimentaris.
- ✓ Un mínim de 10 visites de productors agroalimentaris dirigides a professionals d'altres sectors.
- ✓ Un mínim de 5 restaurants que utilitzin productes dels productes de les Gavarres i així ho especifiquin en les seves cartes.
- ✓ Un mínim de 5 activitats agroturístiques/experiencials de productors, incloses en els paquets d'activitats d'empreses turístiques.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

ConSORCI de les Gavarres
Consells Comarcals
Xarxa agroalimentària - Arrelem
Productors agroalimentaris
Restauradors
Empreses d'activitats
Petits comerços especialitzats en producte local

Identificació dels/de les destinataris/àries

Productors agroalimentaris
Restauradors
Empreses d'activitats
Petits comerços especialitzats en producte local
Població local

Pressupost

- Creació d'una xarxa de petits productors – RRHH propis
- Networking de productors i altres serveis – 2.500 €

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i administratiu del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Suport extern (empresa externa)
- Especialistes en producte local i agroalimentari
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (convocatòries programes Leader, Millora del medi ambient i entorn rural;...).
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Fundación Biodiversidad (Ecosistemas terrestres diverses convocatòries)

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de reunions de la taula de treball.
- ❖ Nombre de productors participant en les taules de treball.
- ❖ Import en € generat a través de la venda d'excedents agroalimentaris.
- ❖ Nombre de visites de productors agroalimentaris dirigides a professionals d'altres sectors.
- ❖ Nombre de professionals que han assistit a les visites a productors agroalimentaris.
- ❖ Nombre de restaurants que utilitzen productes de les Gavarres en les seves cartes i menús.
- ❖ Nombre d'empreses turístiques que programen activitats agroturístiques dels productors de les Gavarres.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Creació d'una xarxa de petits productors					
Networking de productors i altres serveis					

Prioritat

Creació d'una xarxa de petits productors - mitjana

Networking de productors i altres serveis - mitjana

Línia estratègica 2. Paisatge, suro i indústria local (generació d'ocupació a partir de les activitats silvícoles, agrícoles i ramaderes del territori)

Projecte 3. Redacció de la Carta del Paisatge de les Gavarres.

La Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge defineix les cartes del paisatge com a: instruments de concertació d'estratègies entre els agents públics i els privats per aconseguir actuacions de protecció, gestió i ordenació del paisatge que tinguin com a objectiu mantenir-ne o millorar-ne els valors. Les cartes són instruments d'acció que es basen en la mediació i la concertació d'interessos entre els actors d'un territori, amb la finalitat de consensuar unes estratègies concretes a seguir¹.

Les cartes tenen les funcions següents²:

- Detectar les dinàmiques del paisatge i discriminar les variables i agents associats a aquestes dinàmiques, per tal de determinar els riscos, les oportunitats i els reptes.
- Aconseguir la màxima adhesió possible de la ciutadania organitzada a favor dels objectius fixats però també, la seva total implicació en pro de les accions proposades.
- Executar les accions en un termini determinat de temps, segons un programa de gestió, perquè les persones puguin gaudir d'un paisatge equilibrat i de qualitat.

El resultat final d'una carta del paisatge és el de ser un full de ruta on apareguin totes les accions que cal dur a terme en els propers anys per tal de protegir, ordenar i gestionar els paisatges.

Objectius específics

- Identificar i vincular aquelles activitats econòmiques amb capacitat de revertir positivament en la gestió i conservació del paisatge de les Gavarres.
- Generar nova ocupació vinculada al sector primari.

Actuacions

– **Primera Fase**

- **Treballs previs de definició d'objectius:** el primer pas per a la redacció de la Carta del Paisatge de les Gavarres és el de definir els objectius que vol assolir. Donades les característiques de les Gavarres, un dels objectius principals serà aconseguir que la gestió del paisatge forestal estigui vinculada a la generació d'ocupació gràcies al suport i impuls dels oficis tradicionals de les Gavarres. Aquest però, no serà l'únic objectiu, sinó que serà un més dels diversos objectius.
- **Taules de participació ciutadana:** Un cop definits els objectius, aquests s'hauran de consensuar amb la població de les Gavarres a partir de tallers de participació amb el paisatge com a tema central.

¹ Font: Departament de Territori. Generalitat de Catalunya.

² Font: Departament de Territori. Generalitat de Catalunya.

- **Diagnosi del Paisatge:** paral·lelament, s'haurà d'elaborar una diagnosi de l'estat actual del paisatge i de quines són les principals fortaleses i debilitats que presenta. La diagnosi identificarà els valors del paisatge i els vincularà a aquelles activitats econòmiques tradicionals que contribueixen a preservar-los.
- **Segona Fase**
 - **Reunions sectorials:** s'hauran de definir reunions sectorials per tal de conèixer des de cada sector, quines són les seves prioritats vers la preservació i gestió del paisatge. Per la seva vinculació directa amb el territori, serà imprescindible que una de les taules reuneixi el sector silvícola, agrícola i ramader. No obstant, els altres sectors econòmics del territori també hauran de disposar d'aquest espai de diàleg, per tal de consensuar els objectius de paisatge conjuntament.
 - **Programa d'actuacions:** a partir de la diagnosi i les reunions sectorials, es definirà un programa d'actuacions encaminat a la gestió i preservació del paisatge en base a les activitats econòmiques del territori.
- **Tercera Fase**
 - **Participació continuada:** per tal d'avaluar l'execució de les actuacions, s'hauran de dur a terme reunions periòdiques amb la ciutadania de les Gavarres per arribar a acords en el procés d'execució de les actuacions i determinar si s'estan complint els objectius marcats.

Resultats esperats

- ✓ La Carta del Paisatge de les Gavarres.
- ✓ Celebració de 4 taules de treball entre els sectors socio-econòmics de les Gavarres.
- ✓ Definició d'un mínim de 5 objectius de millora del paisatge en relació a les activitats econòmiques del territori.
- ✓ Una diagnosi del paisatge identificant un mínim de 4 valors paisatgístics a través dels quals es pugui generar ocupació.
- ✓ Un mínim de 4 reunions sectorials.
- ✓ 1 programa d'actuacions amb un mínim de 10 actuacions.
- ✓ Una reunió anual d'avaluació de l'execució de les actuacions.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

ConSORCI de les Gavarres
Consells Comarcals
Ajuntaments Consorciats
Diputació de Girona
Població local
Productors locals
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres
Ramaders en extensiu i agricultors
Emprenedors i empresaris
Propietaris

Identificació dels/de les destinataris/àries

ConSORCI de les Gavarres
Consells Comarcals
Ajuntaments Consorciats
Diputació de Girona
Població local
Productors locals
Associacions de propietaris forestals
Ramaders en extensiu i agricultors
Emprenedors i empresaris
Propietaris

Pressupost

- Primera fase: 3.750 €
- Segona fase: 7.500 €
- Tercera fase: 3.750 €

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i administratiu del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Suport extern especialitzat en paisatge i en processos participatius.
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona
- Àrea de medi ambient

Generalitat de Catalunya:
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Indicadors

- ❖ Nombre d'objectius de paisatge definits.
- ❖ Nombre de taules de participació celebrades.
- ❖ Nombre de participants en les taules de participació.
- ❖ Nombre de valors del paisatge identificats en la diagnosi.
- ❖ Nombre de reunions sectorials celebrades.
- ❖ Nombre de participants en les reunions sectorials.
- ❖ Nombre d'actuacions de paisatge definides
- ❖ Nombre d'actuacions de paisatge executades.
- ❖ Nombre i grau d'acompliment dels objectius de paisatge.
- ❖ Nombre de taules de participació continuada.
- ❖ Nombre d'assistents en les taules de participació continuada.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Primera Fase					
Segona Fase					
Tercera Fase					

Prioritat

- Primer Fase - mitjana
- Segona Fase - mitjana
- Tercera Fase - mitjana

Línia estratègica 2. Paisatge, suro i indústria local (generació d'ocupació a partir de les activitats silvícoles, agrícoles i ramaderes del territori)

Projecte 4. Re-valorització del sector primari

El sector primari ha representat la base socioeconòmica de les Gavarres des de la seva ocupació humana. No obstant això, el progressiu envelliment de la població i l'elecció per part de la població jove de les Gavarres d'opcions laborals vinculades a l'àmbit urbà, ha provocat una pèrdua d'ocupació en el sector primari a les Gavarres. Aquesta pèrdua no només suposa un territori amb menys diversitat socioeconòmica, sinó que també té implicacions en el paisatge i en l'increment de determinats riscos ambientals com els incendis forestals. Per aquest motiu, és necessari reactivar i dinamitzar el sector primari i fer que aquest encara hi sigui en el futur a les Gavarres.

Objectius específics

- Identificar i vincular aquelles activitats econòmiques amb capacitat de revertir positivament en la gestió i conservació del paisatge de les Gavarres.
- Generar nova ocupació vinculada al sector primari.

Actuacions

- **Donar a conèixer el paper sobre el paisatge de les Gavarres en els productes làctics derivats de la ramaderia extensiva. “Explicar a través del producte la importància de la ramaderia”:** una de les activitats que té una gran importància no només econòmica sinó també en la gestió del territori és la ramaderia extensiva. Gràcies a aquesta, el sotabosc es manté net i es redueix dràsticament el risc d'incendis. No obstant això, aquest servei que la ramaderia ofereix al ecosistema de les Gavarres és poc conegut fora del territori i, en canvi, és de vital importància. De fet, se li pot atribuir un valor monetari: la tasca de neteja que fan les cabres, en la seva absència l'han o l'haurien de dur a terme equips de persones els quals se'ls a de retribuir econòmicament. Els productes làctics són el resultat del treball en la ramaderia extensiva i un bon “aparador” per reconèixer el paper sobre el territori que aquesta realitzen. En l'etiquetatge i les estratègies de promoció del productes làctics, s'hauria d'explicar de manera didàctica el paper que juga la ramaderia extensiva en la gestió forestal i el valor ecològic i econòmic que aquesta representa. En aquest sentit, és interessant que dins les actuacions de capacitació previstes en el projecte 7 del present Pla d'actuacions, es tingui en compte incloure formació sobre estratègies de valorització del territori a través de la comercialització dels productes locals.
- **Benchmarking:** per tal de millorar l'eficiència del sector primari, és interessant visitar altres territoris similars que estiguin duent bones pràctiques, per tal d'adaptar-les i incorporar-les a les Gavarres. El Benchmarking haurà d'incloure una primera part consistent en unes jornades on s'hauran de convidar actors del sector primari d'altres territoris i una segona part on membres del consorci es desplacin a un altre territori on puguin conèixer in situ aquestes bones pràctiques.
- **Diversificar incorporant activitats experiencials:** Més enllà de la pròpia activitat productiva, seria beneficiós que s'incorporin activitats experiencials

vinculades a l'agroturisme. Davant l'increment creixent de la població per conèixer els processos d'extracció i/o elaboració dels productes locals/artesans, les Gavarres pot estar ben posicionada en aquest tipus de producte experiencial.

Resultats esperats

- ✓ Un curs de formació sobre estratègies de valorització del territori a través de la comercialització de productes locals.
- ✓ Mínim de 3 productes làctics que incorporen el paper de la ramaderia en el territori en el seu etiquetatge.
- ✓ Mínim de 3 productes làctics que incorporen el paper de la ramaderia en el territori les seves estratègies de promoció.
- ✓ 1 Benchmarking per any.
- ✓ Un mínim de 5 professionals del sector primari que incorporen activitats experiencials.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

ConSORCI de les Gavarres
Consells Comarcals
Ajuntaments Consorciats
Diputació de Girona
Associacions de propietaris forestals
Productors locals
Ramaders en extensiu i agricultors
Restauradors
Empreses sureres

Identificació dels/de les destinataris/àries

Ramaders en extensiu i agricultors
Població local
Productors locals
Consumidors de producte local
Empreses sureres
Associacions de propietaris forestals

Pressupost

- Donar a conèixer el paper sobre el paisatge de les Gavarres en els productes làctics derivats de la ramaderia extensiva. "Explicar a través del producte la importància de la ramaderia" – 1.250 €
- Benchmarking – 900 €
- Diversificar incorporant activitats experiencials – RRHH propis

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i administratiu del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Suport extern especialitzat en el sector primari
- Suport extern especialitzat en agroturisme
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de productes làctics que incorporen etiquetatge amb informació sobre els serveis de la ramaderia sobre l'ecosistema de les Gavarres.
- ❖ Nombre de productes làctics que incorporen en la seva promoció informació sobre els serveis de la ramaderia sobre l'ecosistema de les Gavarres.
- ❖ Nombre de benchmarkings per any.
- ❖ Nombre de participants al Benchmarking
- ❖ Nombre de bones pràctiques apreses en el Benchmarking incorporades.
- ❖ Nombre de noves activitats experiencials incorporades entre els professionals del sector primari de les Gavarres.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Donar a conèixer el paper sobre el paisatge de les Gavarres en els productes làctics derivats de la ramaderia extensiva. "Explicar a través del producte la importància de la ramaderia".					
Benchmarking					
Diversificar incorporant activitats experiencials					

Prioritat

Donar a conèixer el paper sobre el paisatge de les Gavarres en els productes làctics derivats de la ramaderia extensiva. "Explicar a través del producte la importància de la ramaderia" - baixa

Benchmarking - mitjana

Diversificar incorporant activitats experiencials - alta

Línia estratègica 2. Paisatge, suro i indústria local (generació d'ocupació a partir de les activitats silvícoles, agrícoles i ramaderes del territori)

Projecte 5. Indústria surera

Com s'ha identificat en la diagnosi, dins el ENP de les Gavarres l'extracció o pela i comercialització del suro ha tingut una importància cabdal en la base socioeconòmica del territori. No obstant això, en termes de rendiment econòmic, actualment la indústria surera no està generant una xifra de negocis que permeti pensar en la generació de nova ocupació sinó es duen a terme un seguit d'actuacions. Al mateix temps però, cal tenir en compte que el suro ofereix un ventall prou ampli d'oportunitats de noves línies de negoci que cal explorar.

Més enllà de les Gavarres, és poc conegut el paper que juga en la configuració del paisatge el treball del suro (un rol que també té la seva traducció monetària). Aquest paper és poc conegut i en canvi pot ser generador de nova ocupació gràcies a donar-lo a conèixer d'una forma didàctica. I és que les Gavarres disposa del suro, un producte que pocs altres territoris de Catalunya disposen i que podria facilitar la incorporació d'experiències genuïnes que posicionessin les Gavarres en aquest tipus d'activitat.

Objectius específics

- Identificar i vincular aquelles activitats econòmiques amb capacitat de revertir positivament en la gestió i conservació del paisatge de les Gavarres.
- Generar nova ocupació vinculada al sector primari.
- Impulsar la vinculació amb el territori de la indústria surera de la província de Girona amb el territori de les Gavarres.

Actuacions

- **Treballar la vinculació amb el territori per part de les empreses sureres.** Tal com s'ha esmentat en la diagnosi, l'extracció surera ha jugat un rol molt important en la gestió forestal de les Gavarres, en la configuració del paisatge i en la construcció de la seva base social. Malgrat tot, aquest rol no queda prou palès en els productes derivats del suro de les Gavarres. També queda difós l'origen local del suro. En aquest sentit, cal treballar amb les empreses que elaboren productes amb suro, per tal que en les seves estratègies de màrqueting, posin de relleu l'origen del suro de les Gavarres i la importància que ha tingut aquesta indústria en el territori. Per a que això sigui possible, caldrà fer un treball de sensibilització amb les empreses de suro de la província. Aquestes doncs s'hauran d'inventariar. En l'inventari s'hauran de recollir aspectes com la localització, el tipus de productes de suro que elaboren i la proporció de suro de les Gavarres que utilitzen (entre d'altres). Un cop identificades les empreses sureres, seria convenient dur a terme accions de formació i sensibilització sobre la importància valoritzar l'origen del suro i el seu rol en el territori. En les sessions formatives es pot explicar per exemple, com vincular el suro amb el territori a través del *branding* (aspecte que ja es fa en molts altres productes com per exemple el vi).
- **Accions de networking entre empreses del suro i d'altres sectors (turisme, comerç, etc) per donar a conèixer el suro més enllà dels taps.**

El suro de les Gavarres s'utilitza principalment per elaborar taps, tanmateix, hi ha un ampli ventall de productes elaborats amb suro (tipus *amenities*, o complements de vestir, entre d'altres) que tenen un major valor afegit. Seria interessant que les empreses de suro de la província de Girona (que utilitzen suro de les Gavarres) coneguessin les necessitats que altres sectors de negoci poden tenir en relació als productes elaborats amb suro. Per això, seran necessàries les accions de *networking* perquè els productors de suro puguin conèixer les seves necessitats i diversificar el seu ventall de productes.

- **Col·laboració amb les associacions RETECORK, AECORK i l'ICS:** Per tal de conèixer bones pràctiques i resoldre problemàtiques de forma conjunta les Gavarres haurà de col·laborar amb altres territoris i indústries sureres. Amb aquesta finalitat, la xarxa Retecork (xarxa europea de territoris surers) ofereix recursos i eines als territoris surers per a la promoció del sector en els seus municipis. Per la seva part, Aecork és l'Associació d'Empresaris Surers de Catalunya i treballa pel bé de la qualitat del producte. Per últim, l'ICS (Institut Català del Suro), és una fundació privada que té com a objectiu la valorització del sector surer. És interessant doncs, que tant el Consorci de les Gavarres com a ens representant del ENP, així com les empreses sureres, col·laborin de forma permanent amb ambdues associacions.

Resultats esperats

- ✓ 2 activitats experiencials relacionades amb l'extracció del suro i els paisatges surers.
- ✓ 1 inventari d'empreses del suro.
- ✓ Mínim 2 jornades de formació anual amb empreses sureres.
- ✓ Un mínim de 5 productes de suro on hi consti en l'etiquetatge o estratègia de màrqueting, l'origen local del suro.
- ✓ Mínim 2 jornades anuals de *networking* entre productors surers i empresaris d'altres sectors.
- ✓ Producció per part de les empreses sureres d'un mínim 2 nous productes surers amb major valor afegit.
- ✓ Un mínim de 2 reunions anuals amb l'associació RETECORK.
- ✓ Un mínim de 2 reunions anuals amb l'associació AECORK.
- ✓ Un mínim de 2 reunions anuals amb l'ICS.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres

Consells Comarcals

Ajuntaments de Cassà de la Selva, Palafrugell i Vulpellac

Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Associacions del suro (RETECORK, AECORK i l'ICS)

Empreses sureres

Hostalers

Restauradors

Empreses d'activitats

Productors locals

Identificació dels/de les destinataris/àries

Associacions de propietaris forestals de les Gavarres
Associacions del suro (RETECORK, AECORK i l'ICS)
Empreses sureres
Empreses d'activitats
Hostalers
Restauradors
Productors locals
Visitants/turistes

Pressupost

- Treballar la vinculació amb el territori per part de les empreses sureres.- RRHH propis + 1.500 €
- Accions de *networking* entre empreses del suro i d'altres sectors (turisme, comerç, etc) per donar a conèixer el suro més enllà dels taps. 6.000 € (2.000 €/anuals)
- Col·laboració amb l'associació Retecork, AECORK i l'ICS.- RRHH propis

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i administratiu del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Suport extern especialitzat en l'activitat silvícola.
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (convocatòries programes Leader, Millora del medi ambient i entorn rural...).
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre d'activitats experiencials relacionades amb l'extracció del suro i el paisatges surers.
- ❖ 1 inventari d'empreses del suro.
- ❖ Nombre de jornades de formació anual amb empreses sureres.
- ❖ Nombre de productes de suro on hi consti en l'etiquetatge o estratègia de màrqueting, l'origen local del suro.
- ❖ Nombre de jornades anuals de networking entre productors surers i empresaris d'altres sectors.
- ❖ Nombre de nous productes surers amb major valor afegir produïts.
- ❖ Nombre de reunions anuals amb l'associació RETECORK.
- ❖ Nombre de reunions anuals amb l'associació AECORK
- ❖ Nombre de reunions anuals amb l'ICS

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Treballar la vinculació amb el territori per part de les empreses sureres.					
Accions de networking entre empreses del suro i d'altres sectors (turisme, comerç, etc) per donar a conèixer el suro més enllà dels taps.					
Col·laboració amb l'associació Retecork, AECORK i l'ICS					

Prioritat

Treballar la vinculació amb el territori per part de les empreses sureres – alta
 Accions de networking entre empreses del suro i d'altres sectors (turisme, comerç, etc) per donar a conèixer el suro més enllà dels taps - mitjana
 Col·laboració amb l'associació Retecork, AECORK i l'ICS - alta

Línia estratègica 3. Emprenedoria i teixit empresarial

Projecte 6. Foment del talent i l'emprenedoria

Les Gavarres és un territori que reuneix les condicions necessàries per a la creació i l'emprenedoria. Essent descrit per la pròpia població com un espai de tranquil·litat, però a l'hora ben connectat amb ciutats important com Girona o la Costa Brava, és propici per a que hi creixi nou talent i nous projectes empresarials. Cal però, estructurar l'oferta de recursos i serveis que les Gavarres pot oferir als nous emprenedors, així com la demanda de projectes empresarials i d'emprenedoria que veuen en les Gavarres com a possible lloc per a la seva implementació.

Objectius específics

- Impulsar la implantació a les Gavarres de nous emprenedors.
- Generar llocs de treball i riquesa a nivell local.
- Capacitar i formar el teixit empresarial de les Gavarres.

Actuacions

- **Base de dades d'empreses vinculades a l'ENP per conèixer millor el teixit empresarial:** per tal de conèixer quins sectors de negoci són propicis a generar nova ocupació, és necessari identificar amb detall quines són les empreses del territori, la seva tipologia i les seves perspectives de futur. A partir d'aquesta base de dades, es podrà identificar l'existència de clústers empresarials més enllà dels ja coneguts, i potenciar-los. Aquesta base de dades estarà vinculada a les borses de treball dels ajuntaments.
- **Coordinació amb les borses de treball dels ajuntaments, centrada en el sector primari:** és necessari que les persones que es vulguin dedicar al sector primari a les Gavarres puguin trobar de manera àgil ofertes laborals i projectes empresarials on poder-se involucrar. Els municipis ja disposen de borses de treball, per la qual cosa, el Consorci de les Gavarres haurà de rebre les peticions de cerca de treball i redirigir-les a les respectives àrees de promoció econòmica del/s municipis/s corresponents. De la mateixa manera, també haurà de redirigir els empresaris del sector primari que tinguin la voluntat de cercar nous professionals per ampliar la seva explotació.
- **Contacte entre propietaris i emprenedors:** una de les problemàtiques que s'ha identificat és la dificultat dels nous emprenedors (en especial del sector primari) per poder disposar d'espais físics per dur a terme la seva activitat empresarial. Per això, el Consorci de les Gavarres, en els darrers anys ha estat vehiculant el contacte entre propietaris que disposen de propietats que volen llogar o vendre, a emprenedors que volen desenvolupar la seva activitat econòmica a les Gavarres. Per això, serà necessari que el Consorci segueixi oferint aquest servei i es reforci, per tal que emprenedors i propietaris puguin inscriure's en una base de dades que permeti identificar la disposició de propietats i els projectes amb necessitats d'espai.
- **Assistència tècnica.** A l'hora d'emprenedir i en el dia a dia empresarial, s'ha constatat que un dels entrebancs principals són les dificultats burocràtiques

en múltiples aspectes de l'activitat empresarial. Per posar un exemple, s'ha identificat que els productors agroalimentaris es troben amb moltes dificultats burocràtiques per justificar la traçabilitat dels productes. Per tant, és necessari que els empresaris del territori rebin suport tècnic en aquests aspectes, per tal que puguin centrar els seus esforços en el cor del seu projecte empresarial. El Consorci de les Gavarres haurà de contactar les diferents administracions del territori per identificar quins serveis ofereixen els ajuntaments consorciats i els consells comarcals i diputació de Girona. El consorci haurà doncs de derivar els emprenedors a les administracions corresponents. En cas d'identificar algun aspecte en que no s'ofereix assessorament i que sigui clau en el desenvolupament econòmic de les Gavarres, el Consorci haurà d'oferir-lo.

Resultats esperats

- ✓ 1 base de dades de les empreses de les Gavarres.
- ✓ Un mínim de 50 empreses incloses en la base de dades.
- ✓ 1 borsa de treball del sector primari.
- ✓ Un mínim de 3 nous projectes empresarials anuals en el sector primari.
- ✓ Un mínim de 3 nous projectes empresarials anuals en espais comprats o llogats en propietaris del territori.
- ✓ Un mínim de 3 empreses o professionals del sector primari redirigits a les borses de treballs dels ajuntaments.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres
Ajuntaments Consorciats
Consells Comarcals
Diputació de Girona
Propietaris
Emprenedors i empresaris
Productors locals

Identificació dels/de les destinataris/àries

Productors locals
Emprenedors
Petita i mitjana empresa
Propietaris
Població local

Pressupost

- Base de dades d'empreses vinculades a l'ENP per conèixer millor el teixit empresarial – 5.000 €
- Coordinació amb les borses de treball dels ajuntaments, centrada en el sector primari – RRHH propis
- Contacte entre propietaris i emprenedors – RRHH propis
- Assistència tècnica – RRHH propis

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i administratiu del Consorci de les Gavarres

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

- Personal tècnic i administratiu dels ajuntaments i Consells Comarcals
- Tècnic/a AODL
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (convocatòries programes Leader, Millora del medi ambient i entorn rural...).
- Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre d'empreses incloses en la base de dades.
- ❖ Nombre d'inscrits en la borsa de treball del sector primari.
- ❖ Nombre de contactes entre empresaris i emprenedors.
- ❖ Nombre de consultes per qüestions burocràtiques resoltes.
- ❖ Nombre d'empreses i professionals del sector primari derivades a les borses de treball dels ajuntament.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Base de dades d'empreses vinculades a l'ENP per conèixer millor el teixit empresarial					
Coordinació amb les borses de treball dels ajuntaments, centrada en el sector primari					
Contacte entre propietaris i emprenedors					
Assistència tècnica.					

Prioritat

Base de dades d'empreses vinculades a l'ENP per conèixer millor el teixit empresarial - alta

Coordinació amb les borses de treball dels ajuntaments, centrada en el sector primari - alta

Contacte entre propietaris i emprenedors - baixa

Assistència tècnica – alta

Línia estratègica 3. Emprenedoria i teixit empresarial

Projecte 7. Reforç en la formació i capacitació del teixit empresarial

La formació, l'assessorament i la dinamització empresarial han d'estar presents en aquest pla de desenvolupament local, ja que formen part d'un dels punts estratègics per a la capacitació dels empresaris i la seva competitivitat.

Els continguts de la formació poden estar consensuats amb el teixit empresarial i social del municipis del consorci, tenint en compte també els diferents programes de formació que es puguin dur a terme des dels Ajuntaments, els Consells Comarcals i la Diputació de Girona. Donada la fragilitat de l'ecosistema de les Gavarres, és convenient incorporar formació en sostenibilitat i respecte als valors del ENP.

Objectius específics

- Impulsar la implantació a les Gavarres de nous emprenedors.
- Generar llocs de treball i riquesa a nivell local.
- Capacitar i formar el teixit empresarial de les Gavarres.

Actuacions

- **Foment d'empreses que treballin en sostenibilitat i valors en l'ENP de les Gavarres:** l'objectiu és incentivar que les empreses del territori posin la sostenibilitat i els valors del ENP com a un dels elements centrals de la seva activitat productiva. D'una banda, caldrà promoure la formació als empresaris en la implementació de mesures de sostenibilitat i estalvi energètic i, un cop aquests les implementin, fomentar-les a través de campanyes de promoció i/o deixar-ne constància en el futur web VisitGavarres, en el cas de ser productors agroalimentaris i de productes locals.
- **Capacitació empresarial conjunta amb ajuntaments i entitats supramunicipals:** més enllà de la formació en sostenibilitat, serà convenient que els empresaris de les Gavarres rebin formació sobre temàtiques específiques com la digitalització o la posada en valor del territori a través dels seus productes. També s'haurà de consultar als empresaris sobre quines temàtiques específiques consideren que necessiten un reforç formatiu. Caldrà doncs que el Consorci de les Gavarres s'informi sobre quins municipis i entitats estan oferint formació i assessorament, per derivar als empresaris de les Gavarres interessats en rebre'n. En el cas que s'identifiquin àrees temàtiques de les quals no s'imparteix formació per part dels ajuntaments o altres administracions i entitats, el consorci haurà de valorar dur a terme aquestes formacions, ja sigui sols o en col·laboració amb d'altres administracions.

Resultats esperats

- ✓ Mínim de 3 formacions empresarials en sostenibilitat a l'any.
- ✓ Mínim de 5 empreses incorporant mesures de sostenibilitat medi ambiental i d'estalvi energètic.
- ✓ Un mínim de 5 empreses rebent assessorament continuat al llarg d'un any

- ✓ 1 Base de dades contínuament actualitzada amb les formacions de les administracions locals i supramunicipals i altres entitats.
- ✓ Un mínim de 5 formacions anuals en temàtiques d'interès pel teixit empresarial de les Gavarres.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

ConSORCI de les Gavarres
Ajuntaments Consorciats
Consells Comarcals
Diputació de Girona

Identificació dels/de les destinataris/àries

Població local
Productors locals
Emprenedors i empresaris

Pressupost

- Foment d'empreses que treballin en sostenibilitat i valors en l'ENP de les Gavarres_ 2.400 €
- Capacitació empresarial conjunta amb ajuntaments i entitats supramunicipals – 2.000 € per formació

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i d'administració del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Formadors externs
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi, aules i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de formacions empresarials en sostenibilitat a l'any.
- ❖ Nombre d'empresaris i emprenedors assistents a les formacions en sostenibilitat.
- ❖ Nombre d'empreses rebent assessorament continuat.
- ❖ Nombre de formacions dels ajuntaments i altres administracions i entitats identificades.
- ❖ Nombre d'empresaris rebent formacions en ajuntaments i altres administracions i entitats.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Foment d'empreses que treballin en sostenibilitat i valors en l'ENP de les Gavarres					
Capacitació empresarial conjunta amb ajuntaments i entitats supramunicipals					

Prioritat

Foment d'empreses que treballin en sostenibilitat i valors en l'ENP de les Gavarres - baixa

Capacitació empresarial conjunta amb ajuntaments i entitats supramunicipals - mitjana

Línia estratègica 4. Dinamització i valorització del ENP Gavarres

Projecte 8. Xarxa de camins

El ENP de les Gavarres disposa d'una xarxa de camins i senders àmplia, però que requereix d'un manteniment continu. El relleu accidentat que caracteritza el Massís de les Gavarres, dificulta el seu manteniment, per això és necessari sistematitzar aquesta tasca per tal que la xarxa de senders pugi utilitzar-se per a la definició de noves rutes i millora de les actuals.

La millora de la xarxa de camins juntament amb la millora i estructuració de les rutes de senderisme i BTT, dotarà a les Gavarres d'un recurs d'alt valor per al desenvolupament del turisme actiu i de natura. Alhora, l'existència d'aquesta xarxa facilita el control dels fluxos de turistes i visitants, perquè permet dirigir-los vers els indrets de menor fragilitat del ecosistema, al mateix temps que en un futur pot facilitar comptabilitzar-los a través de sensors.

Objectius específics

- Posar en valor l'ENP de les Gavarres com a espai per al senderisme i la BTT.
- Millorar la xarxa de camins del ENP de les Gavarres.
- Treballar per la convivència dels usos turístics de natura amb els valors naturals de l'espai.

Actuacions

- **Inventari de camins i consens amb la propietat:** s'haurà de dur a terme un inventari exhaustiu dels camins aptes per a la pràctica del senderisme i la BTT i, a partir d'aquí, s'haurà de consensuar amb els propietaris forestals els usos que s'acorda donar als esmentats camins. Disposar d'una xarxa de camins adequada ha de servir per dirigir el fluxos de senderistes i ciclistes i, evitar que es sobre-freqüentïn zones ecològicament fràgils.
- **Ordenació de les rutes de senderisme.** Dins l'ENP de les Gavarres, trobem un ampli ventall de rutes totes elles integrades dins l'aplicació Natura Local. Tot i que aquesta és una opció vàlida, convindria que en la futura web "VisitGavarres" es dediqués un espai a la descripció de les rutes amb detall.
 - **Estudi de senyalització:** Conjuntament amb els Consells Comarcals del Baix Empordà i del Gironès, caldrà dur a terme un estudi de senyalització de les rutes on s'identifiqui l'estat de la senyalització actual dels senders en el territori i valorar quina senyalització cal mantenir, retirar i incorporar. Per altra banda, seria adequat senyalitzar un mínim de rutes d'especial interès pedagògic i de conscienciació mediambiental que puguin servir com a punt de partida per a sensibilitzar sobre la pràctica respectuosa del senderisme vers l'entorn. En aquestes rutes concretes, es pot valorar la possibilitat d'utilitzar tecnologies immersives com una web/app, on s'expliquin els valors de l'ecosistema i les seves principals amenaces.
- **Rutes de BTT.** De la mateixa manera que caldrà dur a terme un inventari de camins aptes per al senderisme, convé dur-lo a terme per a la pràctica de la

BTT. Aquesta activitat genera més controvèrsia entre la població local, no obstant, és una activitat que existeix i que pot aportar beneficis econòmics.

- **Taula de treball BTT** : amb l'objectiu de crear un protocol que reguli la celebració de curses BTT al massís, es proposa la creació d'una taula de treball entre el Consorci de les Gavarres – en tant que mediador-, la delegació gironina de la Federació Catalana de Ciclisme i els seus clubs i l'Associació de Gestors Forestals de les Gavarres. Malgrat que el Consorci no tingui competències per donar autoritzacions per celebrar curses, sí que ha través de la taula es pot facilitar que hi hagi un major consens entre les parts i mantenir informats als propietaris forestals.
- **Disseny d'una xarxa d'itineraris exclusiu BTT**: cal cercar doncs els mecanismes per dirigir els fluxos d'esportistes i una bona fórmula és crear una xarxa de rutes BTT amb diferents dificultats. En aquest cas, serà adequat dur a terme un estudi de senyalització de les rutes de BTT per determinar quins senyals es mantenen, reparen, s'eliminen i s'incorporen. Aquestes rutes també s'hauran d'incorporar a la futura web "VisitGavarres".

Resultats esperats

- ✓ 1 proposta de xarxa de rutes ciclables.
- ✓ 5 rutes incorporades a la futura web "VisitGavarres".
- ✓ Un mínim de 3 rutes de conscienciació i sensibilització medi ambiental.
- ✓ Mínim de 5 rutes de senderisme senyalitzades
- ✓ La definició d'una xarxa d'itineraris BTT.
- ✓ Mínim de 5 rutes de BTT senyalitzades.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres
Ajuntaments Consorciats
Consells Comarcals
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Identificació dels/de les destinataris/àries

Població local i de les segones residències
Visitants/turistes
Empreses d'activitats
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres
Hotelers
Restauradors

Pressupost

- Inventari de la xarxa de camins i consens amb la propietat – 10.000 €
- Ordenació de les rutes de senderisme – 15.000€
- Disseny de la xarxa BTT – 15.000 €
- Projecte executiu de senyalització – a determinar en funció dels quilòmetres
- Obres senyalització – a determinar en funció del projecte executiu

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i d'administració del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Suport extern
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de medi ambient

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"
- Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de propostes de xarxa de rutes ciclables.
- ❖ Nombre de rutes de senderisme definides.
- ❖ Nombre de rutes de senderisme senyalitzades.
- ❖ Nombre de rutes de senderisme pujades a la futura web "VisitGavarres".
- ❖ Nombre de rutes de conscienciació mediambiental definides i senyalitzades.
- ❖ Nombre de rutes de BTT definides.
- ❖ Nombre de rutes de BTT senyalitzades.
- ❖ Nombre de rutes de BTT pujades a la futura web "VisitGavarres".

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Inventari de la xarxa de camins i consens amb la propietat					
Ordenació de les rutes de senderisme					
Rutes de BTT					

Prioritat

Inventari de la xarxa de camins i consens amb la propietat - alta

Ordenació de les rutes de senderisme - mitjana

Disseny xarxa itineraris BTT – alta

Línia estratègica 4. Dinamització i valorització del ENP Gavarres

Projecte 9. Oferta i activitats turístiques

Un dels sectors amb major capacitat de creació d'ocupació a les Gavarres són les activitats turístiques en la natura -que podran anar també dirigides a la població local i visitant-. Aquestes han de conuiu i respectar els valors naturals de l'ENP, per això serà necessari que estiguin ben estructurades i organitzades.

Objectius específics

- Posar en valor l'ENP de les Gavarres com a espai per al senderisme i la BTT.
- Millorar la xarxa de camins del ENP de les Gavarres.
- Treballar per la convivència dels usos turístics de natura amb els valors naturals de l'espai.

Actuacions

- **Organització d'activitats etnoturístiques.** Des del Consorci de les Gavarres s'organitzen activitats dirigides a visitants i turistes, com les visites a la pela o lleva del suro o als cellers durant la verema. Aquestes activitats s'han de seguir duent a terme i a l'hora, s'haurien d'incorporar noves activitats vinculades amb la divulgació dels aprofitaments forestals.
- **Informació d'esdeveniments esportius.** El Massís de les Gavarres és un espai de referència per a la pràctica de diverses modalitats esportives com són el *trail running*, la BTT, la bicicleta de carretera o els *rallys* de motos i cotxes. Tot i que aquests esdeveniments aporten dinamisme al territori, també és cert que en ocasions, incideixen negativament en el medi. El Consorci de les Gavarres no disposa de les competències per a la regulació d'aquest esdeveniments, al no ser el ENP de les Gavarres un Parc Natural. No obstant, sí que és necessari que el Consorci de les Gavarres pugui estar informat de manera permanent dels esdeveniments esportius que es duen a terme en el Massís per, si ho considera convenient, informar-ne a la població local. Per tant, cal establir un mecanisme intern entre administracions per tal que el Consorci pugui estar assabentat sobre quins esdeveniments esportius es duen a terme dins el ENP, el seu traçat exacte i el nombre de persones que hi participen.
- **Agenda d'activitats.** Els Consorci de les Gavarres, però també els municipis, altres entitats, empreses i productors duen a terme activitats en l'espai natural. Aquestes activitats ajuden al visitant a reconèixer i posar en valor els recursos del territori, per això és necessari que des del Consorci s'elabori una agenda d'activitats anual que aglutini totes les activitats (distingint-ne les permanents de les puntuals). Aquesta agenda s'haurà d'incloure a la web, on podrà ser actualitzada, però a fi i efecte que arribi a tota la població, s'haurà de valorar la possibilitat de fer una versió de l'agenda imprimible, encara que en aquest cas no es pugui actualitzar. Les activitats que s'hi incloguin seran aquelles relacionades amb la posada en valor del patrimoni natural i cultural així com les activitats econòmiques tradicionals i de producte local. La realització de l'agenda permetrà també identificar si existeix algun àmbit en el qual es podrien realitzar activitats i no s'estan duent

a terme. En aquest cas, el Consorci, amb col·laboració amb les empreses d'activitats, les podria impulsar.

Resultats esperats

- ✓ Una agenda d'activitats digital (actualitzable) i impresa.
- ✓ Mínim de 15 activitats incloses en l'agenda.
- ✓ Un mínim de 3 noves activitats tradicionals en el ENP
- ✓ Un sistema intern entre administracions per informar sobre els esdeveniments esportius.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres
Ajuntaments Consorciats
Consells Comarcals
Diputació de Girona
Empreses d'activitats
Productors locals
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Identificació dels/de les destinataris/àries

Empreses d'activitats
Productors locals
Població local i de les segones residències
Visitants/turistes
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Pressupost

- Organització d'activitats etnoturístiques– 6.600 €
- Informació d'esdeveniments esportius – 2.000 €
- Agenda d'activitats – RRHH propis

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i d'administració del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Tècnics d'ajuntaments i Consells Comarcals
- Suport extern d'empreses d'activitats
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona
- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre d'activitats incloses en l'agenda d'activitats.
- ❖ Nombre de noves activitats organitzades pel Consorci de les Gavarres en col·laboració amb les empreses d'activitats.
- ❖ Nombre de participants a les activitats.
- ❖ Nombre d'esdeveniments esportius informats al Consorci de les Gavarres.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Organització d'activitats etnoturístiques					
Informació d'esdeveniments esportius					
Agenda d'activitats					

Prioritat

Organització d'activitats etnoturístiques - mitjana

Informació d'esdeveniments esportius – mitjana

Agenda d'activitats - baixa

Línia estratègica 5. Disseminació i governança

Projecte 10. Pla de comunicació integral: pagesia, ramaderia, producte local i paisatge

El paisatge de les Gavarres és el resultat de les activitats productives tradicionals que els humans han dut a terme al llarg dels anys. És un paisatge fràgil que amb la reducció d'activitats com la ramaderia i l'agricultura extensiva, veu incrementada la seva fragilitat.

No obstant, noves activitats econòmiques vinculades al turisme s'estan implementant en el territori, que, juntament amb el foment de les activitats tradicionals, poden donar lloc a la creació de nova ocupació, però cal que tinguin en compte la fragilitat del ecosistema de les Gavarres. Per això és necessari comunicar en els valors tradicionals de l'espai i posar de relleu aquelles activitats econòmiques respectuoses amb l'entorn com pot ser el turisme *slow* i de natura.

Objectius específics

- Dissenyar un Pla de Comunicació que sensibilitzi a la població local i visitant dels valors del ecosistema i la interconnexió entre les activitats productives tradicionals i el paisatge de les Gavarres.

Actuacions

- **Pla de comunicació sobre les sinèrgies entre paisatge producte local i les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles:** caldrà dissenyar un Pla de comunicació que doni a conèixer els serveis ecosistèmics que es deriven de la producció i elaboració de productes locals i/o agroalimentaris en el territori de les Gavarres. L'objectiu final d'aquest pla de comunicació és que la població local i de l'entorn immediat, valori la tasca que el sector primari dur a terme sobre el territori.
- **Campanya de sensibilització del turisme sostenible i *slow* i l'agroturisme dirigida a la població local, posant èmfasi en la fragilitat del sistema.** Per part de la població local de les Gavarres, a dia d'avui hi ha una percepció negativa sobre el turisme perquè, en determinats moments, es genera una sobre-freqüentació, especialment per la pràctica de turisme esportiu. No obstant, existeix un ampli ventall de tipologies de turisme que són respectuosos amb l'entorn i posen en valor els recursos naturals del territori i dinamitzant el conjunt de l'economia. Per tant, és necessari engegar una campanya que sensibilitzi la població local de les possibilitats que ofereix al territori el desenvolupament de turisme sostenible, *slow* i l'agroturisme, a fi i efecte de facilitar una diversificació de l'economia. Aquesta campanya de sensibilització hauria de ser anual i s'haurà de dur a terme on-line i off-line.
- **Jornades de neteja de l'espai natural:** un dels aspectes que s'han posat de relleu en la diagnosi territorial és la presència de deixalles derivades d'algunes activitats turístiques o esdeveniments esportius. Seria convenient organitzar jornades de neteja de l'espai amb una finalitat que vagi més enllà de la pròpia neteja, sinó que també permetin sensibilitzar i donar a conèixer el ENP. Aquestes jornades es podrien organitzar un cop al mes i al mateix temps, hauran de ser un reclam perquè la població local i de l'entorn pròxim coneguin les Gavarres i els seus valors. Aquestes jornades les pot coordinar

el Consorci de les Gavarres juntament amb empreses d'activitats, amb l'objectiu de promoure i mobilitzar grups de voluntaris.

Resultats esperats

- ✓ 1 Pla de comunicació
- ✓ 1 campanya de comunicació anual on-line i off-line sobre els principis del turisme sostenible, *slow* i l'agroturisme.
- ✓ Una jornada de neteja semestral en l'ENP.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres

Ajuntaments Consorciats

Consells Comarcals

Diputació de Girona

Empreses d'activitats

Empreses de turisme

Productors locals

Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Ramaders en extensiu i agricultors

Identificació dels/de les destinataris/àries

Productors locals

Restauradors

Empreses d'activitats

Població local i de les segones residències

Visitants/turistes

Consumidors de producte local

Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Associacions del suro

Empreses sureres

Pressupost

- Pla de comunicació sobre les sinèrgies entre paisatge producte local i les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles – 3.000 €
- Campanya de sensibilització del turisme sostenible i *slow* dirigida a la població local, posant èmfasi en la fragilitat del sistema – 7.500 € (2.500 €/anual)
- Jornades de neteja de l'espai natural – 2.400 €

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i d'administració del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Tècnics d'ajuntaments i Consells Comarcals
- Suport extern especialitzat en turisme
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció i desenvolupament econòmic local - Àrea de medi ambient -

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de plans de comunicació.
- ❖ Nombre d'accions del pla de comunicació
- ❖ Nombre de publicacions en xarxes socials de la campanya de sensibilització del turisme sostenible.
- ❖ Nombre de jornades de neteja.
- ❖ Kg de residus recollits en la jornada de neteja.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Pla de comunicació sobre les sinèrgies entre paisatge producte local i les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles					
Campanya de sensibilització del turisme sostenible i <i>slow</i> dirigida a la població local, posant èmfasi en la fragilitat del sistema					
Jornades de neteja de l'espai natural					

Prioritat

Pla de comunicació sobre les sinèrgies entre paisatge producte local i les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles – alta

Campanya de sensibilització del turisme sostenible i *slow* dirigida a la població, donant èmfasi en la fragilitat del sistema – alta

Jornades de neteja de l'espai natural – baixa

Línia estratègica 5. Disseminació i governança

Projecte 11. Model de governança i espais de diàleg

La governança territorial es basa en la coordinació de tots els actors implicats en el territori (públics i privats) per tal de crear un espai de relació que ajudi a la presa de decisions col·lectives, a l'establiment de sistemes de treball conjunt i al disseny de nous processos de gestió i desenvolupament dels municipis.

És important millorar la comunicació i col·laboració entre el Consorci i els diferents ajuntaments, els Consells Comarcals, les Diputacions de Girona i altres entitats del territori. També la comunicació ha de ser àgil entre els agents socials i econòmics del municipi.

Objectius específics

- Establir vincles de relació permanent entre els agents publico privats amb capacitat de gestió del territori.

Actuacions

- **Cooperació intersectorial:** els diferents sectors socioeconòmic tenen punts d'encontre que poden donar peu a col·laboracions i a la creació de nous projectes. A tall d'exemple, entre els productors locals i les empreses d'activitats poden sorgir iniciatives innovadores, o també entre els restauradors i els productors agroalimentaris. Per això és necessari que el Consorci pugui liderar la cooperació entre els diferents sectors socioeconòmics del ENP de les Gavarres.
 - **Taules intersectorials amb els agents del territori per la reflexió a l'entorn de l'agricultura, el producte agroalimentari local i els circuits de proximitat.** Una forma de vehicular la cooperació intersectorial serà a través de la creació de taules de debat. Tot i que es puguin celebrar taules intersectorials abordant temàtiques diverses, que des del territori es considerin rellevants, per la seva implicació en la base socioeconòmica del territori un dels temes principals a abordar és al entorn de l'agricultura, el producte local i els circuits de proximitat. Una bona entesa entre els diferents sectors implicats en la cadena de producció, elaboració i comercialització dels productes agroalimentaris del territori pot revertir un major dinamisme socioeconòmic. El Consorci hauria de ser l'ens encarregat de la organització i coordinació d'aquestes taules intersectorials.
- **Reunions amb l'administració pública.** Un dels aspectes identificats en la diagnosi socioterritorial és que, malgrat que els agents econòmics i la població local consideren que des de l'administració se'ls posa moltes dificultats burocràtiques, veuen adient mantenir-hi col·laboracions. Per tant, des del Consorci s'han de poder celebrar reunions periòdiques amb els diferents agents econòmics del territori per transmetre regularment els canvis i iniciatives que es prenguin des de l'administració que puguin ser del seu interès. Així mateix, aquestes reunions han de servir perquè la població transmeti a l'administració les seves inquietuds. En aquestes reunions, no només hi haurà de ser present el Consorci en tant que administració, sinó

que també seria necessària la participació de les diverses administracions amb competències sobre la gestió del ENP (ajuntaments, Consells Comarcals i Diputació de Girona).

- **Reactivació del Consell de Cooperació.** El Consorci de les Gavarres ja disposa d'un ens de cooperació entre la població del territori del ENP i el propi consorci. És el Consell de cooperació, està format per entitats del ENP i té funcions d'assessorament i proposta. Tanmateix, aquest consell actualment no està actiu. Seria adient la seva reactivació per tal de estrènyer els vincles entre la població local i el Consorci.

Resultats esperats

- ✓ Un mínim de 3 col·laboracions entre diferents sectors socioeconòmics del territori que es tradueixin en un projecte.
- ✓ Celebració de 4 taules intersectorials per any (1 per trimestre).
- ✓ Un mínim de 20 assistents a les taules intersectorials.
- ✓ Un mínim de 4 reunions anuals amb l'administració pública (1 per trimestre)
- ✓ 1 convocatòria anual del Consell de Cooperació.

Àmbit d'actuació/Actors implicats

Consorci de les Gavarres
Ajuntaments Consorciats
Consells Comarcals
Diputació de Girona
Població local
Productors locals
Emprenedors i empresaris
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Identificació dels/de les destinataris/àries

Consorci de les Gavarres
Ajuntaments Consorciats
Consells Comarcals
Diputació de Girona
Població local
Productors locals
Emprenedors i empresaris
Associacions de propietaris forestals de les Gavarres

Pressupost

- Cooperació intersectorial – RRHH propis
- Reunions amb l'administració pública – RRHH propis
- Reactivació del Consell de Cooperació – RRHH propis

Recursos humans, tecnològics i de serveis

- Personal tècnic i d'administració del Consorci de les Gavarres
- Tècnic/a AODL
- Tècnics d'ajuntaments i Consells Comarcals
- Ordinador, telèfon, xarxa wifi, aules i vehicle

Possibles fonts de finançament

Diputació de Girona

- Àrea de promoció econòmica

Generalitat de Catalunya:

- Departament d'Empresa i Treball (Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions i si es reprenen, Plans de Foment territorial del turisme).
- Departament d'Empresa i Treball. Convocatòries del Servei d'Ocupació de Catalunya.
- Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, conjuntament amb el Departament d'Empresa i Treball:

- Planes de Sostenibilidad Turística en Destinos (convocatòries ordinàries)
- Accions en les "Actuaciones de Cohesión entre Destinos" que lideri el Departament d'Empresa i Treball, a Catalunya.
- Programes "Experiencias Turismo España" i "Destino Turístico Inteligente"

Programes Europeus:

- FEDER- Fons Europeus de Desenvolupament Regional
- Programes INTERREG, FEADER, LIFE,...(en xarxa amb altres destinacions)

Indicadors

- ❖ Nombre de col·laboracions intersectorials que s'han traduït en un projecte.
- ❖ Nombre de taules intersectorials celebrades per any.
- ❖ Nombre d'assistents a les taules intersectorials.
- ❖ Nombre de reunions entre l'administració pública i la població local.
- ❖ Nombre d'assistents en les reunions entre l'administració pública i la població local.
- ❖ Nombre d'assistents en la convocatòria anual del Consell de Cooperació.

Calendari

ACTIVITAT	ANUALITAT				
	2023	2024	2025	2026	2027
Cooperació intersectorial					
Reunions amb l'administració pública.					
Reactivació del Consell de Cooperació					

Prioritat

Cooperació intersectorial – alta
Reunions amb l'administració pública – alta
Reactivació del Consell de Cooperació - mitjana

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

RESUM DE LES ACTUACIONS

Línia Estratègica	Projecte	Actuacions	Anys execució	RRHH propis	Pressupost total	Pressupost 2023	Pressupost 2024	Pressupost 2025	Pressupost 2026	Pressupost 2027
L1	P1	Inventari de productors i productes	2023/24	Sí	3.000 €	1.500,00 €	1.500,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L1	P1	Elaboració d'un catàleg de productors (on es poden comprar els productes locals) i productes	2024	Sí	3.000 €	0,00 €	3.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L1	P1	Disseny d'itineraris agroturístics	2024	Sí	3.000 €	0,00 €	3.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L1	P1	Creació d'experiències de producte local	2024	Sí	6.000 €	0,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €
L1	P1	Campanya de difusió i sensibilització a nivell de la població local i de segona residència	2025/26/27	No	2.500 €	0,00 €	1.250,00 €	0,00 €	1.250,00 €	0,00 €
L1	P1	Pàgina web "VisitGavarres"	2024/25	Sí	5.000 €	0,00 €	2.500,00 €	2.500,00 €	0,00 €	0,00 €
L1	P2	Creació d'una xarxa de petits productors	2024/25	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L1	P2	Networking de productors i altres serveis	2023/24/25/26/27	Sí	2.500 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €
L2	P3	Primera Fase Carta del Paisatge	2024	Sí	3.750 €	0,00 €	3.750,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L2	P3	Segona Fase Carta del Paisatge	2025	Sí	7.500 €	0,00 €	0,00 €	7.500,00 €	0,00 €	0,00 €
L2	P3	Tercera Fase carta del Paisatge	2025/26/27	Sí	3.750 €	0,00 €	0,00 €	1.250,00 €	1.250,00 €	1.250,00 €
L2	P4	Donar a conèixer el paper sobre el paisatge de les Gavarres en els productes làctics derivats de la ramaderia extensiva. "Explicar a través del producte la importància de la ramaderia":	2025	Sí	1.250 €	0,00 €	0,00 €	1.250,00 €	0,00 €	0,00 €
L2	P4	Benchmarking	2025	Sí	900 €	0,00 €	0,00 €	900,00 €	0,00 €	0,00 €
L2	P4	Diversificar incorporant activitats experiències	2025/26/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

Línia Estratègica	Projecte	Actuacions	Anys execució	RRHH propis	Pressupost total	Pressupost 2023	Pressupost 2024	Pressupost 2025	Pressupost 2026	Pressupost 2027
L2	P5	Treballar la vinculació amb el territori per part de les empreses sureres	2024/25/26/27	Sí	1.500 €	0,00 €	1.500,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L2	P5	Accions de networking entre empreses del suro i d'altres sectors (turisme, comerç, etc) per donar a conèixer el suro més enllà dels taps	2025/26/27	Sí	6.000 €	0,00 €	0,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €
L2	P5	Col·laboració amb les associacions RETECORK, AECORK i l'ICS	2023/24/25/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L3	P6	Base de dades d'empreses vinculades a l'ENP per conèixer millor el teixit empresarial	2024	Sí	5.000 €	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L3	P6	Coordinació amb les borses de treball dels ajuntaments, centrada en el sector primari	2024/25	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L3	P6	Contacte entre propietaris i emprenedors	2024/25/26/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L3	P6	Assistència tècnica	2023/24/25/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L3	P7	Foment d'empreses que treballin en sostenibilitat i valors en l'ENP de les Gavarres	2023/24/25	Sí	2.400 €	0,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €	0,00 €	0,00 €
L3	P7	Capacitació empresarial conjunta amb ajuntaments i entitats supramunicipals	2024/25/26/27	Sí	2.000 €	0,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €
L4	P8	Inventari de la xarxa de camins i consens amb la propietat	2024	Sí	10.000 €	0,00 €	10.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L4	P8	Ordenació de les rutes de senderisme	2024/25/26/27	No	15.000 €	0,00 €	3.750,00 €	3.750,00 €	3.750,00 €	3.750,00 €

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

Línia Estratègica	Projecte	Actuacions	Anys execució	RRHH propis	Pressupost total	Pressupost 2023	Pressupost 2024	Pressupost 2025	Pressupost 2026	Pressupost 2027
L4	P8	Rutes de BTT	2024/25/26/27	No	15.000 €	0,00 €	3.750,00 €	3.750,00 €	3.750,00 €	3.750,00 €
L4	P9	Organització d'activitats etnoturístiques	2024/25/26/27	Sí	6.600 €	1.800,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €
L4	P9	Informació d'esdeveniments esportius	2024/25/26/27	Sí	2.000 €	0,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €
L4	P9	Agenda d'activitats	2024/25/26/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L5	P10	Pla de comunicació sobre les sinèrgies entre paisatge producte local i les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles	2024/25	No	3.000 €	0,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	0,00 €	0,00 €
L5	P10	Campanya de sensibilització del turisme sostenible i slow i l'agroturisme dirigida a la població local, posant èmfasi en la fragilitat del sistema	2025/26/27	Sí	7.500 €	0,00 €	0,00 €	2.500,00 €	2.500,00 €	2.500,00 €
L5	P10	Jornades de neteja de l'espai natural	2024/25/26/27	Sí	2.400 €	0,00 €	600,00 €	600,00 €	600,00 €	600,00 €
L5	P11	Cooperació intersectorial	2024/25/26/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L5	P11	Reunions amb l'administració pública	2023/24/25/26/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
L5	P11	Reactivació del Consell de Cooperació	2024/25/26/27	Sí	0 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
TOTAL					120.550,00 €	3.800,00 €	46.500,00 €	32.900,00 €	19.300,00 €	18.050,00 €

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

CRONOGRAMA

Línia Estratègica	Projecte	Actuacions	2023	2024	2025	2026	2027
L1	P1	Inventari de productors i productes					
L1	P1	Elaboració d'un catàleg de productors (on es poden comprar els productes locals) i productes					
L1	P1	Disseny d'itineraris agroturístics					
L1	P1	Creació d'experiències de producte local					
L1	P1	Campanya de difusió i sensibilització a nivell de la població local i de segona residència					
L1	P1	Pàgina web "VisitGavarres"					
L1	P2	Creació d'una xarxa de petits productors					
L1	P2	Networking de productors i altres serveis					
L2	P3	Primera Fase Carta del Paisatge					
L2	P3	Segona Fase Carta del Paisatge					
L2	P3	Tercera Fase carta del Paisatge					
L2	P4	Donar a conèixer el paper sobre el paisatge de les Gavarres en els productes làctics derivats de la ramaderia extensiva. "Explicar a través del producte la importància de la ramaderia":					

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

Línia Estratègica	Projecte	Actuacions	2023	2024	2025	2026	2027
L2	P4	Benchmarking					
L2	P4	Diversificar incorporant activitats experiencials					
L2	P5	Treballar la vinculació amb el territori per part de les empreses sureres					
L2	P5	Accions de networking entre empreses del suro i d'altres sectors (turisme, comerç, etc) per donar a conèixer el suro més enllà dels taps					
L2	P5	Col·laboració amb les associacions RETECORK, AECORK i l'ICS					
L3	P6	Base de dades d'empreses vinculades a l'ENP per conèixer millor el teixit empresarial					
L3	P6	Coordinació amb les borses de treball dels ajuntaments, centrada en el sector primari					
L3	P6	Contacte entre propietaris i emprenedors					
L3	P6	Assistència tècnica					
L3	P7	Foment d'empreses que treballin en sostenibilitat i valors en l'ENP de les Gavarres					
L3	P7	Capacitació empresarial conjunta amb ajuntaments i entitats supramunicipals					
L4	P8	Inventari de la xarxa de camins i consens amb la propietat					
L4	P8	Ordenació de les rutes de senderisme					

PLA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL DEL CONSORCI DE LES GAVARRES

Línia Estratègica	Projecte	Actuacions	2023	2024	2025	2026	2027
L4	P8	Rutes de BTT					
L4	P9	Organització d'activitats etnoturístiques					
L4	P9	Informació d'esdeveniments esportius					
L4	P9	Agenda d'activitats					
L5	P10	Pla de comunicació sobre les sinèrgies entre paisatge producte local i les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles					
L5	P10	Campanya de sensibilització del turisme sostenible i slow i l'agroturisme dirigida a la població local, posant èmfasi en la fragilitat del sistema					
L5	P10	Jornades de neteja de l'espai natural					
L5	P11	Cooperació intersectorial					
L5	P11	Reunions amb l'administració pública					
L5	P11	Reactivació del Consell de Cooperació					

11. ANNEX I

En total s'han analitzat 11 documents:

DOCUMENTS FACILITATS PEL CONSORCI DE LES GAVARRES

MEMÒRIA ANUAL 2021. Infografia.

Pla Especial de les Gavarres – 2011.

Pla de Desenvolupament sostenible dels recursos turístics de les Gavarres – 1999.

Ús turístic sostenible en els espais naturals del Massís de les Gavarres – 2007.

Pell de Gavarres: Disseny d'un producte turístic surer en base al patrimoni immaterial.

Memòria. "Ordenación i posicionamiento turístico de las Gavarres como destinación turística complementaria a Girona i la Costa Brava".

Estudi impacte econòmic dels operadors turístics a les Vies Verdes de Girona.

Cassà de la Selva. Definició de les línies estratègiques de dinamització turística.

Pla de gestió dels senders ecoturístics de la Zona d'Interès etnològic de les Gavarres.

Pla Estratègic del Consorci de les Gavarres 2021-2025.

MEMÒRIA ANUAL 2021. Infografia

Any: 2021

Redacció: Consorci de les Gavarres [Link](#)

Document visual de 2 planes amb els principals resultats, per tipologies d'activitat:

- Ús públic. Espais oberts de prevenció d'incendis, manteniment senyals pla alfa i plantes invasores retirades.
- Experiències. 17 tallers experiencials (verema, suro i terrissa), 226 visitants
- Millores i biodiversitat
- Participants en activitats educatives, de cap de setmana i voluntariat
- Art & Gavarres.
- Actuacions culturals

A la segona plana hi ha una mica de redactat dels apartats anteriors.

A tenir en compte especialment els apartats de:

- Dinamització: jornada sobre integració del sector primari en la gestió dels espais naturals protegits i Festiva Art & Gavarres.
- Cultura. Procés de reflexió sobre la cultura del suro com a patrimoni immaterial de la humanitat; finalització de l'inventari del patrimoni cultural immaterial de les Gavarres, a més d'altra informació.
- Administració – aprovació del Pla Estratègic del Consorci i del Pla de Comunicació

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Disposar d'informació concreta de les activitats realitzades des del Consorci i alguns indicadors.
 - Seria bo disposar també d'un període més llarg, per exemple 5 anys
-

PLA ESPECIAL DE LES GAVARRES - 2011

Any: 2011

Redacció: La Vola

El document facilitat correspon al primer capítol: Descripció del context territorial i normatiu.

Delimitació i marc territorial: 283.928 ha. Inclou part de 20 termes municipals, de 2 comarques: Baix Empordà i Gironès.

L'espai natural protegit és per tant inferior a la de l'entitat geogràfica del massís (359 km²)

A l'apartat 1.1.2. es troba informació sobre el medi físic: clima; geologia i geomorfologia; hidrologia. A l'1.1.3. sobre cobertes del sòl (amb els % cada tipologia, bosc, conreus, improductiu...).

L'apartat 1.1.4. es refereix al context socioeconòmic, amb una primera introducció d'evolució històrica.

des del segle XIII fins el primer terç del segle XX, el desenvolupament de la societat de Les Gavarres va estar orientada a l'explotació forestal i altres (pous de glaç, molins d'aigua), així com la fabricació de calç, vidre i la plantació de vinyes, en aquest cas fins a l'arribada de la fil·loxera al 1880.

... Ja a mitjans segle XX, la crisi del sector surer i del sector primari en general va provocar un fort procés de despoblament que s'ha perllongat fins als nostres dies. Actualment Les Gavarres estan pràcticament deshabitades, si es compara amb dades d'èpoques anteriors. A partir dels anys noranta, però, es va iniciar un nou procés d'ocupació humana, a causa de la compra de masos amb finalitat de primera o segona residència.

Context social, en què es mostra l'evolució de la població, principalment dels 4 municipis amb més representació a Les Gavarres, que són Quart, Forallac, Cruïlles-Monells-Sant Sadurní i Santa Cristina d'Aro. Dins de l'EIN, la població es troba majoritàriament en forma dispersa tot i que al voltant hi ha urbanitzacions, especialment a la zona sud-est del massís.

Associacions vinculades a Gavarres. Es detallen 45 entitats que hi realitzen activitats.

El context econòmic que s'analitza en l'informe està actualment desfasat, ja que les dades que s'aporten són de 2010 però en alguns casos, del 2002.

En l'apartat d) es fa un detall de les infraestructures viàries d'accés motoritzat i no motoritzat.

La segona part del document (a partir de la plana 29) recull el context normatiu de l'espai.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Informació sobre el context territorial recollit el 2011.
-

PLA DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DELS RECURSOS TURÍSTICS DE LES GAVARRES - 1999

Any: 1999 - 2000

Redacció: Miguel Pérez García i David Sáez Borràs

Estudi realitzat amb el suport dels 2 Consells Comarcals i la Diputació de Girona, que van convocar un concurs per a l'elaboració d'estudis d'investigació i assaig sobre el massís.

L'informe que es presenta no inclou tota la informació de base recollida per tal de facilitar-ne la lectura i l'aprofitament de l'estudi. Les dades no incorporades són entre d'altres, les dades generals de la zona i una auditoria ambiental, observació del funcionament dels recursos i de la infraestructura durant la temporada d'estiu.

Els programes i subprogrames, amb propostes concretes, es desenvolupen en els capítols 5, 6 i 7.

5. Programa de millora de l'oferta turística
6. Programa de millora de les infraestructures i de l'entorn
7. Programa d'optimització dels recursos turístics

A l'annex 1 es detallen els subprogrames i quines propostes concretes de cada un d'ells.

Cal tenir en compte que el Consorci es va crear el 1998 i per tant, en les dates de realització de l'estudi encara no es disposava d'un equip gestor.

Per aquest motiu, les fitxes descriptives de cada proposta, tot i no ser molt exhaustives, presenten l'objectiu, la definició, i l'àmbit d'actuació amb les administracions implicades, majoritàriament els 2 consells comarcals, els ajuntaments i la Diputació. També es proposa la creació d'un Consorci de promoció turística de les Gavarres, com l'ens aglutinador de les administracions implicades i amb capacitat d'execució.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Informació cabal sobre diversos aspectes del massís, que poden ser d'interès a nivell de metodologia i de dades, prèvia revisió i actualització.
 - Interès en els subprogrames i propostes concretes que es plantejaven fa 20 anys.
-

ÚS TURÍSTIC SOSTENIBLE EN ELS ESPAIS NATURALS. EL MASSÍS DE LES GAVARRES - 2007

Any: 2007

Redacció: Universitat de Girona (CRIIT). Autors Lluís Mundet, Dani Blasco, Jordi Casassayas i Jaume Marín.

... es proposa la realització d'un estudi que, partint de la diagnosi dels productes turístics actuals així com del patrimoni existent i el context (tant de demanda com d'oferta) proposi les directrius a seguir per tal de crear una oferta turística integrada, atractiva i ben promocionada, i que permeti establir una metodologia de treball extrapolable a d'altres casos, per tal d'avançar en l'establiment dels criteris per a un ús sostenible dels espais naturals.

El document s'estructura en els següents capítols:

1. Introducció.
2. Les Gavarres
 - 2.1. Espai físic
 - 2.2. Espai socioeconòmic
 - 2.3. Turisme. En aquest cas, amb subcapítols de l'espai, la infraestructura, els productes turístics i els recursos.
3. Diagnosi
S'analitzen els recursos amb potencial turístic, el perfil del visitant i es fa una síntesi de les entrevistes qualitatives.
4. Proposta d'actuacions
Distribuïdes en 4 línies:
 - 4.1. Competitivitat
 - 4.2. Creació de productes
 - 4.3. Comunicació i màrqueting
 - 4.4. Model de gestió
5. Conclusions

En el subcapítol 2.3.3. productes turístics, s'identifiquen Senderisme i cicloturisme d'una banda i museus

L'apartat 3.1. Diagnosi identifica 25 elements, visitats i catalogats, els quals es van valorar en termes turístics. La valoració mitjana global va ser de 6 sobre 10, relativament baixa, a vegades pel pobre condicionament de les seves rodalies, que donava una imatge degradada del conjunt. La puntuació més alta anava a esglésies i ermites, seguida del Castell de Sant Miquel, tots els elements prehistòrics o dòlmens en general i les mines del Nen Jesús. Un 52% dels elements es van considerar aptes per ser visitats i en la mateixa proporció estaven correctament senyalitzats. Un 36% la senyalització es trobava en molt mal estat.

L'apartat 3.2. Perfil de visitant es va realitzar a partir de 95 enquestes a excursionistes, a punts estratègics del massís. L'informe recull un resum dels resultats obtinguts, acompanyat de les taules de les diferents preguntes.

En l'apartat d'Entrevistes qualitatives (posa apartat 3.2. però deu ser 3.3.) agrupa els resultats a partir de les opinions i propostes recollides sobre:

- Visitants
- Gestió del massís.
 - En aquest cas apareix una menció a la CETS, tot i que no compleix els requisits per certificar-se com EUROPARC.
- Protecció i recuperació d'espais
- Oferta d'activitats
- Potencial turístic.
 - La majoria d'entrevistats mostren un esperit conservacionista de cara al turisme: s'espera un futur pròsper però que passi per la preservació i recuperació d'espais i en benefici de la gent que hi viu i hi treballa.
 - Hi ha espais desaprofitats, amb potencial atractiu.
 - Problemes logístics vinculats al senderisme i BTT (punts d'aigua, manca d'allotjament)
- Capacitat de càrrega
- Accessibilitat de recurs
- Agents implicats.
 - Força debat, amb una clara percepció de descontentament del sector privat que creu que, tenint en compte que la major part de l'espai és de titularitat privada, haurien de tenir una major representació en les polítiques de futur.
 - Bona imatge i valoració del Consorci de les Gavarres, però que té un fort pes polític i no compta amb la implicació dels propietaris.
 - Altres temes d'interès: bona convivència excepte en moments puntuals per exemple en coincidir caça i bolets, valoració dels ADF, suport de la Diputació etc.
- Objectius a assolir.
 - Un nombre important coincideix que s'hauria de crear la figura de Parc Natural i en 5 objectius bàsics pel desenvolupament i protecció del Massís:
 1. Desenvolupar una oferta turística integrada en el massís. A les Gavarres s'hauria d'organitzar i crear productes naturals, etnogràfics i culturals, i difondre'ls. Els productes han de ser autèntics i identitaris.
 2. Delimitar espais a conservar intactes i els possibles usos turístics d'altres espais.
 3. Definir, promocionar i posicionar la marca Gavarres com un punt de turisme integrat a l'entorn. Alhora, cal treballar per tal de recuperar les Gavarres com a referent per a la població local, que es senti identificada amb aquest espai i essent conscient de que es disposa d'un espai privilegiat i viu. Les Gavarres disposen de multitud d'atractius que per sí sols no constitueixen una oferta, però que en xarxa esdevenen de gran valor.
 4. Recuperar espais, adequar, establir i gestionar els fluxos turístics. Definir els productes a desenvolupar i adequar-los segons el territori. Seria important la recuperació d'oficis i tradicions.
 5. Sensibilitzar, informar i educar a tots els visitants mitjançant un centre d'interpretació de les Gavarres i una escola de natura.

El capítol 4 Proposta d'Actuacions en presenta 14 (algunes amb subactuacions) emmarcades en 4 línies estratègiques.

1. Competitivat
2. Creació de productes
3. Comunicació i màrqueting
4. Model de gestió

Les fitxes de cada una de les 14 actuacions presenta la següent estructura:

- Nom de l'actuació
- Objectius
- Contingut/Descripció
- Accions a desenvolupar (enumeració)
- Prioritat (1 màxima prioritat i 3 actuació a desenvolupar en la segona fase del projecte)
- Principals agents implicats.

ACTUACIONS I ACCIONS	PRIORITAT		
	1	2	3
1) Competitivat			
1.1. Millora i gestió l'accessibilitat		X	
1.2. Millora de les infraestructures		X	
1.3. Millora dels recursos turístics	X		
1.4. Desenvolupament i millora de l'oferta turística	X		
1.5. Formació dels recursos humans		X	
1.6. Millora de la qualitat ambiental			X
2) Creació de productes			
2.1. Estructuració i presentació de l'oferta turística actual			
2.1.1. Principals atractius de les Gavarres	X		
2.1.2. Rutes de les Gavarres		X	
2.2. Nous productes i Centre d'interpretació			
2.2.1. Creació d'un centre d'interpretació i escola de natura a Can Vilallonga	X		
2.2.2. Programa de creació de nous productes	X		
2.2.3. Gavarres esport			X
2.3. Desenvolupament de productes complementaris			
2.3.1. Calendari d'Oficis i Festes de les Gavarres			X
2.3.2. Campanyes Gastronòmiques			X
3) Comunicació i màrqueting			
3.1. Pla de comunicació turística			
3.1.1. Promoció i posicionament de la marca Gavarres	X		
3.1.2. Sensibilització i màrqueting intern		X	
3.2. Infraestructura de màrqueting	X		
4) Model de gestió			
4.1. Participació del territori	X		
4.2. Finançament	X		
4.3. Disseny de sistemes d'informació i seguiment			X

El capítol 5 Conclusions proposa 3 línies d'actuació que poden ajudar a desenvolupar sosteniblement i naturalment l'espai de les Gavarres:

1. Creació d'una xarxa de centres d'interpretació i escola de natura.
2. Desenvolupament de producte.
3. Adhesió a la "Carta Europea del Turisme Sostenible als Espais Protegits".

En l'apartat de Bibliografia es citen algunes publicacions que caldria veure si són encara vigents:

- BASORA ROCA, X.; SABATÉ I ROTÉS, X. (2004). La custòdia del territori a les Gavarres. Biblioteca Lluís Esteva. Consorci de les Gavarres.
- Documents inèdits:
 - GEODÈSIA (2001). Marc estratègic per a la protecció de l'espai d'interès natural de les Gavarres. Fase I. Descripció de l'espai. Consorci de les Gavarres. Departament de Medi Ambient.
 - GEODÈSIA (2002). Marc estratègic per a la protecció de l'espai d'interès natural de les Gavarres. Fase II. Avaluació i diagnosi de l'espai. Consorci de les Gavarres. Departament de Medi Ambient

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Malgrat els 15 anys passats des d'aquest informe, valorar els resultats de les entrevistes qualitatives, malgrat ser centrades en turisme i gestió de l'espai.
- Seria bo conèixer si hi ha indicadors per conèixer la seva aplicació.

PELL DE GAVARRES: DISSENY D'UN PRODUCTE TURÍSTIC SURER EN BASE AL PATRIMONI IMMATERIAL

Any: 2018

Redacció: Anabel Marín. Treball Final de Màster Turisme Cultural. UdG. [Link](#)

Treball que proposa actuacions per posar en valor el patrimoni surer de les Gavarres. Es basa en l'observació directa, la realització d'entrevistes i planteja 3 productes turístics diferenciats, adreçats a 2 tipus de públic: un més genèric i un altre, més especialitzat. Planteja 6 itineraris diferents amb una narrativa comuna: recorregut des de l'escorça de l'alzina surera fins al tap de suro.

Entre el contingut destaquem:

- Constatació de la manca de dades actualitzades sobre l'oferta i els visitants. Tot i això, afirma que la situació no sembla haver canviat dràsticament pel que fa a la constatació de que hi ha una baixa activitat turística.
- L'apartat 3.3. fa un resum de la importància del suro a les Gavarres i a les viles de Palafrugell i Cassà.
- En el 5.1. es fa una presentació del recurs: el suro i el patrimoni surer i la seva relació amb les 3 fitxes en què s'estava treballant pel projecte d'Inventari de Patrimoni Cultural Immateral: dues sobre el suro, i la tercera sobre l'elaboració del vi.
Altres fitxes de l'inventari sobre creences, festes, etc. estava previst que s'elaboressin al llarg del 2018 i 2019.
El capítol és prou ampli i descriu les activitats vinculades al suro: pela i manufactura (les diferents fases).
També es parla de la relació de suro i sostenibilitat, com els serveis ambientals de les suredes.
- El capítol 5.2. Valorització del recurs s'inicia amb la menció al projecte *From Bark to Bottle* organitzat per la Cork Forest Conservation Alliance, el 2016 i 2017, i executat i comercialitzat per l'agència Two Birds One Stone. Es un paquet d'11 dies i 10 nits, per conèixer els territoris d'Extremadura, Andalusia i Gavarres. El producte va tenir força repercussió, fins i tot el 2015 va aparèixer al The New York Times però la demanda va baixar i ja no es va programar el 2018.

La concreció de productes, alguns incloent transport col·lectiu, altres amb cotxe propi dependent del públic prioritari al què s'adreça, és la següent:

5.2.1.1. Itineraris de matins (mig dia) – amb 4 itineraris diferents. Públic individual.

5.2.1.2. Itineraris de dia complet. Grups d'entre 10 i 15 persones, amb major interès pel suro i l'enologia.

Els següents subcapítols es centren en la comunicació centrada molt especialment en l'experiència sensorial i en la justificació dels llocs escollits, fent una descripció de cada recurs integrat en els productes.

La resta de capítols es centra en el càlcul dels productes, preu de venda, com comercialitzar-los. En aquest cas, en ser productes sense pernoctació, es valora la seva implementació per part del Consorci i del Museu del Suro, directament o a través d'una empresa externa.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Informació bàsica d'interès sobre la importància de l'activitat surera a les Gavarres i de les diferents fases de manipulació.
 - Informa sobre la realització de Fitxes de Patrimoni Immateral, que caldria tenir en compte i donar a conèixer, si s'escau, en la planificació de les Gavarres.
-

MEMÒRIA. "Ordenación y posicionamiento turístico de las Gavarres como destinación turística complementaria a Girona y la Costa Brava"

Any: 2021-22

Redacció: Consorci de les Gavarres [Link](#)

El document en word de què es disposa no sembla la última versió ja que hi ha anotacions en groc en el document i anotacions al marge, de correccions, a més d'alguns paràgrafs pendents de redacció. Tampoc es fa referència a l'empresa redactora tot i que pel títol del document, sembla que és lserveis. El text està en castellà.

L'objectiu és

desarrollar una estrategia de crecimiento económico y equilibrio territorial basada en la unificación de la actividad y productos turísticos existentes en el territorio pero que no se encuentran unidos por un discurso homogéneo que vincula el espacio natural de las Gavarres como una marca turística con personalidad y actividad propia.

Es planteja l'execució de:

- Creació de trams de carril bici per connectar amb les ja existents i consolidades (Vies Verdes)
- Infraestructura per fomentar la mobilitat elèctrica en bicicleta dins l'espai protegit.
- Activitats de promoció i comunicació
- Adequació d'espais com centre d'interpretació i de informació

El capítol 2 Presentación de la entidad, recorda que el 96,28% del territori és privat. Es fa una descripció dels recursos (paisatge, patrimoni natural, cultural o la promoció

turística existent. L'apartat 2.1.4 és genèric de la tradició turística de la demarcació de Girona.

El capítol 3 Marco estratégico del proyecto, l'emmarca en les diferents estratègies (Next Generation, Pla de Recuperació, transformació i resiliència (PRTR) i el Next Generation de Catalunya. També fa menció als plans estratègics estatals, de Catalunya i del propi Consorci.

L'apartat 3.3. emmarca el projecte en els productes i activitats, xarxes i segells de qualificació turística (Eurovelo 8 i CETS).

El 3.4. relaciona el projecte amb sinergies estratègiques amb activitats basades en la sostenibilitat i flagships europeus, centrant-se en el turisme del suro que inclou l'enoturisme i la DO Empordà i es fa referència a les viles sureres de Palafrugell i Cassà de la Selva, al Museu del Suro, etc.

En el 3.5. es mostren experiències de bones pràctiques assimilables que van des de rutes de llarg recorregut vinculades a rius, passant per iniciatives a Catalunya que poden ser de referència per a la conceptualització de Can Vilallonga com a centre d'interpretació, així com iniciatives d'espais expositius vinculats a boscos, a nivell internacional.

El capítol 4, l'estudi es centra en els objectius del projecte i resultats esperats. Es marca un gran nombre d'objectius (uns 40) i resultats esperats (6).

El capítol 5 presenta un DAFO de la situació i de les perspectives de futur, en què presenta conjuntament Fortaleses-oportunitats i Debilitats-amenaces.

El capítol 6 es dedica a presentar les actuacions previstes. Són les següents:

- 6.1.1. Coordinación, adecuación y estandarización de los diferentes espacios de atención al visitante de las Gavarres "Les portes de les Gavarres"
- 6.1.2. Adecuación de Can Vilallonga a Cassà de la Selva como centro de interpretación y atención al visitante de referencia
- 6.1.3. Mejora de la eficiencia energética de la destinación
- 6.1.4. Promoción y comunicación de las Gavarres como destino turístico sostenible en su conjunto
- 6.1.5. Adecuación de la movilidad en el Espacio Natural Protegido (ENP)
- 6.1.6. Restauración ambiental de elementos naturales emblemáticos
- 6.1.7. Formación de actores turísticos
- 6.1.8. Generación de una oferta turística conjunta
- 6.1.9. Transición digital de la destinación turística

El capítol 7 Plano general de las actuaciones, no incorpora aquesta informació.

El capítol 8 recull la justificació de l'impacte, dimensió transformadora, innovació i sostenibilitat econòmica i ambiental dels resultats. Com a resum l'impacte esperat ha de servir per a:

- Mejorar la ocupación laboral en Las Gavarres
- Crear nuevas infraestructuras turísticas que amplíen y diversifiquen la oferta existente
- Crear y / o consolidar las empresas turísticas
- Crear nuevos sectores de mercado, por ejemplo, empresas de animación en torno al producto creado, e incrementar el número de empresas del sector turístico.

- Incrementar la estancia mitjana de los turistes
- Distribuir las visites turístiques
- Incrementar la baixa taxa de ocupació en establiments turístics
- Reduir el excésiu ús del vehicle privat

També, la potenciació del sector primari de qualitat i singular. De fet hi ha una nota al marge indicant el següent:

seria interessant posar de relleu la potenciació d'un sector primari d'alta qualitat especialment en làctics (recuit de fonteta i làctics pauet) i de vi (DO Empordà). L'oferta s'emmarcarà a potenciar aquestes singularitats i per tant potenciarà aquest sector primari. A tenir en compte que, des de fa uns anys, hi ha també Mas Casas a Cruïlles.

El capítol 9 Públic objectiu "amante del turismo natural" es focalitza en:

- Familias, parejas y grupos de amigos practicantes de actividades de baja intensidad física
- Turista activo, actividades de intensidad moderada
- Turistas del área metropolitana de Barcelona y de La Costa Brava – Girona, eminentemente del resto del estado español y en gran volumen extranjeros.
- Público escolar

Els capítols 10 i 11 de calendari d'execució i pressupost no tenen informació. El 12 de Cuadro de Indicadores de Resultados no està complet. El capítol 13 està dedicat al foment de la igualtat d'oportunitats.

El capítol 14 Òrgans de governança, explica els òrgans de govern del Consorci i proposa la creació d'un Foro, per reunir-se bianualment. Es citen les funcions així com les del òrgan executiu que portaria la coordinació del projecte.

El capítol 15 analitza el compliment del DNSH (Do No Significant Harm) - autoavaluació obligatòria que assegura que la inversió no afecta negativament algun dels 6 objectius mediambientals definits en el Reglament 852/2020 de la CE.

El capítol 16 Matriz de Riesgos, indica els possibles riscos que es poden presentar, quin impacte i probabilitat hi ha i quines mesures es preveuen per mitigar-los.

El capítol 17 Plan de comunicació presenta en 7 punts, les actuacions a realitzar.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Conèixer les actuacions previstes en aquest projecte i contrastar amb el resultat de l'anàlisi que s'està realitzant.
 - Contrastar així mateix els resultats d'impacte previstos.
 - Valorar si la informació d'algun dels capítols (governança, compliment DNSH, etc.) és vigent i d'aplicació pel document a redactar actualment.
-

ESTUDI IMPACTE ECONÒMIC DELS OPERADORS TURÍSTICS A LES VIES VERDES DE GIRONA

Any: 2019

Redacció: DECABA Turisme i Desenvolupament Local per encàrrec del Consorci de les Vies Verdes de Girona

L'any 2019 DECABA va realitzar diverses actuacions per al Consorci de les Vies Verdes entre els quals, una metodologia per a la recollida i difusió d'indicadors o, com és el cas d'aquest estudi, l'estimació de l'impacte econòmic del cicloturisme avaluat a partir dels programes de tour operadors especialitzats, que utilitzaven aquesta infraestructura.

La metodologia emprada segueix la que ja s'havia utilitzat en altres territoris, concretament per a la Xarxa Itinerària el 2013 (en aquell cas només de senderisme) però també pels municipis de Torroella de Montgrí-L'Estartit i de Llançà, en diversos moments.

El resultat es presenta en format power point.

- S'identifiquen 37 operadors i 62 productes de 8 països, només de cicloturisme.
- Es fa una anàlisi de les principals característiques dels productes (a partir de la informació de 47 que són els que es disposava d'informació suficient).
- La pernoctació majoritària és de 6 a 7 dies.
- El 92% dels productes són autoguiats
- Els productes es distribueixen a parts quasi iguals, entre els que només passen per infraestructura de Via Verda (o majoritàriament) i els que també combinen amb zones de Pirinexus.
- La pernoctació es fa majoritàriament en municipis de Vies Verdes o Pirinexus.
- El preu dels productes oscil·la entre els 500 € i els 1.500 € en funció del nombre de nits (no inclou el transport des de l'origen). Surten de la mitjana els que ofereixen els operadors americans, amb preus molt més elevats.
- Hi ha una clara concentració de productes entre l'abril i l'octubre. Alguns operadors no programen juliol i agost.
- L'impacte econòmic oscil·la entre els 1,3 milions i els 2 milions, segons dos escenaris que es van dissenyar.

A continuació s'explica la metodologia emprada i s'adjunten fitxes dels operadors i productes que es van tenir en compte.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Coneixement de les característiques del visitant cicloturista en els productes programats per operadors especialitzats.
 - Informació sobre l'impacte econòmic que tenen aquests operadors, en les Vies Verdes de Girona
-

CASSÀ DE LA SELVA. DEFINICIÓ DE LES LÍNIES ESTRATÈGIQUES DE DINAMITZACIÓ TURÍSTICA

Any: 2019

Redacció: DECABA Turisme i Desenvolupament Local per encàrrec de l'Ajuntament de Cassà de la Selva

L'ajuntament de Cassà de la Selva va voler presentar candidatura per presentar-se a un Pla de Foment sota el títol: Millora de la mobilitat i atractivitat turística de Cassà de la Selva. Creació d'una xarxa de connexió entre la Via Verda del Carrilet i el territori, amb criteris turístics i de mobilitat sostenible.

Degut a que no disposava d'informació de base suficient, es va treballar per definir quines podien ser les línies estratègiques de dinamització turística del municipi.

El document està estructurat en 3 capítols principals:

1. Presentació del municipi. Amb informació de les característiques del territori, dades socioeconòmiques, anàlisi del paisatge incloent la història i paisatge del suro així com els recursos turístics.
S'analitzen entre d'altres, les Unitats de Paisatge que defineix l'Observatori del Paisatge: La Plana de la Selva (M2_U18) i Les Gavarres (M2_U12).
2. Per què pot créixer el turisme a Cassà de la Selva? S'argumenta a partir de 6 premisses (situació, paisatges, infraestructures, aposta dels agents públics i privats, mercat en creixement i posicionament de la vila)
3. Proposta de Pla d'Acció. S'estructura en 4 apartats:
 - 3.1. Programa d'acollida al visitant (7 accions)
 - 3.2. Cooperació i treball en xarxa (6 accions)
 - 3.3. Adequació de recursos i equipaments turístics (4 accions)
 - 3.4. Promoció i comunicació (8 accions)

Les Gavarres es mencionen en tots els capítols de l'estudi. A més de la Unitat del Paisatge mencionada, l'EIN Les Gavarres és el primer recurs turístic que es menciona. També es fa menció al patrimoni cultural, natural del massís.

Les Gavarres són també presents en les rutes del terme que es promouen des de la web municipal i a Natura Local, en les festes i tradicions, etc.

És alhora un dels principals arguments que donen resposta a la pregunta de "Per què pot créixer el turisme a Cassà de la Selva".

Finalment, es té en compte tant entre els objectius específics com en el Pla d'Acció, i és present, com Actor implicat, en la implementació d'algunes de les accions.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Conèixer el pla de desenvolupament turístic de Cassà de la Selva, un dels municipis principals del massís de les Gavarres.
 - Analitzar l'oportunitat d'integrar alguna de les propostes o documentació analitzada, en el treball que s'està realitzant.
-

PLA DE GESTIÓ DELS SENDERS ECOTURÍSTICS DE LA ZONA D'INTERÈS ETNOLÒGIC DE LES GAVARRES.

Any: 2010

Redacció: Servinatur

L'informe està estructurat en diversos capítols i apartats. En el 3.1. d'Antecedents es citen com agents implicats, el Consorci de les Gavarres, la Fundació Remença XXI i l'Associació Centfocs que probablement ja no estan en funcionament.

L'apartat 3.2. fixa quins són els objectius concrets, entre els quals dissenyar nous senders que afavoreixin la recuperació del patrimoni de les Gavarres i promocionar el turisme sostenible, com a via per a aquesta protecció.

El capítol 4 introdueix amb dades la zona d'estudi. Com hem vist amb els estudis analitzats anteriorment, es tracta d'una informació tractada abastament.

El capítol 5 fa una diagnosi del massís i l'apartat 5.1. una DAFO ecoturística en què s'explica una mica cada una de les debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats.

El capítol 6 es dedica a la Metodologia emprada i és en el 7 on es mostren els resultats, amb una taula (11) de les característiques generals dels senders analitzats i una taula 12, amb l'índex potencial (interpretatiu, paisatgístic, de conservació i de prioritat d'actuació ecoturístic). Aquests resultats s'expliquen en el capítol 8.

El capítol 9 presenta un Pla d'actuació ecoturístic (apartat 9.1.) i un Pla de recuperació i manteniment (9.2.). El capítol 10 de conclusions, és molt breu tot i que afirma que és necessària l'ampliació dels senders dissenyats en aquest projecte per augmentar el nombre d'elements de patrimoni cultural.

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Conèixer el pla de senders desenvolupat el 2010.
 - Contrastar la informació, si s'escau, amb les actuacions realitzades posteriorment i l'estat actual dels senders i dels elements del patrimoni que s'hi analitzen.
-

PLA ESTRATÈGIC DEL CONSORCI GAVARRES 2021-2025

Any: 2021

Redacció: Consorci Gavarres

Es tracta d'un document d'estratègia de l'entitat. Defineix

- Missió

La missió del Consorci de les Gavarres és la conservació i el foment dels valors naturals i culturals de l'Espai Natural Protegit (ENP) de les Gavarres. Ho fa a través del coneixement, l'ordenació, la gestió i el desenvolupament local, de manera coordinada amb els diferents actors implicats

- Visió
 - Un ens funcional, eficient i proper.
 - Un actor que genera confiança a la propietat.
 - Un ens referent de les Gavarres i del que hi passa per a totes les administracions.
 - Un ens ben valorat per la societat.
 - Un ens conegut i necessari per als seus membres.
 - Un ens amb un equip format, empoderat i organitzat.
- Valors
- Competències clau
- Públics objectius: Els què en viuen, veïns, visitants i societat en general.
- Estructura de funcionament (organigrama i àmbits de treball a les planes 6 i 7)
- Valors de l'espai natural protegit
- Objectius globals.

A partir de la plana 9 es presenten els diferents objectius. De cada un d'ells hi ha una taula resum amb la següent informació:

- Àmbit
- Objectiu estratègic
- Objectiu operatiu
- Indicador
- Mesura
- Mínim
- Òptim
- Responsable

Estructura formada per diversos blocs. En cada un d'ells diferents àmbits:

- OBJECTIUS GLOBALS
 - Administració (el més extens)
 - Comunicació
 - Laboral
 - Econòmic
 - Jurídic
- DESENVOLUPAMENT LOCAL
 - Gestió.
En aquest àmbit, dos objectius estratègics importants pel desenvolupament sostenible:
 - Generar activitats i experiències al voltant dels valors del massís
 - Crear ocupació i xarxa amb altres entitats
- CULTURA
 - 1. Coneixement
 - 2. Gestió
- NATURA
 - 1. Coneixement
 - 2. Gestió

- ÚS PÚBLIC I SOCIAL
 1. Coneixement
 2. Gestió
- EDUCACIÓ, DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ
 1. Educació i conscienciació dels valors del Massís
 2. Difusió de les Gavarres i dels seus valors
 3. Sensibilització

Interès per a la planificació de les Gavarres

- Document de molt interès tant per la data de realització (2021), com per conèixer quins són els àmbits prioritaris d'actuació de l'ens Consorci Gavarres.
 - Els indicadors i la forma de mesurar-los poden ser d'utilitat per alinear-los amb el pla d'acció a redactar.
-

PLA D'ACCIÓ CANDIDATURA I PLA DE TREBALL AODL
--

Any: 2022

Redacció: Consorci Gavarres

Document presentat el 2022 a la convocatòria del SOC per a la promoció del desenvolupament local sostenible i la diversificació de l'ocupació.

El **PLA D'ACCIÓ 2022-2025**, recull la informació que s'ha anat trobant en molts dels estudis analitzats, sobre àmbit territorial, evolució històrica, demografia, context econòmic i sectors productius. (capítols 1 i 2)

En el cas dels sectors productius, la informació és extensa i es detecta el baix pes del sector primari en el model econòmic i es fa la reflexió de que seria molt positiu per a l'ENP Gavarres, un augment d'aquesta activitats, si fossin de caràcter extensiu i preferiblement amb certificació ecològica.

En aquest mateix sentit, tenint en compte que no es pot obviar la importància del sector serveis, es vol buscar sinergies amb el sector primari a fi que els productes resultants tinguin sortida al mercat comercial o hostaler.

En el capítol 3 es formula un DAFO per ".. valorar variables que no es poden extreure directament de dades estadístiques, sinó que sorgeixen del coneixement de l'equip i de les taules de treball dutes a terme durant l'any 2022..." i enfocat molt especialment a l'impuls del sector primari a l'ENP.

El capítol 4 de CONCLUSIONS sobre les que pivotarà el pla d'acció, estan basades en la informació dels capítols precedents. Els punts per tant són els següents:

- Diversificació de l'economia potenciant el sector primari i desestacionalitzant el sector terciari, en concret el turisme
- Fomentar una ocupació de qualitat en l'àmbit rural

El capítol 5 es centra en l'Objectiu i Estratègies del Consorci, a partir del Pla Estratègic 2021-2025 analitzat anteriorment, i específicament en l'Objectiu de Desenvolupament Local. Es mencionen les Taules de treball i reunions portades a terme amb diferents persones i entitats que es van considerar d'interès.

El capítol 6 defineix l'Objectiu Central:

Promoure l'ocupació de qualitat, afavorint la desestacionalització en el sector turístic mitjançant la posada en valor dels productes locals, i l'augment d'ocupació en el sector primari, especialment en l'àmbit de l'agricultura i la ramadera ecològica en extensiu, tenint en compte el seu impacte positiu en la resta de valors patrimonials a preservar de l'Espai Natural Protegit

A continuació es despleguen 3 línies estratègiques, els objectius específics (OE) i els projectes:

1. Desestacionalització i diversificació de les visites al Massís fomentant el coneixement entre la població – 6 OE i 7 projectes
2. Diversificació de l'economia valoritzant el producte local – 10 OE i 4 projectes
3. Foment de l'ocupació qualificada i suport al teixit empresarial – 2 OE i 3 projectes

Els OE i projectes de la línia estratègica 1 estan molt vinculats a les activitats de coneixement de l'entorn, turístiques i d'ús públic. Les línies 2 i 3 estan enfocades majoritàriament al sector primari i a la transformació i comercialització dels productes que es generen.

El capítol 6 de Cronograma i 7 de Organigrama i recursos disponibles, donen informació precisa del què s'havia previst, el % de dedicació del personal actual i de pressupost del Consorci, per a les tasques en l'àmbit de Desenvolupament Local, així com la relació de fonts de finançament extern (subvencions)

El **Pla de Treball AODL** dona resposta a la informació requerida per sol·licitar un AODL: pla de treball, estructura organitzativa, costos salarials, persona proposada, responsable tècnic, etc. La major part està relacionada amb el document anterior.

Els "projectes" continguts en el Pla d'Acció en els quals estava previst que intervingués l'AODL en el període 2022-2023 són:

- Projecte 1.1 Experiència turística vinculada al suro: De l'arbre al tap, del tap a taula
- Projecte 1.2 Experiència turística vinculada a la terrissa: Artesania de la terra.
- Projecte 1.3 Experiència turística vinculada a la verema: A veimar!
- Projecte 1.4 Rutes Megalítiques
- Projecte 1.5 Festival Art & Gavarres
- Projecte 1.6 Portes a les Gavarres
- Projecte 2.1 Posicionament del producte local en restauració i comerç local
- Projecte 3.1 Promoció de la certificació de pelador/a de suro

De cada un dels projectes hi ha la fitxa de desplegament, amb el model habitual del SOC

Interès per a la planificació de les Gavarres

-
- Tenir a mà la informació de la candidatura que es va presentar al SOC el 2022
 - Conèixer quins projectes estava previst desplegar
-

DECABA

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

Platja 38, 17258 L'Estartit
(+34) 972 75 07 47 - 652941067
info@decaba.com
decaba.com

Despatx Capellà Ballbé S.L. | NIF B55013122 | Registre Mercantil de Girona – tom 2699 foli 39 full GI-47310